

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI
PŘÍRODOVĚDECKÁ FAKULTA
KATEDRA GEOGRAFIE

Bc. Jana BLAŽÍČKOVÁ

**Kvalita života ve městě Žďár nad Sázavou a Nové Město na
Moravě: komparační analýza**

Diplomová práce

Vedoucí práce: doc. RNDr. Václav TOUŠEK, CSc.

Olomouc 2012

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Jana BLAŽÍČKOVÁ**
Osobní číslo: **R100191**
Studijní program: **N1301 Geografie**
Studijní obor: **Regionální geografie**
Název tématu: **Kvalita života ve městě Žďár nad Sázavou a Nové Město na Moravě: komparační analýza**
Zadávací katedra: **Katedra geografie**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem diplomové práce je v zájmových městech zpracování regionálně geografické studie věnující se problematice kvality života. Těžištěm práce bude evaluace, analýza a komparace kvality života ve vybraných městech.

Návrh struktury práce:

1. Úvod, cíle práce.
2. Přehled literatury k řešené problematice.
3. Zdroje dat a zvolená metodika.
4. Vymezení zájmového území.
5. Faktory kvality života.
6. Kvalita života ve Žďáru nad Sázavou.
7. Kvalita života v Novém Městě na Moravě.
8. Dotazníkové šetření v zájmovém území.
9. Porovnání kvality života ve Žďáru nad Sázavou a v Novém Městě na Moravě.
10. Závěr.
11. Shrnutí - Summary (česky a anglicky), klíčová slova - key words.

Rozsah grafických prací: Podle potřeb zadání
Rozsah pracovní zprávy: 20 000 - 24 000 slov
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

ANDRÁŠKO, I. (2008): Hlavné komponenty spokojnosti s kvalitou životných podmienok v mestských štvrtiach Bratislavy. In: Kallabová, E.; Smolová, I.; Ira, V. a kol.: Změny regionálních struktur České republiky a Slovenské republiky. Brno: Ústav geoniky AV ČR, v.v.i. a UP v Olomouci, 128 s.

IRA, V.; ANDRÁŠKO, I. (2007): Kvalita života z pohľadu humánnej geografie. Geografický časopis, roč. 59, č. 2, Bratislava: Geografický ústav SAV, s. 159-179.

JOHNSTON, R. J.; GREGORY, D.; PRATT, G.; WATTS, M. a kol. (2000): The Dictionary of Human Geography. Oxford: Blackwell, 958 s.

KELLNEROVÁ, H.; TOUŠEK, V. (1997): Brno z pohľadu faktorové ekologie. In: Moravian Geographical Reports ? Vol. 5, No. 1, s. 45-51.

MATĚJŮ, P. (1980): Vývoj sociálně prostorové struktury Prahy v letech 1930-1970 ve světle faktorové analýzy. Sociologický časopis 16, Praha: Academia, s. 572-592.

WĘCÚAWOWICZ, G. (2003): Geografia społeczna miast. Zróźnicowanie społeczno-przestrzenne, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 161 s.

Vedoucí diplomové práce: Doc. RNDr. Václav Toušek, CSc.
Katedra geografie

Datum zadání diplomové práce: 30. listopadu 2010

Termín odevzdání diplomové práce: 10. dubna 2012

L.S.

Prof. RNDr. Juraj Ševčík, Ph.D.
děkan

Doc. RNDr. Zdeněk Szczyrba, Ph.D.
vedoucí katedry

V Olomouci dne 30. listopadu 2010

Prohlašuji, že jsem tuto předloženou diplomovou práci vypracovala samostatně pod vedením pana doc. RNDr. Václava Touška, CSc. a že jsem uvedla veškeré zdroje, ze kterých jsem čerpala potřebné informace, v seznamu použité literatury.

V Olomouci dne 30. dubna 2013

.....
Jana Blažíčková

Na tomto místě bych ráda poděkovala především vedoucímu předkládané kvalifikační práce, panu doc. RNDr. Václavu Touškovi, CSc. za jeho velmi cenný čas a rady, které mi byly při tvorbě kvalifikační práce nápomocny.

BIBLIOGRAFICKÝ ZÁZNAM

- Autor:** Bc. Jana Blažíčková (R100191)
- Studijní obor:** Regionální geografie
- Název práce:** Kvalita života ve Žďáru nad Sázavou a Nové Město na Moravě: komparační analýza
- Title of thesis:** Quality of life in the town Žďár nad Sázavou and Nové Město na Moravě: comparative analysis
- Vedoucí práce:** doc. RNDr. Václav Toušek, CSc.
- Rozsah práce:** 105 stran, 3 přílohy
- Abstrakt:** Předkládaná práce se věnuje problematice kvality života zejména z pohledu rezidenční spokojenosti obyvatel Žďáru nad Sázavou a Nového Města na Moravě. Hlavním cílem je komparační analýza této rezidenční spokojenosti ve studovaných městech. V úvodu práce jsou uvedeny základní teoretická východiska týkající se kvality života a použítá metodika. V další části je postihnout stručný administrativní vývoj, rozvoj a demografická struktura obou zkoumaných měst. Hlavní část práce tvoří vyhodnocení dotazníkového šetření realizované v místních částech Žďáru nad Sázavou a ve vymezených částech Nového Města na Moravě. V poslední části jsou porovnány výsledky analýzy hodnocení rezidenční spokojenosti obyvateli ve Žďáru nad Sázavou a v Novém Městě na Moravě.
- Klíčová slova:** kvalita života, analýza, výzkum, spokojenost, rezidenční spokojenost, objektivní a subjektivní dimenze, dotazníkové šetření, Nové Město na Moravě, Žďár nad Sázavou

Abstract:

Presented work is concerning the problematic of quality of live, mainly from the point of view of residential satisfaction of inhabitants in Žďár nad Sázavou and Nové Město na Moravě. The primary goal is a comparative analysis of this residential satisfaction in examined towns. In the outset of this work is shown basic theoretical background concerning the quality of life and used methods. In the next part is shown a brief report about administrative development and development of demographic structure of both examined towns. The main part of this work consists of evaluation of survey, which was realized in local parts of Žďár nad Sázavou and in defined parts of Nové Město na Moravě. In the last part, results of analysis of residential satisfaction of residents in both towns are compared.

Key words:

quality of life, analysis, research, satisfaction, residential satisfaction, objective and subjective dimension, questionnaire survey, Nové Město na Moravě, Žďár nad Sázavou

OBSAH:

1	Úvod a cíle práce.....	10
2	Teoretická východiska práce a použitá metodika.....	12
2.1	Rešerše literatury.....	12
2.1.1	Literatura na území Slovenské a České republiky.....	16
2.2	Vymezení kvality života v geografii.....	18
2.2.1	Definování pojmu.....	18
2.2.2	Základní dimenze kvality života.....	19
2.2.3	Měření kvality života – volba indikátorů.....	19
2.2.4	Rezidenční spokojenost.....	20
2.3	Zdroje dat a metodika jejich zpracování.....	21
3	Stručná charakteristika Žďáru nad Sázavou a Nového Města na Moravě ..	31
3.1	Administrativní vývoj.....	31
3.2	Rozvoj měst.....	33
3.3	Demografická charakteristika studovaných měst v současnosti.....	35
3.4	Místní části Žďáru nad Sázavou.....	37
3.5	Části Nového Města na Moravě.....	40
4	Dotazníkové šetření ve Žďáru nad Sázavou.....	43
4.1	Analýza spokojenosti parciálních složek kvality života.....	43
4.1.1	Spokojenost v širším pojetí.....	45
4.1.2	Spokojenost s bydlením.....	48
4.1.3	Spokojenost s dostupností k základním složkám života.....	49
4.1.4	Analýza významu parciálních složek kvality života.....	52
4.2	Spokojenost s okolím bydliště.....	54
4.3	Nejlépe a nejhůře hodnocené lokality Žďáru nad Sázavou z hlediska kvality života.....	55
4.4	Vývoj kvality života v posledních 5 letech.....	57
4.5	Celkové vnímání kvality života.....	59
5	Dotazníkové šetření v Novém Městě na Moravě.....	60
5.1	Analýza spokojenosti parciálních složek kvality života.....	60
5.1.1	Spokojenost v širším pojetí.....	62
5.1.2	Spokojenost s bydlením.....	66
5.1.3	Spokojenost s dostupností k základním složkám života.....	66
5.1.4	Analýza významu parciálních složek kvality života.....	68
5.2	Spokojenost s okolím bydliště.....	70
5.3	Nejlépe a nejhůře hodnocené lokality Nového Města na Moravě z hlediska kvality života.....	71

5.4	Vývoj kvality života v posledních 5 letech.....	73
5.5	Celkové vnímání kvality života	75
6	Porovnání výsledků dotazníkového šetření ve Žďáru nad Sázavou a v Novém Městě na Moravě.....	76
6.1	Porovnání spokojenosti	76
6.1.1	Spokojenost v širším pojetí.....	76
6.1.2	Spokojenost s bydlením.....	79
6.1.3	Spokojenost s dostupností k základním složkám života.....	80
6.1.4	Největší spokojenost	82
6.1.5	Největší nespokojenost	83
6.1.6	Nejvýznamnější složky života	83
6.2	Spokojenost s bydlištěm a jeho nejbližším okolím	85
6.3	Změny k lepšímu.....	86
6.4	Změny k horšímu	87
6.5	Celkové vnímání kvality života	88
7	Závěr	89
8	Summary.....	91
9	Seznam literatury použitých zdrojů.....	92
	PŘÍLOHY	99

1 ÚVOD A CÍLE PRÁCE

Žďár nad Sázavou a Nové Město na Moravě jsou města nacházející se ve středu České republiky v Kraji Vysočina. Obě města byla založena v polovině 13. století jejich roli v administrativním postavení si v průběhu 19. a 20. století vyměnily. Nové Město na Moravě bylo od roku 1950 centrem berního, soudního a politického okresu a pod jeho správu spadal i soudní okres Žďár nad Sázavou. V roce 1949 nastal zlom. Nové Město na Moravě ztratilo své postavení správního centra a novým centrem okresu se tak stal Žďár nad Sázavou až do konce roku 2002. Od roku 2003 jsou obě města středisky správních obvodů.

Největší rozvoj obou měst probíhal současně od 50. let 20. století, kdy byl zahájen program industrializace hospodářsky slabých regionů. I když v Novém Městě na Moravě byla zahájena výstavba okresní nemocnice už na konci 30. let, přesto největší příliv obyvatel byl zaznamenán až s výstavbou podniku na výrobu zdravotnických potřeb CHIRANA (dnes MEDIN, a.s.) a společně s těžbou uranu v okolí Dolní Rožínky. Ve Žďáru nad Sázavou tento rozvoj souvisí s výstavbou hutnicko-strojírenského podniku Žďárské strojírny a slévárny (dnes ŽĐAS, a.s.).

Cílem diplomové práce byla analýza výsledků výzkumu kvality života ve dvou tak podobných městech. Znaky podobností vychází především z jejich geografické blízkosti, administrativního vývoje a stejného rozvoje. Obě města po dlouhou dobu patřila k městům malé velikosti, kdy v obou studovaných městech žilo až do poloviny 20. století přibližně 5 tisíc obyvatel.

Mezi dílčí cíle předkládané diplomové práce patřilo nalezení adekvátní literatury k řešení problematiky kvality života a to zejména z pohledu subjektivní dimenze a rezidenční spokojenosti. Dále popis pojmu kvality života jakožto fenoménu současné doby.

K hlavním cílů práce patřilo uskutečnění dotazníkového šetření mezi obyvatelstvem obou zkoumaných měst za účelem získání percepce kvality života obyvateli. Díky tomuto následně provést analýzu rezidenční spokojenosti a kvality života v těchto městech. Hlavními cíly této analýzy bylo vyhodnocení nejlépe a nejhůře hodnocených složek života a zjištění jejich významu pro obyvatele.

K hlavním cílům této kvalifikační práce dále patří vyhodnocení nejlepších a nejhorších lokalit z hlediska kvality života a životních podmínek v jednotlivých částech Žďáru nad Sázavou a Nového Města na Moravě. Dílčím cílem je dále postihnouti změn v kvalitě života za posledních pět let.

Mezi další hlavní cíle náleží zhodnocení celkové rezidenční spokojenosti a celkové kvality života.

Mezi nejdůležitější cíl celé práce patří komparační analýza rezidenční spokojenosti a kvality života ve Žďáru nad Sázavou a v Novém Městě na Moravě. Tedy porovnání spokojeností se složkami ze všech hledisek – širší vnímání, bydlení, dostupnost. Dále porovnání významu složek, nalezení problematických oblastí a nejvýznamnějších změn v posledních pěti letech u obou měst. Posledním cílem je porovnání těchto výsledků s celkovou rezidenční spokojeností a kvalitou života v ovou zkoumaných městech.

2 TEORETICKÁ VÝCHODISKA PRÁCE A POUŽITÁ METODIKA

V následujících podkapitolách bude popsána základní a nejdůležitější literatura poskytující informace zaměřené na problematiku kvality života. Blíže bude specifikován samotný pojem kvality života, jeho alternativy výkladu, způsoby měření a volba indikátorů. Poslední částí této kapitoly je souhrn využitých metod při zpracování dat, sepsání textu či vytvoření tabulkového a kartografického (obrazového) materiálu v předkládané kvalifikační práci.

2.1 Rešerše literatury

Vypracování diplomové práce předcházelo studium literárních pramenů a internetových zdrojů týkajících se kvality života. Takovýchto zdrojů je enormní množství, neboť zkoumaná problematika se těší širokému zájmu. Hledání kořenů její podstaty a počátečního výzkumu je možné nalézt ve vědních oborech jako je např. sociologie a psychologie. Rozvoj problematiky kvality života je datován přibližně od druhé poloviny 20. století, i když úplné počátky zájmu o popisnou formu kvality bytí jedince můžeme najít již v období starověkého Říma a Řecka.

Od poloviny minulého století se kvalita života dostala do popředí a středu zájmu vědeckého výzkumu, neboť jde o období po 2. světové válce příznačné pro hledání lepších podmínek kvality života obyvatel. Od této chvíle byla kvalita života více řešena a popisována a její chápání prošlo velkými změnami. V průběhu 60. a 70. let 20. století si lidé začínali stále více uvědomovat význam kvality jejich života. Ta se projevovala v závislosti na změně životního stylu či spokojenosti. Kvalita života tímto dostala nový rozměr a z tohoto důvodu bylo potřebné reagovat na změny životních postojů.

K jedněm z prvních studií, v jejímž názvu se sousloví – kvalita života – objevilo, byla *Quality of life in the United States: An excursion into the new frontier of socio-economic indicators* (Wilson, 1969). Autor navrhl nové socioekonomické ukazatele, pomocí nichž bylo možné hodnotit rozdíly v kvalitě života v jednotlivých regionech (státech) Spojených států amerických. Těmito ukazateli jsou např. životní podmínky, zdraví a sociální péče, ekonomický růst, zemědělství, technologické změny, vzdělávání nebo státní a lokální správa.

V 70. letech 20. století zaznamenala kvalita života pokračující zájem o její popis a to především pomocí osobního blahobytu. Mezi významná díla doby patří následující vědecké články vzniklé zejména na americké půdě. *Measuring, monitoring and modeling quality of life* (Charnes a kol., 1973), *The quality of life: towards a macroeconomic definition* (Wingo, 1973), *Urbanization, population density and*

overcrowding: trends in the quality of life in urban America (Carnahan a kol., 1974), Quality of life indicators in U. S. metropolitan areas: A statistical analysis (Liu, 1976) nebo The „quality of life“ and social indicators research (Schneider, 1976)

V roce 1976 vznikla publikace – The quality of american life (Campbell, Converse, Rodgers) – na základě dvou tisíc rozhovorů s respondenty z různých socioekonomických tříd. Šetření probíhalo šest let a výzkum byl zaměřen na uspokojování životních prožitků. Tedy na zjištění celkové spokojenosti se životem jako souhrn jednotlivých složek života člověka. V první části knihy autoři popisují vzájemné vztahy a spokojenost s vybranými oblastmi života obyvatel USA. Dle Andráška (2007) je to poprvé popsána a aplikovaná metoda výzkumu spokojenosti (v rámci subjektivní roviny), která se využívá v nezměněné podobě i v současnosti. Další část je věnována analýze pěti zkoumaných oblastí – bydlení a sousedství, otázka národu, zaměstnání, rodinný život a vlastním člověkem. Jedním z cílů knihy je i objasnění multidisciplinárnosti kvality života v naší společnosti.

Příkladem dalšího příspěvku týkajícího se vhodného výběru indikátorů pro výzkum – Indicators of quality of life...Selected economic, social and psychological variables (Cretser a Leon, 1977). Zabývá se ekonomickými, sociálními a psychologickými indikátory kvality života ve Spojených státech amerických. Podle autorů kvalita života vyjadřuje soubor podmínek, které dělají každého jednotlivce šťastným nebo spokojeným. Podklady pro studii byly využity ze sociologického průzkumu, který v USA od roku 1972 shromažďuje údaje o demografických charakteristikách tamních obyvatel. Byla využita metoda vícenásobné regresní analýzy. Tímto zjistily, že 8 proměnných z obrovského souboru proměnných má vztah k subjektivní kvalitě života. Proměnnými byly: úroveň vzdělání, rodinný status, rodinný příjem, návštěvnost bohoslužeb, spokojenost s rodinným životem, se zaměstnáním, s finanční situací a spokojenost se zdravím a fyzickým stavem. Při další analýze bylo zjištěno, že spokojenost se zaměstnáním a financemi jsou nejlepší přímé indikátory štěstí.

Největšímu rozvoji geografických děl studující kvalitu života se autoři věnují od 80. let 20. století. Níže budou popsána nejvýznamnější studie a myšlenky vybraných autorů od 80. let až do současnosti.

Za jeden z významných příspěvků této doby považují Ira, Andráško i Kladio Presidential address: geography and the quality of life (Helburn, 1982). Připouští, že se názory ve společnost a kvalita života obyvatel odvíjí od prostředí, ve kterém žijí. Zlepšení veřejného mínění by proto měl mít ve své kompetenci příslušný subjekt veřejné správy. V urbánním prostoru je podle autora důležitá estetická úprava a ve venkovských oblastech je důležitá ochrana půdy a šetrné zacházení s nepatřičnými

látkami (především plutoniem). Kvalita života je dle tohoto autora v různých částech světa odlišná. V závěru poukazuje na fakt, že je nutné provést velké změny, pomocí níž dojde ke snížení sociálních disparit.

Měření kvality života bylo ústředním zájmem v dílech britského autora Paciona. Ten jako jeden z prvních autorů chápe kvalitu života jako výslednici podmínek prostředí a individuální vstupy člověka – *The use of objective and subjective measures of quality of life in human geography* (1982a). Zároveň zde upozorňuje na výběr indikátorů, na způsoby a metody jejich slučování, vážení indikátorů nebo na techniku výpočtů. V jeho článku *Evaluating the quality of the residential environment in a deprived council estate* (1982b) jsou uvedeny přístupy zaměřené na výzkum subjektivní dimenze kvality života. Studie *Quality of life in Glasgow: an applied geographical analysis* z roku 1986 se již zaměřuje na výzkum objektivní i subjektivní dimenze a tedy použití subjektivních i objektivních ukazatelů při výzkumu kvality života ve vnitřní struktuře města Glasgow. Pacione se v průběhu 90. let 20. století a na počátku 21. století zabýval problematikou kvality života a to ve všech případech ve vztahu k městskému prostoru: *Urban liveability: a review* (1990), *Introduction on urban environmental quality and human well-being* (2003a) a *Urban environmental quality and human well-being – a social geographical perspective* (2003b). Poslední zmíněná studie patří k jeho dnes asi nejvýznamnějším zdrojům informací, kde mimo jiné uvádí souhrnný přehled významných možností výstupů v rámci výzkumu kvality života.

Rogerson at all. (1989) se pokusili ve studii – *Indicators of quality of life: Some methodological issues* – zkombinovat subjektivní a objektivní ukazatele a vytvořit pořadí 38 největších měst Velké Británie podle úrovně kvality života v nich. Pořadí bylo určeno za pomoci metody vážení ukazatelů (ekonomických, sociálních a environmentálních) dle jejich významu pro respondenty.

Podle Johnston a kol. (2000) je kvalita života spojena se sociálním blahobytem (pohodou), svobodou a štěstím. Sociální blahobyť by se ovšem neměl měřit pouze za pomoci příjmů (na lokální úrovni) či za pomoci např. hrubého národního produktu a hrubého domácího produktu (na národní úrovni). Stav lidí a jejich společné blaho musí být tedy zkoumáno prostřednictvím vícera ukazatelů. Mimo zmíněného příjmu by to dále byly: zdraví duševní i fyzické, vzdělání, majetek, zaměstnanost, životní prostředí, sociální sounáležitost či dezorganizace nebo trávení volného času. Prostřednictvím štěstí a svobody (lidských právy), díky nimž může být kvalita života rovněž změřena jak jednotlivcům, tak celé společnosti. I když je poukazováno na fakt, že nad určitou prahovou hodnotu příjmu nemusí být člověk s majetkovým zabezpečením a vysokým příjmem šťastnější než člověk s nižším.

Massam (2002) uvádí, že kvalita života je natolik komplexní pojem, který je možné jen ztěžka definovat. Rovněž uvádí, že existují dva základní soubory komponentů, které vycházejí ze dvou dimenzí – psychologické a environmentální. V práci dále popisuje výběr vhodných indikátorů a měření kvality života. Vychází tedy z myšlenky interakce člověk – prostředí a přiznává existenci geografické dimenze, která umožňuje měření rozdílů v kvalitě života mezi různými lokalitami. V neposlední řadě uvádí, že se atraktivita měst odvíjí od úrovně kvality života v nich.

Značně uznávaný a citovaný příspěvek patří autorům Irene van Kamp, Kees Leidelmeijer, Gooitske Marsam Augustinus de Hollander (2003). Na osmnácti stránkách diskutují nad zdroji k popisu a výzkumu kvality života. V první části příspěvku se zabírají výběrem několika odpovídajících definic v oblasti životaschopnosti, udržitelnosti, kvality životního prostředí a kvality života. Dále uvádí, že se kvalita života primárně vztahuje k člověku samotnému a stejně tak se vždy vztahuje k určité geograficky vymezené oblasti. V textu byla navržena i klasifikace modelů zaměřených na výzkum kvality života, jde o modely teoretické a empirické.

Mezi další autory a jejich studie, publikace a jiné odborné články týkající se popisu a výzkumu kvality života, jsou řazeni i např. Myers (1987, 1988), Felce a Perry (1995), Hancock a kol. (1999), Mitchell a kol. (2001), Dissart a Deller (2000) a mnoho dalších.

Poměrně novým indikátorem, který je v souvislosti s kvalitou života řešen, je rezidenční spokojenost. Její vliv je zkoumán v závislosti na rezidenční stabilitě, resp. mobilitě obyvatel dané lokality (Kopečná, 2013). Problematikou rezidenční spokojenosti a jejím měřením se ve své studii zabývají Amérigo a Aragonés (1997). Výzkum rezidenční spokojenosti provedli mezi obyvatelstvem za pomoci dotazníku, který se skládal z: spokojenosti s místem bydliště, indikátorů okolního prostředí, aspektů chování jednice a z demograficko-sociální charakteristiky respondentů.

2.1.1 Literatura na území Slovenské a České republiky

Výzkum kvality života není na území České a Slovenské republiky zakotven ve starší literatuře, jako tomu bylo jinde na světě. Přesto v současnosti působí na území těchto dvou zemí několik významných vědeckých pracovníků zabývajících se problematikou kvality života jako celku nebo jednotlivých oblastí kvality života.

Ze slovenských vědecko-výzkumných pracovníků je třeba zmínit Vladimíra Iru. Jeho hlavním zaměřením patří behaviorální geografii (především geografie času) a urbánní geografii a ekologii. Mimo tyto zmíněné směry publikoval články orientované především na geografické aspekty kvality životního prostředí a udržitelnosti i kvality života. I když se na kvalitu života začal zaměřovat již na konci 90. let minulého století, četnost jeho příspěvků je ale vyšší až v posledním desetiletí. Zvlášť za jeho zásadní patří 3 následující tituly. Prvním z nich jsou Každodenné aktivity člověka z hlediska kvality a udržitelnosti života, kde popisuje výzkum založený na časově-geografickém přístupu, jenž umožňuje studovat každodenní aktivity člověka. Ty jsou považovány za významnou součást různých sociokulturních a biofyzikálních prostředí. V geografické studii City in the mind: behaviorálně-geografické hodnotenie kvality života v meste a Quality of life and urban space (case studies from city of Bratislava, Slovakia) se pokusil, na základě subjektivního hodnocení obyvatel Bratislavy, aplikovat koncepci obrazu kvality života ve městě.

Kvalitě života se Vladimír Ira intenzivně věnoval ve spolupráci s Ivanem Andráškem. Andráškův zájem o tento narůstající fenomén spadá až do roku 2004, kdy byl vydán příspěvek – Percepčia činností samosprávy a vybraných aspektov kvality života (na príklade výskumu medzi obyvateľmi Považskej Bystrice). Významným geografickým dílem obsahujícím příspěvky týkající se kvality života je publikace Geografická organizace Česka a Slovenska v současném období. Andráškův příspěvek Dve dimenzie kvality života v kontexte percepcií obyvateľov miest a vidieckych obcí rozebírá východiska pro pojem kvality života v moderní podobě. Dále se zabývá subjektivní a objektivní dimenzí, identifikuje základní ukazatele a složky kvality života. V závěru vybírá a popisuje faktory, jež ovlivňují osobní a sídelní kvalitu života. V roce 2007 obhájil dizertační práci na téma Vnútoraná štruktúra mesta z hľadiska kvality života. Práce byla zaměřena na vnitřní strukturu města Bratislavy z hlediska kvality života a to jak subjektivní, tak objektivní dimenze.

Článek od Františka Murgaše – Konceptuálny rámec kvality života v geografii – v první části uvádí definice popisovaného pojmu vybraných autorů a WHO v konfrontaci s vlastní definicí. V dalších částech popisuje základní dimenze, komponenty a chápání kvality života. V poslední části hodnotí výběr indikátorů pro hodnocení KŽ.

Po přechodu Andráška z Geografického ústavu Slovenské akademie věd na Masarykovu univerzitu v Brně se začali problematikou kvality života zabývat i vědečtí pracovníci na území České republiky. Přibližně 5 lety se tedy na kvalitu života soustředí i čeští geografové – např. Martin Ouředníček na katedře sociální geografie a regionálního rozvoje Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze a Petr Kladivo na katedře geografie Přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého v Olomouci.

Ouředníček se ve svých publikacích v minulosti a rovněž i v současnosti zaměřuje především na vývoj sociálně prostorové struktury a na urbanizační procesy (zejména suburbanizace) obyvatelstva v Praze. Ve spolupráce s Temelovou vznikl příspěvek týkající se kvality života v roce 2007 a byl prezentován na vědecké konferenci v Praze: Kvalita života v sociálně slabých romských lokalitách. Společně s uvedenou autorkou vznikla i řada dalších odborných publikací. Mezi nejdůležitější patří: Nové sociálně prostorové nerovnosti, lokální rozvoj a kvalita života.

Kladivo a kol. publikoval v roce 2009 článek Vybrané aspekty kvality života Olomouce a blízkého zázemí. Kladivo se kvalitou života zabýval i v dizertační práci – Prostorová diferenciacie kvality života obyvatel města Olomouce – kterou obhájil v roce 2012. Od roku 2011 je řešen projekt podporovaný Grantovou agenturou České republiky – Urbánní a suburbánní kvalita života: geografický pohled.

Na vybranou problematiku bylo za posledních pět let v rámci geografického výzkumu sepsáno i několik bakalářských a diplomových prací. Práce se zabývají nejen kvalitou života jako celku, ale i jednotlivými segmenty kvality života: Blaťák (2009), Jeřábková (2011), Bajgart (2011), Macrineanu (2012), Kleinwächterová (2012), Rokytová (2012), Fořtová (2013), Matúšová (2013) ad.

2.2 Vymezení kvality života v geografii

Zaměření na výzkum problematiky kvality života se začalo rozvíjet od 50. let minulého století, kdy bylo zjištěno, že spokojenost se životem nevzrůstá v závislosti na růstu materiálního bohatství, ale že spokojenost se životem souvisí i s dalšími stránkami lidského života. Kvalita života je tedy komplexní pojem zahrnující pozitivní i negativní stránky patřící do mnoha oblastí života jedince: např. ekonomická situace, zdravotní stav, rodinný stav, životní prostředí, mezilidské vztahy, doprava, zaměstnání, bydlení, volný čas, bezpečnost, vzdělání, víra, dostupnost, samospráva atd.

V posledních patnácti letech se zájem o problematiku kvality života stupňuje a stává se velmi populární nejen mezi vědeckými pracovníky, ale i mezi širokou veřejností. Výsledky, které má výzkum kvality života přinášet, by se měly odvíjet od celkového interdisciplinárního přístupu a výběru vhodných ukazatelů.

2.2.1 Definování pojmu

Kvalita života v minulosti byla a v současnosti je velmi interdisciplinární pojem, který působí napříč společenskovědními obory jako je psychologie, sociologie, antropologie, ekonomie, politologie, ekologie, geografie a mnoho dalších zainteresovaných věd. Dle Andráška (2005) díky tomu vznikla v průběhu výzkumu řada přístupů a způsobů měření kvality života, ovšem pouze v rámci samostatných vědních disciplín, nebo jejich oborů. Stejně tak nebylo dosud všeobecně uznáno nadefinování kvality života.

Každé vymezení kvality života vždy vychází z určitého zaměření konkrétní práce, zkoumané úloze a zvoleném cíli daného výzkumu. Proto se můžeme setkat s články či publikacemi, které vznikají na základě zaměření se na klíčové oblasti kvality života jako je – bydlení, zaměstnání, venkovský či městský života atp. Stejně tak je možné jít ještě více do hloubky a zkoumat např. kvalitu pracovního života osob s určitým zdravotním handicapem.

Výzkumná práce geografů se více zaměřují na zkoumání interakce člověka s prostředím, neboť se kvalita života vztahuje právě k člověku, který se pohybuje a obývá určitý prostor. Geografové se snaží hodnotit kvalitu života v prostorové a společně působící dimenzi. Tedy jde o to, jak se kvalita života liší, či shoduje v různých částech zemského povrchu. K hodnocení se snaží o interdisciplinární výzkum, za pomoci kterého je dosaženo komplexního pohledu na problematiku kvality života.

2.2.2 Základní dimenze kvality života

Jak již bylo naznačeno výše, předmětem zkoumání je interakce člověka a prostředí. Přesněji jde o vzájemné působení vnějších vlivů prostředí a vnitřního světa každého jedince. Kvalitu života tvoří dvě dimenze – objektivní, která představuje vnější, okolní prostředí a subjektivní skládající se z niterních psychologických mechanismů člověka.

Vnější, neboli objektivní, dimenze kvality života působí na každého jedince z „vnějšku“ a vytváří tak externí podmínky. Jejich působení je možné shrnout do tří celků: ekonomický, sociální a environmentální. Zastupují je tzv. tvrdá data, pomocí nichž můžeme na lokálních, regionálních, národních či globálních úrovních získat a zpracovat např. studie o ekonomických, demografických, environmentálních či sociálních situacích. Následně je můžeme využít při popisu současných poměrů, perspektivách a tendencích vývoje.

Naopak vnitřní složka, nebo-li subjektivní stránka, vyplývá z niterního světa každého člověka odlišně. Mezi tyto vjemy v bytí člověka patří např. názory, postoje, pocity aj. Ty jsou ovlivňovány především percepcí života jedince v závislosti na dané situaci, která může být ovlivněna mnoha hledisky. Subjektivní hodnocení je možné získat pouze prostřednictvím vyjádřeného názoru či postoje jedince.

Jejich současná existence, působení a ovlivňování se navzájem jsou prokazatelně dané. Obě stránky se vzájemně determinují, a tudíž nelze jednoznačně určit nadřizenost, resp. podřizenost, složek navzájem. Z tohoto důvodu nelze při výzkumu kvality života ani jednu dimenzi zanedbat či zcela vynechat.

2.2.3 Měření kvality života – volba indikátorů

Výzkum kvalita života a její měření je možné pomocí existujícího velkého množství indikátorů. Zvolení těch adekvátních pro vyhodnocení kvality života se odvíjí od několika hledisek. Vhodné indikátory jsou průnikem vytyčení oblastí, které nejvíce ovlivňují kvalitu života jedince, dále musí být brány v potaz stanovené cíle výzkumu a prostorové jednotky, ve kterých bude výzkum probíhat.

Po zvážení výše uvedených hledisek jsou v dalším kroku identifikovány relevantní indikátory (ukazatele). Andráško (2005) uvádí čtyři základními způsoby. Pomocí tří z nich jsou ukazatelé vybráni v závislosti na něčem: na základě zhodnocení relevantních literárních zdrojů, na základě zvážení a rozhodnutí samotného výzkumníka, dále na základě širšího průzkumu, kdy je většinou prostřednictvím dotazníkového šetření zjištěny stanoviska a preference obyvatel, resp. expertů. Čtvrtý

přístup vedoucí k nalezení vhodných ukazatelů je kombinací všech tří předchozích způsobů.

Jak bylo zmíněno výše, volba vhodných ukazatelů závisí i na geografickém měřítku. Na nejvyšších regionálních úrovních – národní či nadnárodní – se využívají ukazatele, které mají velmi všeobecnou povahu, ale zároveň nejsou schopny postihnout vnitřní rozdílnost dané společnosti právě z pohledu kvality života. Jejich důležitost však spočívá v možnosti porovnání s ostatními vyššími regionálními úrovněmi. Příkladem jsou ukazatele: ekonomické – hrubý národní a domácí produkt, inflace, míra nezaměstnanosti; demografické – průměrný věk, naděje dožití; sociologické – vzdělanostní úroveň či průměrná mzda zaměstnanců. Meziregionální úroveň – kraje, okresy, správní obvody obcí s rozšířenou působností – může být z hlediska kvality života charakterizována i výše uvedenými makro-ukazateli, pokud jsou do této úrovně sledovány. Dále je již možné využít i dat získaných např. prostřednictvím sčítání lidu, domů a bytů (SLDB). Ukazatele jsou pak vytvořeny z údajů o bytové a demografické struktuře atd. Při hodnocení kvality života na mikroregionální úrovni obcí či části obcí vycházíme rovněž z dat získaných během sčítání lidu, domů a bytů, které jsou dále doplňovány prostřednictvím např. výběrového šetření pracovních sil.

2.2.4 Rezidenční spokojenost

Dle Kopečné (2012) hraje důležitou roli v kvalitě života rezidenční spokojenost, která do jisté míry působí na mobilitu obyvatel. Prostřednictvím ní je nejčastěji hodnoceny: celková kvalita bydlení, sousedství nebo osoby sdílející společný prostor. Ovšem je ovlivněna i rezidenčním prostředím, ve kterém se mimo forem bydlení nacházejí i další charakteristiky lokality (např. občanská vybavenost).

Celková rezidenční spokojenost je tedy výslednicí působení kvality bydlení a dalších aspektů sociálního a fyzického prostředí v dané lokalitě. Rezidenční spokojenost je tedy ukazatel, pomocí kterého je možné popsat postoje obyvatel ke svému okolí. Zároveň je ale významně ovlivněna potřebami a zkušenostmi respondentů.

2.3 Zdroje dat a metodika jejich zpracování

Zpracování teoretické části předcházelo studium publikací dostupných jak v knižní tak i v elektronické podobě. Další informace byly čerpány z řady internetových portálů – webové stránky měst, statistiky apod. Pro potřeby této předkládané práce bylo využito především literatury a dalších zdrojů týkající se kvality života obyvatel města. Potřebné informace byly čerpány i z literatury zabývající se rezidenční spokojeností.

Pro hodnocení vývoje měst a jejich základní demografickou charakteristiku byla využita historická literatura, Historický lexikon obcí České republiky 1969–2005 a Sčítání lidu, domů a bytů 2011. Popis jednotlivých místních částí ve Žďáru nad Sázavou a vymezených (blíže viz další text) částí v Novém Městě na Moravě byl sestaven na základě literárních zdrojů a autorčina terénního průzkumu.

Protože je předkládaná diplomová práce založena na výzkumu kvality života obyvatel měst, nemohlo být proto v práci uvažováno s celým územím zkoumaných měst. Z výzkumu byly nejprve vyloučeny místní části neměstského charakteru. V případě Žďáru nad Sázavou byly vyloučeny 4 místní části: Mělkovice, Radonín, Stržanov a Veselíčko. Z Nového Města na Moravě bylo vyřazeno 9 místních částí: Hlinné, Jiříkovice, Maršovice, Olešná, Petrovice, Pohledec, Rokytno, Slavkovice a Studnice.

Pro potřeby práce musely být dále identifikovány části, ve kterých bude probíhat terénní šetření mezi obyvatelstvem. Již jsem se již soustředila na vlastní město Žďáru nad Sázavou, ve kterém jsem využila dělení na místní části. V tabulce 2.1 jsou uvedeny základní sídelní jednotky (ZSJ), které tvoří všech 7 místních částí zkoumaného města. V tab. 2.1 jsou dále zaznamenány údaje o počtech obyvatel a rozloze jednotlivých základních sídelních jednotek. Plošně největší území je Žďár nad Sázavou 1, v němž se nachází 13 základních sídelních jednotek. Druhou největší místní část – Žďár nad Sázavou 2 – tvoří 5 základních sídelních jednotek a třetí část Žďár nad Sázavou 3 základní sídelní jednotky pouze 4. Ve zbývajících místních částech je pouze po 1 základní sídelní jednotce.

Tab. 2.1: Základní sídelní jednotky tvořící místní části Žďáru nad Sázavou (podle stavu územní struktury k 31.12.2011)

Místní část	ZSJ	Počet obyvatel*	Rozloha (ha)*
Žďár nad Sázavou 1	Kamenný rybník	6	65
	Libušín	3 620	16
	Nádraží	24	169
	Strojírenská	0	8
	U jámské cesty	299	99
	U parku	628	17
	U Sázavy	5	29
	U stadionu	0	16
	Ve smrčkách	0	51
	Velká Strana	1	157
	Vetla	0	212
	Zadní Vetla	0	263
	Žďár nad Sázavou-střed	300	30
	Celkem	4 883	1 131
Žďár nad Sázavou 2	Pilská údolní nádrž	21	169
	Pod Zelenou Horou	2489	73
	Starý Dvůr	30	245
	Vápenice	0	420
	Zámek Žďár	139	98
	Celkem	2 679	1 005
Žďár nad Sázavou 3	Brodská-jih	1 935	29
	Brodská-sever	3 651	66
	Libická	0	43
	Žižkova	0	7
	Celkem	5 586	144
Žďár nad Sázavou 4	U průmyslové školy	2 677	34
Žďár nad Sázavou 5	Vysočany	2 011	116
Žďár nad Sázavou 6	Přednádraží	4 140	34
Žďár nad Sázavou 7	Pod vodojemem	1 756	81

* k 1.3.2001

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2001, vlastní zpracování

Na území vlastního města, Nového Města na Moravě, žádné rozdělení na místní části neexistuje. Z tohoto důvodu bylo intuitivně autorkou navrženo 5 částí. Ty byly vymezeny především na základě empirického průzkumu území Nového Města na Moravě. V tabulce níže jsou uvedeny navržené části tvořené základními sídelními jednotkami a údaje o počtu obyvatel a rozloze k 1.3.2001. (Tab. 2.2). Na území Nového Města na Moravě je 5 základních sídelních jednotek. Čtyři základní sídelní jednotky najdeme v poslední vymezené části. Nové Město na Moravě 2 je tvořeno 3 základními

sídelními jednotkami. Ve zbývajících dvou částech – v Novém Městě na Moravě 1 a 3 – se shodně nachází 2 základní sídelní jednotky.

Tab. 2.2: Základní sídelní jednotky tvořící vymezené části v Novém Městě na Moravě (podle stavu územní struktury k 31.12.2011)

Část	ZSJ	Počet obyvatel*	Rozloha (ha)*
Nové Město na Moravě 1	Nové Město na Moravě – střed	660	17
	U stadiónu	1 385	45
	Celkem	2 045	63
Nové Město na Moravě 2	Horní Dvůr	158	70
	Nad Pustým mlýnem	1 476	23
	Kalvárie	12	378
	Celkem	1 646	470
Nové Město na Moravě 3	Nádraží	95	8
	U nádraží	1 301	17
	Celkem	1 396	25
Nové Město na Moravě 4	Beranice	832	37
	Černý rybník	22	377
	Nemocnice	0	11
	U můstku	51	62
	U nemocnice	1 046	28
	Celkem	1 951	516
Nové Město na Moravě 5	Brožkův kopec	335	74
	Holubka	860	80
	U Bezděkova	5	24
	U koupaliště	5	102
	Celkem	1 205	280

* k 1.3.2001

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2001, vlastní zpracování

Pro splnění cíle diplomové práce bylo realizováno dotazníkové šetření, které mělo poskytnout informace o subjektivním vnímání kvality života ve Žďáru nad Sázavou a v Novém Městě na Moravě. Toto subjektivní vnímání kvality života obyvatel bylo zaměřeno především na vztah k místu jejich bydliště, tedy na výzkum rezidenční spokojenosti. Šetření bylo uskutečněno na přelomu měsíce října a listopadu v roce 2011. Vykonalo ho 16 studentů geografie Univerzity Palackého v Olomouci. Od 21. do 23. října tak proběhl výzkum mezi obyvatelstvem v 7 místních částech Žďáru nad Sázavou. Na začátku listopadu, 4.–6.11., se uskutečnilo šetření v 5 navrhnutých částech v Novém Městě na Moravě.

Za kritérium pro vypovídající vzorek respondentů bylo zvoleno jedno procento z celkového počtu obyvatel spadajících do produktivního a poproduktivního věku. Zároveň bylo pro práci důležité dodržet 1% podíl získaných dotazníků ve všech částech obou zkoumaných měst. Celkem bylo z území Žďáru nad Sázavou během šetření sebráno 255 dotazníků a v Novém Městě na Moravě 101 dotazníků. O jeden dotazník méně, než byla stanovená hranice 1 % pro dostatečně vypovídající vzorek, bylo pouze ve Žďáru nad Sázavou 7. Vzhledem k tomu, že jsou v celkovém počtu obyvatel zahrnuti i obyvatelé ve věku 0–15 let, snížil se počet obyvatel v produktivní a poproduktivním věku a výsledky šetření nemůže jeden respondent zásadně ovlivnit. V tab. 2.3 je uvedeno 1 % z celkového počtu obyvatel a celkový počet respondentů.

Tab. 2.3: Počet respondentů ve Žďáru nad Sázavou a v Novém Městě na Moravě v roce 2011

Část města	Počet obyvatel*	1% podíl	Počet respondentů
Žďár nad Sázavou 1	4 883	49	50
Žďár nad Sázavou 2	2 679	27	30
Žďár nad Sázavou 3	5 586	56	62
Žďár nad Sázavou 4	2 677	27	31
Žďár nad Sázavou 5	2 011	20	23
Žďár nad Sázavou 6	4 140	41	42
Žďár nad Sázavou 7	1 756	18	17
Celkem	23 732	237	255
Nové Město na Moravě 1	2 045	20	30
Nové Město na Moravě 2	1 646	16	20
Nové Město na Moravě 3	1 396	14	14
Nové Město na Moravě 4	1 951	20	21
Nové Město na Moravě 5	1 205	12	16
Celkem	8 243	82	101

* k 1.3.2001

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2001, vlastní zpracování

V šetření byl použit dotazník (viz Příloha 1), který byl do finální podoby upraven dle obdobné struktury dotazníku použitého při výzkumu kvality života v Bratislavě (Andráško, 2007). V jeho první části byly zjišťovány základní a doplňující identifikační údaje respondentů. Mezi ty základní patří pohlaví, věk a stupeň dosaženého vzdělání. Za pomoci doplňujících otázek byly zjišťovány informace o délce pobytu ve zkoumaném městě, typu bytu, či domu, ve kterém respondent žije, a lokalitu (ulice, čtvrť, městská část atd.), v níž se zmíněné bydliště nachází.

V obou vybraných městech nebyl brán zřetel na identifikační údaje respondentů, ale na sběr dat z místa jejich bydliště – tedy ze 7 místních částí ve Žďáru nad Sázavou a

z 5 vymezených částí v Novém Městě na Moravě. Ve výsledcích se proto projevila různá ochota dotázaných respondentů poskytnout informace. Souhrnně lze za obě zkoumaná města poznamenat, že větší složku respondentů, z hlediska pohlaví, tvořily ženy a to v následujícím poměru. Ve Žďáře nad Sázavou se zúčastnilo 62,4 % a v Novém městě na Moravě 59,4 % žen. Tabulky 2.4 a 2.5 poskytují další údaje o věkové a vzdělanostní struktuře výběrového souboru. Z hlediska úrovně dosaženého vzdělání, tvoří největší skupinu absolventi středních škol s maturitou a z dle věku je nejpočetnější složka osob ve věku od 30 do 59 let.

Tab. 2.4: Věková struktura respondentů ve Žďáře nad Sázavou a v Novém Městě na Moravě v roce 2011

Věková skupina	Žďár nad Sázavou		Nové Město na Moravě	
	Absolutní počet	Podíl (%)	Absolutní počet	Podíl (%)
15–29 let	74	29,0	37	36,6
30–59 let	129	50,6	46	45,5
60 let a více	52	20,4	18	17,8
Celkem	255	100,0	101	100,0

Zdroj: dotazníkové šetření realizované ve dnech 21.–23.10. a 4–6.11. 2011, vlastní zpracování.

Tab. 2.5: Vzdělanostní struktura respondentů ve Žďáře nad Sázavou a v Novém Městě na Moravě v roce 2011

Stupeň dosaženého vzdělání	Žďár nad Sázavou		Nové Město na Moravě	
	Absolutní počet	Podíl (%)	Absolutní počet	Podíl (%)
Základní	21	8,2	16	15,8
Středoškolské bez maturity	81	31,8	26	25,7
Středoškolské s maturitou	126	49,4	42	41,6
Vysokoškolské	27	10,6	17	16,8
Celkem	255	100,0	101	100,0

Zdroj: dotazníkové šetření realizované ve dnech 21.–23.10. a 4–6.11. 2011, vlastní zpracování.

Doplňující údaje poskytly další informace výběrového souboru. Z tab. 2.6 je patrné, že se šetření účastnilo více než tři čtvrtiny respondentů, kteří ve Žďáru nad Sázavou a v Novém Městě na Moravě žijí větší část svého života a od narození. V tab. 2.7 je uveden typ bydlení. Zatímco ve Žďáru nad Sázavou tvoří podíl bytů, v nichž respondenti žijí, více než tři čtvrtiny, v Novém Městě na Moravě to jsou necelé dvě třetiny oslovených.

Tab. 2.6: Počet respondentů dle délky bydlení ve Žďáře nad Sázavou a v Novém Městě na Moravě v roce 2011

Délka bydlení	Žďár nad Sázavou		Nové Město na Moravě	
	Absolutní počet	Podíl (%)	Absolutní počet	Podíl (%)
Od narození	99	38,8	47	46,5
Větší část života	111	43,5	42	41,6
Menší část života	34	13,3	10	9,9
Krátce	11	4,3	2	2,0
Celkem	255	100	101	100

Zdroj: dotazníkové šetření realizované ve dnech 21.–23.10. a 4–6.11. 2011, vlastní zpracování.

Tab. 2.7: Počet respondentů dle typu bydlení, ve kterém žijí ve Žďáře nad Sázavou a v Novém Městě na Moravě v roce 2011

Typ bydlení	Žďár nad Sázavou		Nové Město na Moravě	
	Absolutní počet	Podíl (%)	Absolutní počet	Podíl (%)
Rodinný dům	56	22,0	38	37,6
Cihlový byt – nový	11	4,3	11	10,9
Cihlový byt – starší	55	21,6	23	22,8
Panelový	133	52,2	29	28,7
Celkem	255	100	101	100

Zdroj: dotazníkové šetření realizované ve dnech 21.–23.10. a 4–6.11. 2011, vlastní zpracování.

Jádrem dotazníku bylo 10 otázek, které byly zařazeny za výše uvedené identifikační údaje. V prvních třech otázkách měli respondenti uvést *spokojenost* s parciálními složkami kvality života v místě jejich bydliště a *význam* těchto složek v životě respondenta. K hodnocení prvních tří otázek (spokojenosti a významu) sloužila stupnice známek od 1 do 5. Hodnota každé známky je založen na principu stupnice známkování stejně jako ve škole. Interpretace známek je uvedena v tab. 2.8 a z tohoto vyplývá, že čím vyšší hodnota známky, tím větší nespokojenost a nevýznamnost dané složky života. Pokud respondent nedokázal vůbec přiřadit k dané složce života žádnou známku, mohl využít hodnoty 0 – nevím.

Tab. 2.8: Interpretace známek při hodnocení spokojenosti a významu jednotlivých složek života respondentů ve Žďáru nad Sázavou a v Novém Městě na Moravě v roce 2011

Známka	Spokojenost	Význam
1	velmi spokojen	velmi významné
2	spokojen	významné
3	ani spokojen/ani nespokojen	ani významné/ani nevýznamné
4	nespokojen	nevýznamné
5	velmi nespokojen	velmi nevýznamné
0	nevím	nevím

Zdroj: Dotazník, vlastní zpracování.

U všech 35 parciálních složek života byla vyhodnocena celková známka s využitím aritmetického průměru. Ten byl u jednotlivých složek stanoven jako podíl součtu všech známek na celkovém počtu respondentů, tj. 255 ve Žďáře nad Sázavou a 101 v Novém Městě na Moravě. Ovšem celkový počet respondentů byl do vzorce dosazen jen u té složky, kde všichni oslovení ohodnotili spokojenost a význam známkou 1–5. To znamená, že pokud v obou zkoumaných městech jeden z respondentů využil odpověď „nevím“, bylo uvažováno jen s 254 oslovenými ve Žďáru nad Sázavou a 100 oslovenými v Novém Městě na Moravě. Odpověď „nevím“ nemohla být do celkového hodnocení zařazena z důvodu její nulové výpovědní hodnoty. Obecný vzorec pro výpočet aritmetického průměru vypadá následovně:

$$\bar{x} = \frac{1}{n} (x_1 + x_2 + \dots + x_n) ,$$

kde za x_1, x_2 až x_n byly dosazeny hodnoty známek respondentů a za n byl dosazen vybraný počet respondentů zkoumaného města.

Jak už bylo řečeno výše, čím nižší známka, tím vyšší spokojenost (význam) respondentů. Popis spokojenosti u vybraných složek byl proveden na základě procentuálního zastoupení jednotlivých známek v celkové známce. V tab. 2.9 a 2.10 je uveden příklad zpracování a prezentace známek spokojenosti a významu v kapitole 5. V obou případech byla popisována celková spokojenost (celkový význam) – sloučeny známky 1+2 – a celková nespokojenost (celkový nevýznamnost) – sloučeny známky 4+5. V tabulce 2.9 zobrazující zpracování procentuálního zastoupení známek spokojenosti byly známky pro detailnější pohled ponechány samostatně. V tabulkách byla, z výše uvedených důvodů, vynechána poslední možnost – „nevím“.

Pro identifikaci nejvyšší spokojenosti (nejvyššího významu) byla zvolen interval od 1,00 do 1,99. Naopak nejmenší spokojenost (nejmenší význam) byla dána známkou 3 a více. Složky náležící do těchto dvou intervalů jsou popsány detailněji.

V podkapitole rozebírající význam jednotlivých 35 složek prvních tří otázek jsou uvedeny pouze ty, které byly pro respondenty obou zkoumaných měst vyhodnoceny jako nejvíce významné a nejméně významné. Tedy ty, jejichž známka významu spadá do intervalu 1,00–1,99, nebo 3,00 a více. Tyto vybrané složky budou následně porovnány se známkami spokojenosti.

Tab. 2.9: Příklad procentuálního zastoupení jednotlivých odpovědí u spokojenosti

Složka kvality života	Spokojenost	Odpověď (v %)				
		1	2	3	4	5
Možnosti nakupování	1,97	33,7	41,2	20	4,7	0,4

Zdroj: dotazníkové šetření realizované ve dnech 21.–23.10. a 4–6.11. 2011, vlastní zpracování.

Tab. 2.10: Příklad procentuálního zastoupení jednotlivých odpovědí u významu

Složka kvality života	Spokojenost	Význam	Odpověď (v %)		
			1+2	3	4+5
Možnosti nakupování	1,97	1,84	76,9	17,6	5,5

Zdroj: dotazníkové šetření realizované ve dnech 21.–23.10. a 4–6.11. 2011, vlastní zpracování.

Níže budou uvedeny složky života, které byly v prvních třech otázkách zkoumány. První otázka byla zaměřena na posouzení spokojenosti (významu) 19 složek života z hlediska širšího pojetí:

- možnosti nakupování,
- možnosti sportování,
- možnosti kulturního vyžití,
- zdravotní péče,
- úroveň výchovy a vzdělávání,
- nabídky pracovních příležitostí,
- množství stromů a ostatní zeleně,
- čistota ulic a veřejného prostranství,
- hluk a hlučnost prostředí,
- čistota ovzduší,
- množství dopravy v ulicích,
- možnosti parkování,
- práce a činnost místní samosprávy,
- velikost potenciální vlivu na dění v obci,
- služby městské hromadné dopravy (MHD),
- bezpečnost osobního majetku,

- osobní bezpečnost,
- úroveň vandalismus a
- celkový vzhled a dojem, který daná lokalita vyvolává.

Druhá otázka byla vytvořena za účelem výzkumu spokojenosti (významu) s bydlením. V rámci otázky bylo hodnoceno 5 složek bydlení:

- celková úroveň domu/bytu (např. velikost, vzhled, oslunění),
- množství soukromí, které dům/byt poskytuje,
- sousedské vztahy,
- pohled z okna obývacího pokoje a
- finanční náklady na bydlení.

Otázka třetí se zaměřovala na dostupnost k základním složkám života. Hodnoceno bylo z pohledu spokojenosti (významu) 11 dostupností:

- nejbližšího obchodu s potravinami,
- do zaměstnání/školy,
- centra města,
- mateřské a základní školy,
- ostatních vzdělávacích zařízení,
- k přátelům a známým,
- zábavných podniků, hospod a restaurací,
- zdravotnického zařízení a lékaře,
- veřejného parku a lesa
- nejbližší zastávky městské hromadné dopravy a
- dostupnost základních služeb (např. banka, pošta).

S dostupností do zaměstnání a školy souvisela otázka čtvrtá, která byla zaměřena na výzkum způsobu dopravy právě do zaměstnání nebo školy. Respondenti měli na výběr z těchto možností: městská hromadná doprava, autobus, vlak, osobní automobil, motocykl, jízdní kolo, pěšky, nedojíždím, jiné.

Spokojenost s bydlištěm a jeho nejbližším okolím do vzdálenosti 15 minut chůze od bydliště respondenta byla hodnocena v otázce páté. K hodnocení spokojenosti sloužila identická stupnice známek (tab. 2.8) a výsledná známka vznikla za pomoci aritmetického průměru, jako při hodnocení jednotlivých složek u prvních tří otázek. Pro znázornění je zpracování jednotlivých odpovědí grafické.

Posouzení lokalit z hlediska nejlepší a nejhorší kvality života bylo v otázce 6. a 7. Jednalo se o otevřenou otázku a každý respondent mohl uvést maximálně 5 lokalit. Po posouzení a sloučení odpovědí byly vzniklé skupiny, resp. lokality a zařazeny do příslušných skupin.

Stejně jako u předchozích otázek i otázky 8 a 9 byly otevřené a navíc nebyly omezené ani maximálním počtem odpovědí. Respondenti zde uvedli velké množství odpovědí týkajících se zlepšení a zhoršení kvality života za posledních 5 let. Všechny možnosti byly vyhodnoceny a sloučeny do několika oblastí na základě jejich podobnosti.

Poslední desátá otázka šetření byla zaměřena na výzkum celkového vnímání kvality života. Respondenti k hodnocení využívali rovněž stupnici známek od 1 do 5 (Tab. 2.11). Výsledná známka je aritmetickým průměrem, shodně jako výše, a podíl jednotlivých odpovědí je přiblížen graficky.

Tab. 2.11: Interpretace známek při hodnocení celkové kvality života respondentů ve Žďáru nad Sázavou a v Novém Městě na Moravě v roce 2011

Známka	Kvalita života
1	velmi dobrá
2	dobrá
3	průměrná
4	špatná
5	velmi špatná
0	nevím

Zdroj: Dotazník, vlastní zpracování.

Vytvoření a zpracování diplomové práce vyžadovalo využití aplikací ze sady systému Microsoft Office 2003. Konkrétně to byl Microsoft Office Word, jenž umožnil sestavit text diplomové práce a Microsoft Office Excel, který byl nápomocen při zhotovení tabulek či grafů nacházejících se v textu této předkládané práce.

3 STRUČNÁ CHARAKTERISTIKA ŽĎÁRU NAD SÁZAVOU A NOVÉHO MĚSTA NA MORAVĚ

Obě studovaná města – Žďár nad Sázavou a Nové Město na Moravě – mají mnoho společného. Vznik Nového Města na Moravě je spjat se založením cisterciáckého kláštera v polovině 13. století. Obě města se nacházejí v centrální části České republiky v severní části Křižanovské vrchoviny. Vzdušná vzdálenost mezi městy nepřesahuje více než 10 km. Obě spojuje dopravní komunikaci první třídy (I/19) a obě zažila v průběhu 2. poloviny 20. století obrovský rozmach.

V podkapitolách níže bude popsán stručný administrativní vývoj a základní demografická charakteristika obou zkoumaných měst. Poslední subkapitola bude věnována charakteristice vybraných sedmi místních částí Žďáru nad Sázavou a autorkou vymezených pěti částí v Novém Městě na Moravě.

3.1 Administrativní vývoj

Dle administrativního členění jsou obě studovaná města součástí regionu soudržnosti – Jihovýchod a Kraje Vysočina. Role nadřazenosti a podřízenosti se v průběhu 19. a 20. století několikrát změnila. V polovině 19. století přišlo v českých zemích nové uspořádání státní správy i samosprávy. Nové Město na Moravě mělo velmi významnou pozici od roku 1850 do roku 1949. Počínaje rokem 1850, tehdy ještě pouze Nové Město, bylo centrem berního, soudního a politického okresu, pod jehož správu spadaly další dva okresy soudní – Žďár a Bystřice nad Pernštejnem. Uskutečnění změn veřejné správy do roku 1868 nijak významně postavení Nového Města neovlivnilo. Stejně tak i situace po první světové válce.

Původní novoměstský politický okres udržel kontinuu až do roku 1949. Vládní usnesení z tohoto roku upravovalo sídla a obvody některých okresů. K politickému okresu Nové Město na Moravě tímto přibyl soudní okres Příbyslav a 4 obce z obvodu politického okresu tehdejšího Německého Brodu – Cibotín, Česká Bělá, Krátká Ves a Macourov. Po reformě veřejné správy byl v roce 1949 stávající politický okres rozdělen na nové dva okresy – Žďár a Bystřice nad Pernštejnem. Tehdy došlo ke sjednocení územních obvodů státní správy a okresů soudních. Nové Město na Moravě ztratilo své postavení sídla a celé území bývalého politického okresu náleželo pod správu sídla nového – Žďáru nad Sázavou. Okres Žďár nad Sázavou byl v této době součástí Jihlavského kraje a okres Bystřice nad Pernštejnem náležel do Brněnského kraje až do roku 1960.

V roce 1960 vznikly nové okresy, které se od původních odlišovaly rozsáhlejším územním rozsahem. Z hlediska územně správního členění existoval od roku 1960 až do konce roku 2002 jediný okres Žďár nad Sázavou, pod jehož správu spadalo jak území bývalého novoměstského soudního okresu, tak okresu Bystřice nad Pernštejnem z února roku 1949. Okres Žďár nad Sázavou patřil od roku 1960 do Jihomoravského kraje.

Od roku 2003, kdy byly zřízeny obce s rozšířenou působností (ORP), vznikly z výše uvedeného okresu Žďár nad Sázavou 4 samostatné, oddělené správní obvody – Žďáru nad Sázavou, Nového Města na Moravě, Bystřice nad Pernštejnem a Velkého Meziříčí. Od 1. ledna 2003 má tedy Nové Město na Moravě ve své správní působnosti dalších 29 obcí, jejichž rozloha je 293 km² a celkový počet obyvatel správního obvodu činí 19 619. Do správního obvodu obce s rozšířenou působností (SO ORP) Žďár nad Sázavou spadá celkově 48 obcí. Plošně se správní obvod rozkládá na 464 km² a v porovnání s druhým zkoumaným městem má více než dvojnásobek obyvatel (44 035 osob). Samotná střediska obou obvodů jsou v počtu obyvatel a rozloze velmi odlišná a ani zdánlivě se jejich statistické údaje nerovnají. Město Žďár nad Sázavou se rozkládá na ploše o rozloze 3 706 ha s 22 328 obyvateli (k 26.3.2011). Na výměře 1,6 krát větší v porovnání se Žďárem nad Sázavou se nachází druhé zkoumané město – Nové Město na Moravě. K 26. březnu roku 2011 zde žilo 9 989 obyvatel.

Obě studovaná města mají několik místních částí. Menší z obou zkoumaných měst se v současnosti skládá ze samotného Nového Města a z bývalých obcí, nyní integrovaných místních částí: Hlinné, Jiříkovice, Maršovice, Olěšná, Petrovice, Pohledec, Rokytno, Slavkovice a Studnice. Součástí Žďáru nad Sázavou 1–7 jsou integrované i 4 bývalé obce: Mělkovice, Radonín, Stržanov a Veselíčko.

3.2 Rozvoj měst

Pokud se zaměříme na největší rozvoj a rozkvět obou měst, můžeme jej sledovat od 50. let 20. století. V tomto období byl zahájen program industrializace hospodářsky slabých regionů. Do této kategorie samozřejmě patřila i Českomoravská vrchovina. Díky státem řízené ekonomické pomoci chudému a zanedbanému kraji došlo k plánované výstavbě dvou nových podniků.

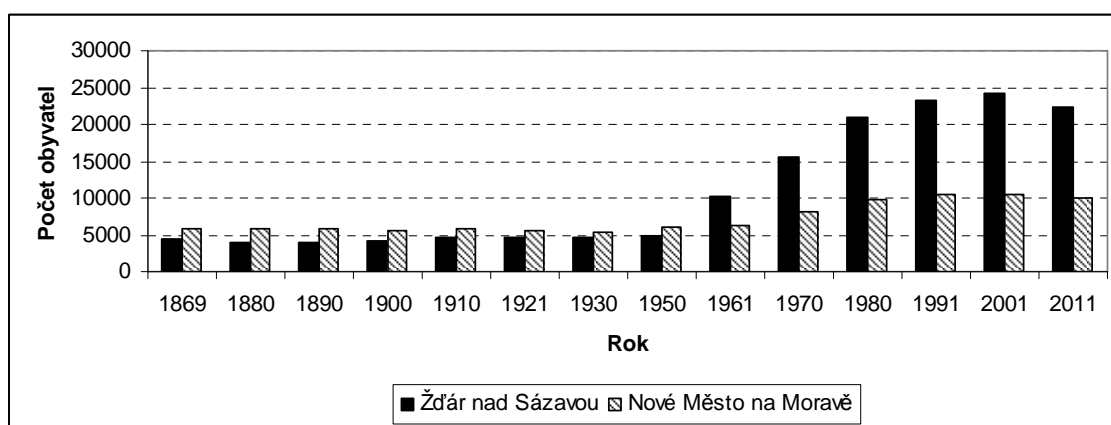
Ve Žďáru nad Sázavou byla v roce 1920 zahájena výroba visacích a nábytkových zámků, sporáku atp. v dnešním podniku TOKOZ, a.s. V roce 1989 zde pracovalo asi 1 100 zaměstnanců (v současnosti přibližně 500 zaměstnanců). Ovšem až v důsledku výstavby hutnicko-strojírenský podniku – Žďárské strojírny a slévárny (1951, nyní ŽĎAS, a.s.) – bylo nutné začít s rozšiřováním bytové a občanské výstavby samotného města. Ve městě následně několikanásobně vzrostl počet obyvatel (Obr. 3.1), pro který vznikala od roku 1948 nová sídliště, a bylo téměř úplně přestavěno celé historické jádro města. Žďárské strojírny a slévárny zaměstnávaly v roce 1989 více než 5 500 lidí (v současnosti okolo 2 500 osob). Současná podoba města je tedy ovlivněna především procesem socialistické industrializace, kdy se z města malé velikosti stalo město střední.

V Novém Městě na Moravě má tradici od roku 1896 výroba lyží. Podnik SPORT NOVÉ MĚSTO NA MORAVĚ (nyní SPORTEN, a.s.) zaměstnával na konci 80. let 20. století asi 450 lidí. Po 2. světové válce byl na katastrálním území vystavěn nový závod s lékařským zaměřením Chirana (1949, nyní MEDIN, a.s.). Tamní výroba chirurgických nástrojů byla v kraji ojedinělá a zapříčinila tak příchod zaměstnanců i z pohraničí. Příliv lidí způsobila rovněž výstavba nemocnice (přelom 30. a 40. let 20. století) a průzkumy těžby uranu v nedalekém okolí, později těžba v okolí Dolní Rožinky. A protože nabídka možností bydlení nemohla uspokojit takto narůstající počet obyvatel, vznikala převážně v 50. a 60. letech výstavba panelových sídlišť (u nádraží, u nemocnice, u Komenského náměstí) a v letech 70. výstavba rodinných domů (Brožkův kopec, Na výhledech, Jamborova ulice, Blažičkova, Německého a ulice K. Němce).

Z obr. 3.1 od roku 1869, kdy bylo realizováno první novodobé sčítání lidu, až do poloviny 20. století převyšoval počet obyvatel Nového Města na Moravě počet obyvatel žijících ve Žďáru nad Sázavou. Nové Město na Moravě mělo již při prvním sčítání v roce 1869 téměř 6 tisíc obyvatel, kdežto Žďár nad Sázavou o něco málo více než 4 300 osob. O osmdesát let později, v roce 1950, žilo ve Žďáru nad Sázavou něco málo přes 4 900 obyvatel. Při následujícím sčítání, v roce 1961, mělo toto město už více než dvojnásobek počtu obyvatel – 10 305. Zlomovým okamžikem v nárůstu a následném zvyšování počtu obyvatel se pro Nové Město na Moravě stala až 60. léta 20. století. Nové Město na

Moravě mělo, v porovnání s rokem 1961, v roce 1971 o přibližně 32 % obyvatel více. Takto skokový nárůst počtu obyvatel v obou zkoumaných městech je zapříčiněn, výše uvedenou, cílenou výstavbou průmyslových podniků ŽĎAS a MEDIN. V Novém Městě na Moravě navíc s výstavbou okresní nemocnice a těžbou uranu v Dolní Rožince.

V poslední dekádě tohoto století došlo u obou zkoumaných měst k poklesu počtu obyvatel. Zatímco od roku 1991 do roku 2000 byl celkový přírůstek u obou měst kladný – ve Žďáru nad Sázavou 1 235 lidí a v Novém Městě na Moravě 133 osob, tak v za desetileté období 2001–2010 je již záporný celkový přírůstek – ve Žďáru nad Sázavou -1 420 osob a v Novém Městě na Moravě -108 osob. Pro první uvedené období je charakteristická vysoká porodnost, neboť se v obou městech nacházelo mladé obyvatelstvo, které bylo potomky lidí přistěhovalých v 50.– 80. letech. Zároveň došlo v roce 1991 k několika územním změnám – osamostatnění několika obcí. Žďár nad Sázavou přišel o 10 místních částí (Cikháj, Jámy, Lhotka, Počítky, Polnička, Račín, Sazomín, Sklené, Vatín a Vysoké) a z Nového Města na Moravě se osamostatnily současné 4 obce (Křídla, Vlachovice, Zubří a Nová Ves). Pro období 2001–2010 je již typický suburbanizační proces. V obou městech byly zjištěny vysoké hodnoty záporného migračního přírůstku a následkem tohoto procesu počet obyvatel poklesl.

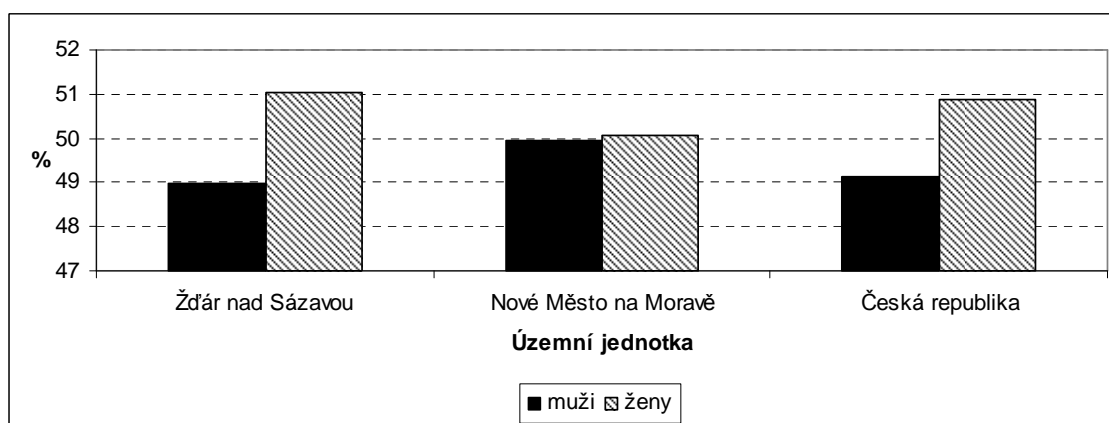

Obr. 3.1: Vývoj počtu obyvatel ve Žďáru nad Sázavou a v Novém Městě na Moravě v letech 1869–2011

(Zdroj: ČSÚ, Historický lexikon obcí České republiky 1869–2005, SLDB 2011, vlastní zpracování)

3.3 Demografická charakteristika studovaných měst v současnosti

Za základní demografickou charakteristiku měst byla vybrána: struktura podle pohlaví, věková struktura, vzdělanostní struktura. Vybrané charakteristiky jsou porovnány mezi Žďárem nad Sázavou a Novým Městem na Moravě. Z obr. 3.2 je patrné, že v Novém Městě na Moravě je téměř shodný počet mužů i žen (žen je o 14 více). Ve Žďáru nad Sázavou je žen o 453 více než mužů. V České republice je zastoupení obou pohlaví obdobné jako ve Žďáru nad Sázavou.

Obr. 3.2: Zastoupení mužů a žen ve Žďáru nad Sázavou a v Novém Městě na Moravě k 26.3.2011 (v %)

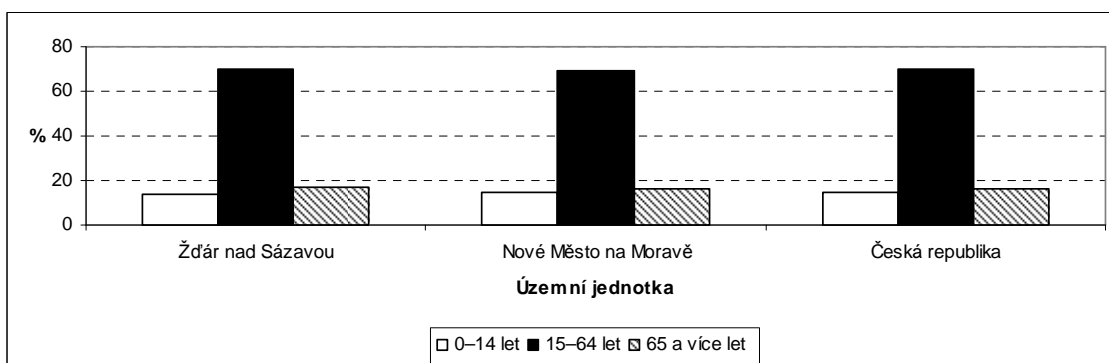
(Zdroj: ČSÚ, SLDB 2011, vlastní zpracování)

Obr. 3.3 podává informaci o věkové struktuře obyvatel v obou studovaných městech. Ve Žďáru nad Sázavou je v předproduktivním věku 3 000 osob a v poproduktivním věku 3 704 osob. Počet osob v předproduktivním věku je v Novém Městě na Moravě 1 508 a v poproduktivním věku 1 643 osob. Index stáří (Tab. 3.1) ukazuje, že v obou městech dochází ke stárnutí obyvatel. Hodnota indexu stáří ve Žďáru nad Sázavou je dokonce 123 %. Stárnutí populace je jev typický pro celou Českou republiku. Procentuální zastoupení produktivního obyvatelstva je v obou zkoumaných městech 69 %.

Tab. 3.1: Index stáří ve Žďáru nad Sázavou a v Novém Městě na Moravě k 26.3.2011

Územní jednotka	0–14 (abs.)	65 a více let (abs.)	Index stáří (%)
Žďár nad Sázavou	3 000	3 704	123
Nové Město na Moravě	1 508	1 643	109
Česká republika	1 527 670	1 674 295	110

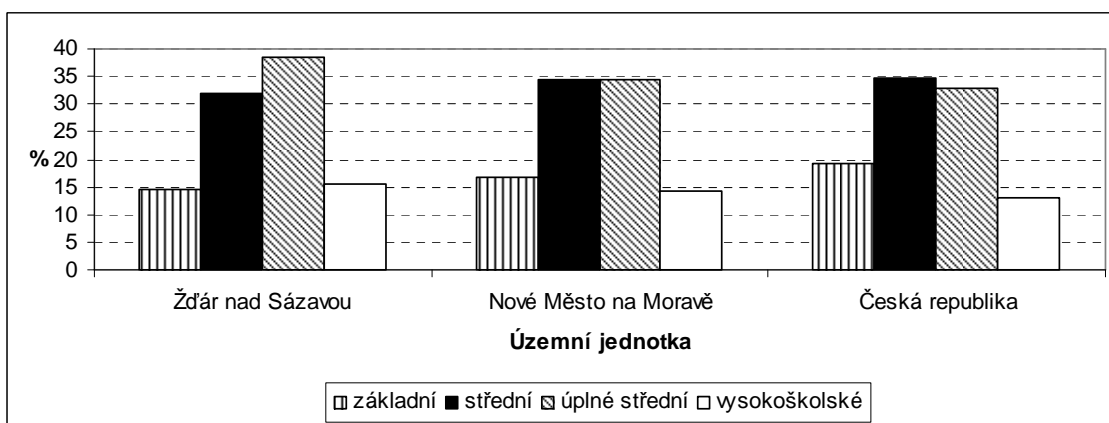
(Zdroj: ČSÚ, SLDB 2011, vlastní zpracování)

Obr. 3.3: Věková struktura obyvatel ve Žďáru nad Sázavou a v Novém Městě na Moravě k 26.3.2011 (v %)

(Zdroj: ČSÚ, SLDB 2011, vlastní zpracování)

Porovnání počtu osob dle nejvyššího dosaženého stupně vzdělání mezi zkoumanými městy je odlišná (Obr. 3.4). V Novém Městě na Moravě je shodné zastoupení absolventů středních škol s maturitou (2 920 osob) i bez maturity (2 922 osob). Ve Žďáru nad Sázavou má středoškolské vzdělání bez maturity 5 914 osob a úplné střední vzdělání 7 129 osob. Počet osob se základním a nedokončeným vzděláním je ve Žďáru nad Sázavou 2 680 a v Novém Městě na Moravě 1 420 osob. Počet absolventů vysokých škol je ve Žďáru nad Sázavou 2 859 a v Novém Městě na Moravě 1 207 absolventů.

Obr. 3.4: Struktura obyvatelstva ve Žďáru nad Sázavou a v Novém Městě na Moravě podle nejvyššího stupně ukončeného vzdělání k 26.3.2011 (v %)

(Zdroj: ČSÚ, SLDB 2011, vlastní zpracování)

3.4 Místní části Žďáru nad Sázavou

Pro potřeby diplomové práce bylo studováno 7 místních částí Žďáru nad Sázavou. V následujícím textu bude postihnuto období jejich vzniku, převládající zástavba a občanská vybavenost v jednotlivých částech v současnosti. Lokality v místních částech Žďár nad Sázavou 1 a Žďár nad Sázavou 2 patří k nejstarším ve Žďáru nad Sázavou. Až do roku 1949 tvořily samostatná sídla – město Žďár (Žďár nad Sázavou 1) a Zámek Žďár (Žďár nad Sázavou 2). Po roce 1949 nastoupil velmi dynamický vývoj celého města a to dalo v průběhu necelých 30 let vznik novým částem, proto je současná podoba města ovlivněna zejména procesem socialistické industrializace a v současném kapitalistickém vývoji dochází ke stratifikaci společnosti.

Žďár nad Sázavou 1

Místní část Žďár nad Sázavou 1 v současnosti tvoří centrum a na něj přilehající okolí. Část se tak skládá ze 13 základních sídelních jednotkami. Výstavba vznikala převážně do roku 1918 a poté byly vytvořeny i menší úseky až do roku 1945, kdy ale bylo velké množství domů poničeno, nebo zcela srovnáno se zemí. Dnešní zástavba je tedy tvořena staršími rodinnými domy a v lokalitě Libušín panelovými domy z 80. let 20. století. S výstavbou strojíren a sléváren ŽĎAS a přílivem obyvatel došlo i na přestavbu historického jádra města a byly tak v centru vystavěny budovy občanské vybavenosti. V současnosti se zde nacházejí budova městského úřadu, městské policie, policie České republiky, městského divadla, umělecké školy, kulturního domu, sokolovny, regionálního muzea, sportovní haly, zimního stadionu, pošty, okresní hygienické stanice, české správy sociálního zabezpečení, tři domovy důchodců, mateřské školy, okresního soudu, finančního a katastrálního úřadu, úřadu práce, pozemkového fondu, knihovny, hotelů, budovy bank apod.

Maloobchodní síť v oblasti food je ve Žďáru nad Sázavou 1 zastoupena např. řetězci Albert (1 hypermarket i 1 supermarket) a Penny Market. Síť obchodů patřící do oblasti non food zastupuje: např. Mountfield, JYSK, Drogerie (DM, Rossmann, Teta), Electro World, Planeo, Takko fashion, Deichmann apod. Na území této plošně největší části Žďáru nad Sázavou se nacházejí i oba parky – Park československé armády a Vícegenerační park Farská humna. Z největších zaměstnavatelů nacházejících se na území této části je ŽĎAS, a.s. S celkovým počtem zaměstnanců – asi 2 500 – je druhým největším zaměstnavatelem v Kraji Vysočina.

Žďár nad Sázavou 2 (Zámek)

Díky založení cisterciáckého kláštera v místní části Žďár nad Sázavou 2 se kulturní rozvoj, především díky vzniku mnoha sakrálních staveb, odehrával v této lokalitě. V první polovině 18. století zde působil český architekt Jan Blažej Santini Aichel. Díky němu bylo přestavěno nebo zcela nově vzniklo mnoho významných památek. Bezesporu nejvýznamnější je ovšem poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře, jenž je Národní kulturní památkou zapsanou od roku 1994 na Seznamu světového dědictví UNESCO. Celá místní část, stejně jako u Žďáru nad Sázavou 1, se rozrůstala do poloviny 20. století jen minimálně a to především podél dnešní ulice Bezručova. Větší výstavba rodinných domů a cihlových bytů byla uskutečněna, stejně jako v dalších částech zkoumaného města, do roku 1972. Cílem řízené stavební činnosti byla snaha zamezit hmotným a především kulturním škodám. V severní části byla územně zajištěna dostavba podniku TOKOZ, a.s., dále vymezeno území pro výstavbu nových rybářských sádek, striktně vytyčena plocha pro dokončení výstavby rodinnými domy pod Zelenou horou či vyřešen sportovní areál mezi oběma částmi – Žďár nad Sázavou 1 a Žďár nad Sázavou 2. Další prostorový rozvoj v této části byl zaznamenán i v 80. i 90. letech, kdy byly postaveny v západní části bytové domy a ve východní části (pod Zelenou horou) převážně domy řadové.

Mimo výše uvedenou obytnou zástavbu a mnoha četných památek (celý areál zámku Žďár nad Sázavou) zde najdeme mateřskou a základní školu, několik restaurací a penzionů, pobočku České pošty, prodejnu potřeb pro zahradu, les a dům KINSKÝ Žďár, a.s. a zmíněný TOKOZ, a.s.

Žďár nad Sázavou 3 (Stalingrad)

Třetí místní část tvoří soustředné komplexní sídliště z let 1948–1965, které bylo vystavěno za účelem poskytnutí obytného zázemí pro zaměstnance vznikajících Žďárských strojíren a sléváren. V tomto období vznikly cihlové byty ve čtyřpodlažních a pětipodlažních domech a rodinné domky „dagmarky“¹. Bylo postaveno i množství malometrážních bytů (svobodárny), v řadě z nich dnes žije nepřizpůsobivé obyvatelstvo, většinou Romské národnosti. V posledních deseti letech dochází v severní oblasti této části k výstavbě nových rodinných a bytových domů.

Celé území bylo zabezpečeno širokou nabídkou občanské a technické vybavenosti. Byly zde postaveny např. budovy předškolní a školní výchovy, učiliště

¹ Jde o montované domky, které byly v celkovém počtu 32 dovezeny z Dánska – proto lidový název denmarky, později dagmarky.

Žďárských strojíren a sléváren, internát pro jeho žáky, lékařská péče, pošta, knihovna, obchody nebo restaurace atd.

Do současnosti v této části přetrvalo: zabezpečení školní výchovy (mateřská škola, základní a střední školy), kino, pobočka pošty, jedna ordinace poskytující lékařskou péči, lékárna, několik menších obchodů atp.

Žďár nad Sázavou 4 (U průmyslové školy)

Místní část Žďár nad Sázavou 4 je rozdělena na dva úseky a obytná zástavba je ryze bytová. První z nich je severní část, kde největší plochu zabírá: střední a vyšší průmyslová škola (odtud i přízvisko), gymnázium, poliklinika, Lidl a areál firem. V menší části se nachází 5 bloků šestipodlažních domů z 80. let 20. století. V druhém úseku, jižní část, vznikalo v letech 1962–1970 druhé soustředné komplexní sídliště. Je situováno východně od centrálního náměstí Republiky a nachází se zde pěti a osmipodlažní bytové domy. Ve středu sídliště byla umístěna stavba základní školy, jež je propojena se všemi bytovými bloky.

Vyjma výše uvedených najdeme při základní škole plavecký bazén, jenž prošel v minulém roce rekonstrukcí a dnes zde stojí nové Relaxační centrum. Mezi služby, které poskytuje, patří: bazény, sauna, wellness a solnou jeskyni.

Žďár nad Sázavou 5 (Vysočany)

V letech 1945–1972 byl vytvořen celý útvar individuální výstavby. Ve středu zástavby byla realizována stavba centra, které poskytovalo základní služby. V místní části Žďár nad Sázavou 3 je obytná funkce převažující a nachází se zde převážně volně stojící domy a dvojdomky, mezi které byly zasazeny i dvojpodlažní a čtyřpodlažní domy. V posledních 20 letech byly postaveny novostavby rodinných domů ve východní lokalitě této místní části.

Žďár nad Sázavou 6 (Nádraží, Přednádraží)

Výstavba místní části Žďár nad Sázavou 6 měla za úkol „vyplnit“ prostor mezi samotným centrem města a novým nádražím. Oblast byla ze všech stran výrazně limitována (komunikace, nádraží). Z tohoto důvodu se zde po roce 1971 začaly stavět čtyř-, pěti-, osmi- a jedenácti podlažní bytové objekty. Výstavba probíhala v 70., 80. a na počátku 90. let. V centrální části se nachází mateřská a základní škola. Rovněž zde najdeme střední zdravotnickou školu, restaurace, obchody, autobusové i vlakové nádraží. Vedle nádraží byl v roce 2010 postaven Kaufland.

Žďár nad Sázavou 7 (Vodojem)

Poslední výstavba individuálního sídliště – „Pod vodojemy“ byla realizována na přelomu 80. a 90. let minulého století. Žďár nad Sázavou 7 je okrajová východní část sousedící na západě se Žďárem nad Sázavou 4. V lokalitě nalezneme převážně volně stojící, atriové a řadové domy a několik čtyřpodlažních bytových domů. Místní část má převážně obytnou funkci. Z občanské vybavenosti se zde nachází pouze jedna hospoda.

3.5 Části Nového Města na Moravě

V této podkapitole bude popsána stručná charakteristika (vznik, zástavba, občanská vybavenost) 5 vymezených částí Nového Města na Moravě. Nové Město na Moravě, stejně jako Žďár nad Sázavou, bylo založeno v polovině 13. století. Nejstarší oblast se nachází ve středu města kolem Vratislavova náměstí. Už v roce 1938, stavbou okresní nemocnice, byl položen základ pro budoucí rozvoj města. Proces socialistické industrializace se dotknul i Nového Města na Moravě, a tak vznik podniku MEDIN a naleziště uranu v okolí Dolní Rožínky byly příčinou rapidní výstavby obytných zón po celém městě. Stejně jako ve Žďáru nad Sázavou je sociální stratifikace na území Nového Města na Moravě projevem kapitalismu.

Nové Město na Moravě 1

Část Nové Město na Moravě 1 se skládá ze dvou základních sídelních jednotek: Nové Město na Moravě – střed a U stadiónu. Nejstarší zástavbu nalezneme v první z nich – okolí Vratislavova, Palackého a Komenského náměstí. Výstavba v ZSJ U stadiónu vznikala převážně v první třetině 20. století, ale i později v průběhu 20 století – západní výběžek jednotky.

V současnosti se zde proto nachází převážně rodinné domy a méně domy bytové. Díky tomu, že jde o nejstarší části, nachází se zde většina občanské vybavenosti. Na Vratislavově náměstí nalezneme městský úřad, informační centrum, základní školu, základní uměleckou školu, kontaktní pracoviště ÚP ČR, Horácké muzeum, Horáckou galerii v zámku, kostel sv. Kunhuty, několik soch, pobočku České spořitelny, Všeobecné zdravotní pojišťovny, hotel, restaurace, obchody ad. Ve zbývajícím území části Nové Město na Moravě 1 se nachází základní škola, gymnázium, mateřská škola, kulturní dům s knihovnou, sportovní haly, atletický stadión, fotbalové hřiště, tenisové kurty, evangelický kostel, hřbitov kostele Nanebevzetí Panny Marie, hasiči, městskou policií, obvodní oddělení policie České republiky, autobusové nádraží, restaurace, obchody atd.

Nové Město na Moravě 2

Základní sídelní jednotky Nad Pustým mlýnem, Horní Dvůr a Kalvárie tvoří druhou vytvořenou část. Plošně největší plochu zaujímá Kalvárie, na jejímž území se nenalézá žádná významnější část. Stejně tak Horní Dvůr, který tvoří zastavěný pás území mezi Kalvárií a samotným centrem města. Rodinné domy najdeme pouze v ulicích Jánská a Brněnská. V ostatní části základní sídelní jednotky se nachází zahrádkářské kolonie (např. Obora). Největší zastavěné území se nachází v poslední jednotce – Nad Pustým mlýnem. Zástavba pochází z 2. poloviny 20. století. V 80. letech byly některé úseky zdemolovány a vzniklo panelové sídliště a dvě hotelové ubytovny pro horníky. Jedna z nich doposud funguje a druhá byla v 90. letech přestavěna na městské byty a v druhé polovině jsou i komerční kanceláře. Dále zde najdeme např. budovu České pošty, pobočku GE Money bank, obchody, restaurace atd.

Nové Město na Moravě 3

Na území Nového Města na Moravě 3 se nachází bytové domy převážně ve východní části a v západní části domy rodinné. Základní sídelní jednotky tvořící tuto oblast jsou: Nádraží a U nádraží. Rozvoj bytové výstavby se odehrával jak v první třetině 20. století, kdy se stavělo především v západní části (rodinné domy), tak i v 60. letech století, kdy vzniklo sídliště U nádraží.

V této lokalitě dnes převažuje obytná funkce. Mimo rodinných a bytových domů se zde nachází vlakové nádraží. V areálu u nádraží byla postavena prodejna Lidl, hotel a několik dalších obchodů a firem. Nedaleko nádraží se nachází i centrála firmy RACOM, s.r.o., mateřská a základní škola, kino nebo restaurace.

Nové Město na Moravě 4

Na západě a jihozápadě studovaného města se rozprostírá část čtvrtá. Základní sídelní jednotky tvořící tuto část jsou: Beranice, Černý rybník, Nemocnice, U můstku a U nemocnice. Výstavba v této lokalitě souvisí se vznikem nemocnice a firmy MEDIN, a.s. Severněji od nemocnice bylo v 2. polovině 20. století postaveno první sídliště určené pro její zaměstnance. Naopak jižně od nemocnice už v 50. letech vznikla samostatná čtvrť rodinných domů, které je nazývána Betlém. Dostavba rodinných domů v této lokalitě probíhala až do konce 70. let.

Vyjma zmíněné nemocnice se na území části Nové Město na Moravě 4 nachází základní škola, dům s pečovatelskou službou, vlaková a autobusová zastávka. V ZSJ Černý rybník nalezneme již vícekrát zmiňovanou firmu Medin, a.s. a ještě více v severnější části pak Hotel Ski. V okolí Hotelu se nachází lyžařský a běžecký areál, kde

se každoročně koná závod Světového poháru Tour de Ski. Nové Město na Moravě 4 je díky tomu turisticky nejnavštěvovanější částí města. A celkově je Nové Město na Moravě městem světového významu.

Zastavěnou plochu v základní sídelní jednotce U můstku tvoří převážně zahrádky a chaty a také areály firem – např. Schwarz technické plasty ČR, s.r.o. nebo Kjellberg Finsterwalde ČR, s.r.o.

Nové Město na Moravě 5

Pátá část je tvořena starší zástavbou rodinných domů v základní sídelní jednotce Brožkův kopec. Domy zde byly stavěny současně jako v lokalitě Betlém v 70. letech 20. století. Mimo rodinných domů zde stojí střední odborná škola, Moravský rybářský svaz, penzion, hospoda a firma zabývající se prodejem řeziva.

Druhou základní sídelní jednotku, kterou zde nalezneme, je Holubka. Nejstarší domy najdeme v její jižní části, z první třetiny 20. století. Ostatní výstavba byla realizována později v 2. polovině 20. století. Výstavba rodinných domů v této lokalitě probíhá i v současnosti, resp. je dokončována. Ve východní části jsou areály firem.

Další ZSJ, jež patří do páté části, je – U Bezděkova – na jejímž území převažují plochy určené pro výrobu a nachází se zde další významný zaměstnavatel na území celého města – Sporten, s.r.o.

Pro výstavbu nových rodinných domů byla vymezena lokalita „Nad Městem“ nacházející se v základní sídelní jednotce U koupaliště.

4 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ VE ŽĎÁRU NAD SÁZAVOU

Dotazníkové šetření probíhalo na konci října roku 2011 v 7 místních částech Žďáru nad Sázavou – Žďár nad Sázavou 1–7. Celkem bylo získáno 255 dotazníků. Níže sepsaných sedm podkapitol analyzují výsledky šetření ve Žďáru nad Sázavou. V kapitole 4.1 bude popsána spokojenost i nespokojenost s jednotlivými složkami kvality života u prvních tří otázek. U analýzy spokojenosti s dostupností k základním složkám života (otázka 3.) bude rozebrána i otázka 4. zaměřující se na způsob dopravy do zaměstnání a škol. Další podkapitolu (4.1.4) bude tvořit rozbor známek významu, rovněž za první tři otázky. Pátá a desátá otázka tvoří samostatné kapitoly 4.2 a 4.5.

V podkapitole 4.3 jsou analyzovány nejlepší a nejhorší lokality z hlediska kvality života (otázky 6 a 7) a podkapitola 4.4 popisuje, v jakých oblastech došlo ke zlepšení (otázka 8.) a v jakých ke zhoršení (otázka 9.) kvality života za posledních pět let.

4.1 Analýza spokojenosti parciálních složek kvality života

V následujícím textu bude proveden rozbor spokojenosti s ukazateli ovlivňujícími život jedince v prvních třech otázkách – 35 ukazatelů. V návaznosti na dostupnost do zaměstnání a školy (2. ukazatel 3. otázky) bude popsána otázka čtvrtá. V tabulce níže je uvedeno všech 35 parciálních složek života, známky spokojenosti respondentů a průměrné známky za první tři otázky.

U první otázky obsahující 19 složek kvality života z hlediska širšího vnímání byla identifikována průměrná známka 2,52. Průměrná známka spokojenosti u této otázky překročila o více než 5 desetin známku 2 a je možné ji chápat dle stupnice 1–5 (velmi spokojen – velmi nespokojen) jako spíše spokojen. V rámci této otázky zkoumané širší vnímání ve Žďáru nad Sázavou je 11 složek kvality života hodnoceno lépe a 8 hůře než zmíněná průměrná hodnota 2,52.

Průměrná známka za spokojenost kvality bydlení (druhá otázka) je ve výši 2,03 se již téměř rovná spokojenosti. V otázce bylo zkoumáno a 5 složek kvality bydlení a 3 z nich byly lépe hodnoceny, než průměr za celou otázku (2,03).

Nejlépe hodnocená otázka jako celek byla otázka třetí (dostupnost daného místa). Otázka byla složena z 11 dostupností a za celou otázku byl zjištěn velmi nízký průměr 1,77. Složek, u nichž známka spokojenosti nepřesahuje tuto průměrnou hodnotu, je 5. (Tab. 4.1)

Tab. 4.1: Znamky spokojenosti s parciálními složkami kvality života, kvality bydlení a dostupností a průměrné známky za jednotlivé otázky ve Žďáru nad Sázavou v roce 2011

Otázka	Parciální složky	Celkem
1.	Možnosti nakupování	1,97
	Možnosti sportování	2,43
	Možnosti kulturního vyžití	2,57
	Zdravotní péče	2,16
	Úroveň výchovy a vzdělávání	2,24
	Nabídky pracovních příležitostí	3,82
	Množství stromů a ostatní zeleně	2,01
	Čistota ulic a veřejného prostranství	2,50
	Množství hluku, hlučnost prostředí	2,73
	Čistota ovzduší	2,02
	Množství dopravy v ulicích	3,06
	Práce a činnost místní samosprávy	2,55
	Velikost vlivu na dění v obci	3,42
	Možnosti parkování	2,84
	Služby MHD	1,59
	Bezpečnost osobního majetku	2,20
	Osobní bezpečnost	2,49
	Úroveň vandalismu	3,34
	Celkový vzhled místní lokality	1,95
		Průměrná známka
2.	Celková úroveň domu/bytu	1,77
	Soukromí, které dům/byt poskytuje	1,95
	Sousedské vztahy	1,84
	Pohled z okna obývacího pokoje	2,18
	Finanční náklady na bydlení	2,41
		Průměrná známka
3.	Dostupnost obchodu s potravinami	1,54
	Dostupnost do zaměstnání/školy	1,92
	Dostupnost centra města	1,71
	Dostupnost mateřské a základní školy	1,78
	Dostupnost ostatního vzdělávání	2,31
	Dostupnost k přátelům a známým	1,58
	Dostupnost zábavných podniků, hospod	1,73
	Dostupnost zdravotnického zařízení	1,91
	Dostupnost veřejného parku a lesa	1,85
	Dostupnost zastávky MHD	1,34
	Dostupnost základních služeb	1,81
		Průměrná známka

Zdroj: dotazníkové šetření realizované ve dnech 21.–23.10.2011, vlastní zpracování.

V tabulkách 4.2, 4.5 a 4.6 je mimo známek zaznamenán i procentuální podíl odpovědí u každé složky kvality života. Každá tabulka zastupuje jednu otázku. Interpretace známek je následující: 1 – velmi spokojen, 2 – spokojen, 3 – ani spokojen/ani nespokojen, 4 – nespokojen, 5 – velmi nespokojen. V následující analýze budou spojeny odpovědi velmi spokojen (známka 1) a spokojen (známka 2) vyjadřující celkovou spokojenost a odpovědi nespokojen (známka 4) a velmi nespokojen (známka 5) vyjadřující celkovou nespokojenost. Samostatně pak budou zdůrazněny pouze ve specifických případech. V textu níže, za rozborem spokojenosti, pak bude proveden podrobnější popis složek, jejichž známky byly identifikovány jako nejlepší (známka od 1,00 do 1,99) a jako nejhorší (známka 3 a více)

4.1.1 Spokojenost v širším pojetí

Z tab. 4.2 je patrné, že asi tři čtvrtiny respondentů jsou celkově spokojeny s možnostmi nakupování, čistotou ovzduší, množstvím zeleně, celkovým vzhledem místní lokality a téměř 90 % všech dotazovaných se službami městské hromadné dopravy. Se službami MHD je dokonce více jak polovina respondentů velmi spokojena a třetina spokojena. Na výši známek měl svůj vliv i podíl nespokojených. Se službami MHD nebyl dokonce žádný z dotazovaných velmi nespokojen. Stejně tak byl zaznamenán nízký počet nespokojených i s možnostmi nakupování a celkovým vzhledem místní lokality – 0,4 %

Rovněž vysoký podíl spokojenosti u více než dvou třetin respondentů je u úrovně výchovy a vzdělávání, bezpečnosti osobního majetku a zdravotní péče. A více než polovina dotazovaných je spokojena s možnostmi kulturního i sportovního vyžití, čistotou veřejného prostranství, činností místní samosprávy a osobní bezpečností. Menší spokojenost respondentů byla zaznamenána u množství hluku v prostředí a u možností parkování.

Největší nespokojenost byla identifikována u nabídky pracovních příležitostí. Celkově nespokojených byly téměř dvě třetiny dotázaných a pouze jedna dvanáctina je s nabídkou práce spokojena. Nespokojenost byla vyjádřena u třech dalších složek kvality života. Více než třetina dotazovaných by chtěla mít větší vliv na dění v obci, méně projevů vandalství a méně dopravy v ulicích.

Případy, kdy obyvatelé Žďáru nad Sázavou nedokázali posoudit složku kvality života známkou od 1 do 5, zvolili možnost „nevím“ (známka 0). Nejvíce odpovědí dotázaných využilo tuto možnost u 4 složek. Téměř třetina neví, jak hodnotit svůj vliv na dění v obci, sedmina respondentů netuší, jaká je ve zkoumaném městě úroveň vzdělávání a nabídka pracovních příležitostí a osmina dotázaných neví, jak pracuje

místní samospráva. Na druhou stranu všichni respondenti využili odpověď, od velmi spokojen až po velmi nespokojen, při hodnocení možností nakupování a množství stromů a ostatní zeleně.

Tab. 4.2: Známky spokojenosti a procentuální zastoupení jednotlivých odpovědí u parciálních složek kvality života ve Žďáru nad Sázavou v roce 2011 (první otázka)

Složka kvality života	Známka	Odpověď (v %)				
		1	2	3	4	5
Možnosti nakupování	1,97	33,7	41,2	20,0	4,7	0,4
Možnosti sportování	2,43	13,5	45,7	27,8	10,0	3,0
Možnosti kulturního vyžití	2,57	15,3	36,3	26,6	19,4	2,4
Zdravotní péče	2,16	31,6	37,9	17,0	9,5	4,0
Úroveň výchovy a vzdělávání	2,24	16,6	49,8	27,6	4,6	1,4
Nabídky pracovních příležitostí	3,82	2,3	5,9	26,5	38,4	26,9
Množství stromů, zeleně	2,01	36,1	39,6	12,5	10,6	1,2
Čistota veřejného prostranství	2,50	13,4	41,7	30,3	11,0	3,5
Množství hluku v prostředí	2,73	13,0	32,3	29,5	18,9	6,3
Čistota ovzduší	2,02	29,8	45,6	19,4	3,6	1,6
Množství dopravy v ulicích	3,06	11,3	17,7	35,1	25,0	10,9
Činnost místní samosprávy	2,55	16,6	38,1	26,5	11,7	7,2
Velikost vlivu na dění v obci	3,42	1,1	16,3	36,5	31,5	14,6
Možnosti parkování	2,84	18,1	25,7	25,3	16,0	14,8
Služby MHD	1,59	54,0	34,6	10,1	1,3	0,0
Bezpečnost osobního majetku	2,20	30,1	37,8	19,7	6,8	5,6
Osobní bezpečnost	2,49	27,3	27,3	24,9	10,7	9,9
Úroveň vandalizmu	3,34	2,8	17,9	38,5	24,2	16,7
Celkový vzhled místní lokality	1,95	34,6	42,1	16,9	5,9	0,4

Zdroj: dotazníkové šetření realizované ve dnech 21.–23.10.2011, vlastní zpracování.

Z nejlepších známek (od 1,00 do 1,99) jednotlivých složek je tedy možné odhadnout, že ve Žďáru nad Sázavou na výbornou fungují služby MHD a existuje kvalitní nabídka obchodů nabízející zboží. Stejně tak jsou obyvatelé Žďáru nad Sázavou spokojeni s celkovým vzhledem lokality, v níž žijí. Níže bude spokojenost s těmito složkami objasněna.

Nejvyšší spokojenost (známka 1,59) patří službám MHD. Hromadnou dopravu po městě Žďár nad Sázavou zabezpečuje firma ZDAR, a.s. za pomoci 14 pravidelných autobusových linek. Pokud se zaměříme na zabezpečení jednotlivých částí města městskou hromadnou dopravou, je každá městská část obsluhována jiným počtem autobusových linek. V tab. 4.3 jsou počty linek v roce 2011 uvedeny. Všechny linky zastavují v rámci Žďáru nad Sázavou 1 a 6. Druhou nejvíce obsluhovanou částí je Žďár nad Sázavou 5. Naopak do nejdálčenějších částí Žďáru nad Sázavou 2 jezdí 8

autobusových linek a do Žďáru nad Sázavou 7 dokonce pouze 4 linky. Délka jízdy autobusové linky, která projíždí všemi částmi Žďáru nad Sázavou je 25 minut.

Tab. 4.3: Počet linek obsluhující jednotlivé části Žďáru nad Sázavou (k 31.12.2011)

Část města	Počet zastavujících linek
Žďár nad Sázavou 1	14
Žďár nad Sázavou 2	8
Žďár nad Sázavou 3	11
Žďár nad Sázavou 4	6
Žďár nad Sázavou 5	4
Žďár nad Sázavou 6	14
Žďár nad Sázavou 7	4

Zdroj: ZDAR, a.s., vlastní zpracování.

Další nejnižší známka byla zjištěna u možností nakupování (známka 1,97). Maloobchodní síť je ve Žďáru nad Sázavou zastoupena širokou nabídkou obchodů. Vyjma Žďáru nad Sázavou 7 nalezneme v ostatních částech alespoň jeden obchod s potravinami. V části Žďár nad Sázavou 1 je to dokonce 6 takovýchto obchodů.

Ve zkoumaném městě se nachází řada dalších obchodů např. s elektrospotřebiči, s oblečením a obutím, knihami, domácími potřebami, potřebami pro zahradu a les, nábytkem apod. Většina těchto obchodů se nachází v místní části Žďár nad Sázavou 1 – v centru a v nově postaveném Nákupním parku Žďár.

Celkový vzhled/dojem místní lokality (známka 1,95) je poslední nejlépe hodnocenou složkou. Místo od místa je vzhled města odlišný, ovšem v celkově má Žďár nad Sázavou řadu historických památek, rekonstruovaná sídliště, dostatečné množství zeleně atp.

Největší zjištěná nespokojenost respondentů dle známek za jednotlivé složky byla u: nabídky pracovních příležitostí (známka 3,82), vlivu na dění v obci (známka 3,42), úrovně vandalismu (známka 3,34) a množství dopravy (známka 3,06).

Nejvyšší nespokojenost byla zjištěna u nabídky pracovních příležitostí. V tab. 4.4 je uvedena míra nezaměstnanosti, která k 31.10.2011 byla ve Žďáru nad Sázavou 7,1 % a počet uchazečů na jedno volné pracovní místo byl 8. Tyto charakteristiky a vysoká známka spokojenosti byla zapříčiněna vlivem dopadů hospodářské krize. V porovnání s Českou republikou je míra nezaměstnanosti i počet uchazečů na jedno volné pracovní místo nižší. Je to dáno tím, že se na území města nacházejí významní zaměstnavatelé. Největším je průmyslový podnik ŽŽDAS, a.s. Ten v současnosti poskytuje zaměstnání pro přibližně 2 5000 osob.

Tab. 4.4 Míra nezaměstnanosti a počet uchazečů na 1 volné pracovní místo ve Žďáru nad Sázavou a vybraných územních jednotkách (k 31.10.2011)

Územní jednotka	Míra nezaměstnanosti (%)	počet uchazečů na 1 volné pracovní místo
Žďár nad Sázavou	7,1	8
Okres Žďár nad Sázavou	8,6	17
Kraj Vysočina	8,1	16
Česká republika	7,9	12

Zdroj: Integrovaný portál MPSV, vlastní zpracování.

Občané mohou ovlivňovat dění v obci prostřednictvím svých dotazů a námětu na webových stránkách města. Odpovědi na tyto podněty jsou zpravidla do týdne zodpovězeny a uveřejněny.

Žďár nad Sázavou je město z hlediska dopravy velmi frekventované. Díky dvěma komunikace první třídy, které zkoumaným městem procházejí, má město dobrou dopravní polohu, ale během dne městem projíždí velký počet nejen osobních ale i nákladní automobilů. První komunikace – I/19 – vede od Havlíčkova Brodu, přes Nové Město na Moravě, Bystřici nad Pernštejnem až za Kunštát, kde se napojuje na komunikaci I/43 vedoucí směrem na Brno. Druhá – I/37 – probíhá z Trutnova, přes Hradec Králové, Pardubice a za Velkou Bíteší se napojuje na dálnici D1.

4.1.2 Spokojenost s bydlením

Průměrná známka za druhou otázku uvedená v tab. 4.1 – 2,03 – naznačila, že byly složky kvality bydlení hodnoceny velmi kladně. Z tab. 4.5 je patrné, že je se všemi složkami, v rámci této druhé otázky, více než polovina respondentů celkově spokojena. Dokonce až 83 % oslovených je spokojeno s úrovní bytu, nebo domu, ve kterém žijí a se vztahy se sousedy. Dále jsou více než tři čtvrtiny dotazovaných spokojeny se soukromím v domě. U těchto tří složek byl zároveň vyhodnocen nejnižší podíl nespokojených.

Vyšší nespokojenost se projevila u zbývajících dvou složek bydlení. Asi sedmina dotazovaných by chtěla lepší pohled z okna obývacího pokoje, ale zároveň téměř dvě třetiny jsou s touto složkou bydlení spokojeny. S finančními náklady na bydlení je spokojena více než polovina respondentů, ovšem přibližně osmina oslovených by chtěla náklady na bydlení rozhodně snížit.

Tab. 4.5: Znamky spokojenosti a procentuální zastoupení jednotlivých odpovědí u parciálních složek kvality bydlení ve Žďáru nad Sázavou v roce 2011 (druhá otázka)

Složka kvality bydlení	Znamka	Odpověď (v %)				
		1	2	3	4	5
Celková úroveň domu/bytu	1,77	43,5	40,4	12,5	2,7	0,8
Soukromí dům/byt poskytuje	1,95	40,4	36,9	14,1	4,7	3,9
Sousedské vztahy	1,84	43,1	40,0	10,2	3,1	3,5
Pohled z okna obývacího pokoje	2,18	34,1	31,8	19,6	11,0	3,5
Finanční náklady na bydlení	2,41	17,9	39,7	29,4	9,5	3,6

Zdroj: dotazníkové šetření realizované ve dnech 21.–23.10.2011, vlastní zpracování.

Nejlepší známky v rámci spokojenost s bydlením byly zjištěny u prvních tří složek. Velmi dobrá je tedy celková úroveň domů a bytů. Spokojenost se pravděpodobně odvíjí od v posledních pěti letech probíhajících rekonstrukcí bytových domů. Většina z nich prošla izolačními a zateplovacími pracemi, novou fasádou nebo výměnou oken. Co je překvapivé, tak je vysoká spokojenost se sousedskými vztahy, která není pro větší města s převahou bytových domů typická.

4.1.3 Spokojenost s dostupností k základním složkám života

Z prvních tří obsáhlejších otázek byla otázka třetí, zkoumající dostupnost ke všem níže uvedeným cílovým složkám, nejlépe hodnocená. Již zmíněná průměrná hodnota známky za celou otázku byla ve výši 1,77 a naznačuje tak, že je celková dostupnost ve Žďáru nad Sázavou velmi dobrá.

Podrobnější rozbor ukázal, že více než tři čtvrtiny dotazovaných jsou spokojeny, vyjma dostupnosti ostatního vzdělávání, se všemi dostupnostmi. Bez mála všichni respondenti byli spokojeni s dostupností k zastávkám MHD (95,6 %) a obchodu s potravinami (93,7). S dostupností zastávek MHD jsou dokonce velmi spokojeny téměř tři čtvrtiny respondentů. Mezi zbývající velmi dobře hodnocené patří dostupnost: do zaměstnání/školy, centra města, mateřské a základní školy, k přátelům či známým, zábavných podniků, hospod a restaurací, zdravotnická zařízení, parku i lesa a základních služeb. (Tab. 4.6)

Nejmenší spokojenost byla zjištěna u dostupností ostatního vzdělávání (SŠ, VŠ, jazykové školy apod.). Asi dvě třetiny respondentů jsou s dostupností těchto typů škol spokojeni a jedna devítina je se situací nespokojena. (Tab. 4.6)

Dostupnost do centra města ohodnotili všichni respondenti. Naopak dostupnost ostatního vzdělávání nedokázala posoudit čtvrtina dotázaných. Přibližně shodný podíl respondentů dále neví, jaká je dostupnost do zaměstnání. Poslední vysoký podíl

odpovědi „nevím“ byl zaznamenán u dostupnosti do základní a mateřské školy (jedna šestina respondentů). (Tab. 4.6)

Tab. 4.6: Znamky spokojenosti a procentuální zastoupení jednotlivých odpovědí u dostupností ve Žďáru nad Sázavou v roce 2011 (třetí otázka)

Dostupnost	Známka	Odpověď (v %)				
		1	2	3	4	5
Obchodu s potravinami	1,54	55,7	37,9	4,0	1,6	0,8
Do zaměstnání/školy	1,92	34,2	44,4	17,3	3,6	0,5
Centra města	1,71	47,1	36,5	14,5	2,0	0,0
Mateřské a základní školy	1,78	36,8	49,5	12,3	1,4	0,0
Ostatního vzdělávání	2,31	20,5	44,2	23,7	7,4	4,2
K přátelům a známým	1,58	57,3	29,6	11,1	2,0	0,0
Zábavných podniků a hospod	1,73	43,2	43,6	10,8	1,7	0,8
Zdravotnického zařízení	1,91	36,2	42,1	17,7	2,8	1,2
Parku a lesa	1,85	45,6	31,7	15,5	6,3	0,8
Zastávky MHD	1,34	73,1	22,5	2,8	0,8	0,8
Základních služeb	1,81	38,3	45,5	13,8	2,0	0,4

Zdroj: dotazníkové šetření realizované ve dnech 21.–23.10.2011, vlastní zpracování.

Vyjma dostupnosti ostatního vzdělávání, byla největší spokojenost zjištěna u všech zbývajících dostupností. Je tedy zřejmé, že se na území nebo v blízkosti zkoumaného města nalézají všechny základní složky života. Ovšem zcela výjimečná je spokojenost s dostupností zastávky městské hromadné dopravy – známka 1,34. Celkově je ve Žďáru nad Sázavou rozmístěno 35 zastávek městské hromadné dopravy. Nejvíce se jich nachází ve Žďáru nad Sázavou 1 (15 zastávek), dále pak ve Žďáru nad Sázavou 2 (9 zastávek) a Žďáru nad Sázavou 3 (5 zastávek). Dvě zastávky jsou umístěny v místní části 4 a 5 a pouze jedna zastávka je v části 6 a 7. (Tab. 4.7)

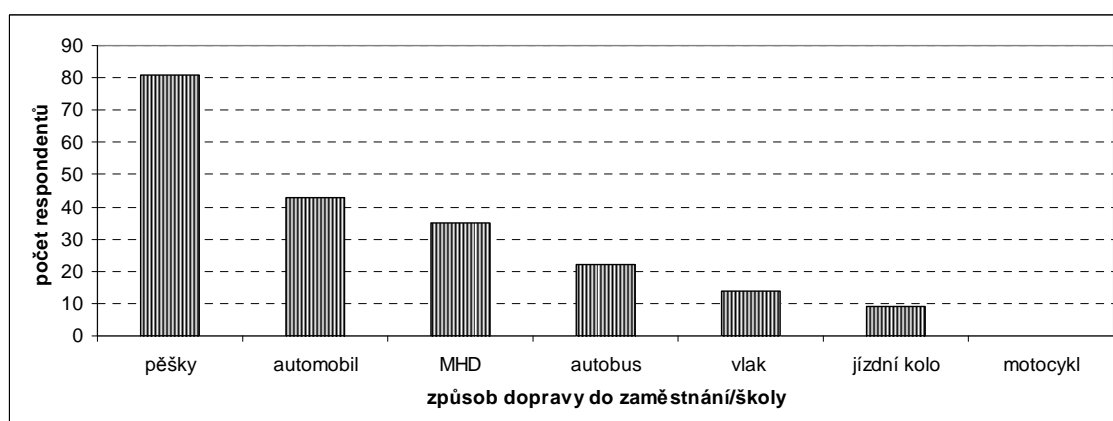
Tab. 4.7: Počet zastávek v místních částech Žďáru nad Sázavou (k 31.12.2011)

Část města	Počet zastávek
Žďár nad Sázavou 1	15
Žďár nad Sázavou 2	9
Žďár nad Sázavou 3	5
Žďár nad Sázavou 4	2
Žďár nad Sázavou 5	2
Žďár nad Sázavou 6	1
Žďár nad Sázavou 7	1

Zdroj: ZDAR, a.s., IDOS, vlastní šetření, vlastní zpracování

Dostupnost do zaměstnání nebo školy byla výše vyhodnocena velmi kladně (známka 1,92). V návaznosti na tento rozbor je možné využít poznatky ze čtvrté otázky. Ty byla zaměřena na zjištění nejčastějšího způsobu přesunu do zaměstnání nebo školy a o jaký dopravní prostředek se převážně jedná. Z celkového počtu oslovených nedojíždí 51 respondentů. Odpovědi zbývajících 204 respondentů jsou graficky znázorněny v obr. 4.1. Nejvíce osob nevyužívá žádný dopravní prostředek a pohybuje se pěšky – 81 respondentů. Druhým nejčastějším způsobem je jízda automobilem, kterou využívá 43 respondentů. Městskou hromadnou dopravu při přesunu do zaměstnání a škol využívá 35 oslovených a asi jedna desetina (22 osob) jezdí autobusem. Vlákem jezdí 14 respondentů a na kole 9 respondentů. Motocykl nevedl ani jeden z dotázaných.

Tři pětiny (125 osob) z 204 dojíždějících respondentů do zaměstnání či školy využívá chůzi, jízdí kolo a MHD. Z předchozího textu a tab. 1.4 víme, že jsou s dostupností do zaměstnání/školy spokojeny více než tři čtvrtiny oslovených. Z tohoto je možné vyvodit, že mají tito dotazovaní zaměstnání, školu přímo ve Žďáru nad Sázavou.

Obr. 4.1: Zastoupení jednotlivých druhů dopravních prostředků při cestě do zaměstnání ve Žďáru nad Sázavou v roce 2011 (v %)

(Zdroj: dotazníkové šetření realizované ve dnech 21.–23.10.2011, vlastní zpracování.)

4.1.4 Analýza významu parciálních složek kvality života

Na výše popsanou spokojenost navazuje rozbor významu. Přes význam je možné určit, které složky života jsou pro obyvatele Žďáru nad Sázavou důležité a které méně. Význam jednotlivých složek byl zjišťován u prvních tří otázek šetření. V tab. 4.8 jsou uvedeny pouze složky života, jejichž známka se nachází v intervalu od 1,00 do 1,99, tedy ty které jsou pro respondenty velmi významné. Nevýznamná složka (známka nad 3,00) v souboru nebyla zjištěna ani jedna. Počet pro respondenty nejvýznamnějších složek života je ve Žďáru nad Sázavou 22. Zbývajících 13 složek oslovený považují za významné až spíše významné.

Z 19 složek z hlediska širšího pojetí (otázka 1.) je pro respondenty Žďáru nad Sázavou nejvýznamnějších 10 složek: osobní bezpečnost, bezpečnost osobního majetku, zdravotní péče, čistota ovzduší, celkový vzhled místní lokality, možnosti nakupování, služby MHD, množství zeleně, čistota veřejného prostranství a množství hluku v prostředí. V porovnání se známkami spokojenosti jsou oslovení zároveň ve třech případech velmi spokojeni: možnosti nakupování (známka 1,97), služby MHD (známka 1,59) a celkový vzhled místní lokality (známka 1,95). Nejnižší spokojenost z těchto vybraných složek byla zjištěna u: množství hluku v prostředí (známka 1,73) a u čistoty veřejného prostranství (známka 1,50). Respondenti jsou s těmito složkami spíše spokojeni.

Mezi nejvýznamnější složky kvality bydlení (otázka 2.) ve Žďáru nad Sázavou patří 4 z 5: soukromí v domě/bytě, celková úroveň domu/bytu, finanční náklady na bydlení a sousedské vztahy. S celkovou úrovní bytu/domu jsou dotázaní nejvíce spokojeni a nejméně spokojeni jsou s finančními náklady na bydlení (známka 2,41).

Z dostupností (otázka 3.) je pro oslovené nejvýznamnější 8 složek z 11 možných a zároveň jsou se všemi velmi spokojeni. Mezi nejvýznamnější dostupnosti tedy patří: dostupnost zdravotnického zařízení, obchodu s potravinami, k přátelům a známým, základních služeb, zastávky MHD, centra města, do zaměstnání/školy a parku a lesa.

Tab. 4.8: Znamky spokojenosti a procentuální zastoupení jednotlivých odpovědí u dostupností ve Žďáru nad Sázavou v roce 2011 (třetí otázka)

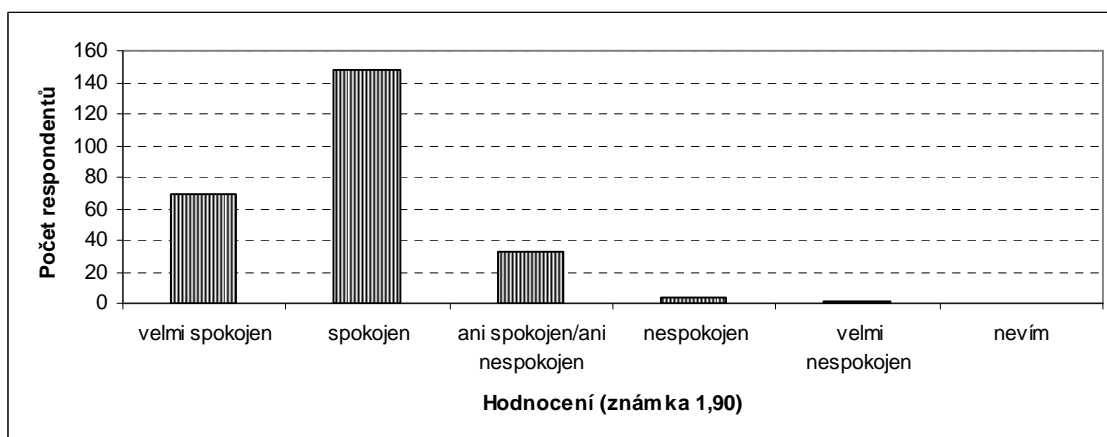
Ot.	Složka kvality života	Spokojenost	Význam	Odpověď (v %)		
				1+2	3	4+5
1. Širší pojetí	Možnosti nakupování	1,97	1,84	76,9	17,6	5,5
	Zdravotní péče	2,16	1,65	79,5	16,1	4,3
	Množství stromů, zeleně	2,01	1,91	79,9	15,4	4,7
	Čistota veřejného prostranství	2,50	1,94	74,8	19,7	5,5
	Množství hluku v prostředí	2,73	1,96	73,6	18,9	7,5
	Čistota ovzduší	2,02	1,83	78,2	15,1	6,7
	Služby MHD	1,59	1,87	76,4	15,3	8,3
	Bezpečnost osobního majetku	2,20	1,48	87,3	9,2	3,6
	Osobní bezpečnost	2,49	1,42	88,9	7,9	3,2
	Celkový vzhled místní lokality	1,95	1,83	77,6	20,0	2,4
2. Kvalita bydlení	Celková úroveň domu/bytu	1,77	1,53	88,2	10,2	1,6
	Soukromí dům/byt poskytuje	1,95	1,44	89,8	6,7	3,5
	Sousedské vztahy	1,84	1,89	77,3	19,2	3,5
	Finanční náklady na bydlení	2,41	1,53	87,6	9,2	3,2
3. Dostupnost	Obchodu s potravinami	1,54	1,68	83,4	13,4	3,2
	Do zaměstnání/školy	1,92	1,93	75,2	13,1	11,7
	Centra města	1,71	1,88	78,0	17,7	4,3
	K přátelům a známým	1,58	1,71	86,1	9,1	4,8
	Zdravotnického zařízení	1,91	1,58	85,4	10,6	3,9
	Parku a lesa	1,85	1,94	72,7	21,7	5,6
	Zastávky MHD	1,34	1,79	76,4	16,0	7,6
	Základních služeb	1,81	1,74	80,2	15,5	4,4

(Zdroj: dotazníkové šetření realizované ve dnech 21.–23.10.2011, vlastní zpracování.)

4.2 Spokojenost s okolím bydliště

Spokojenost s bydlištěm a jeho okolím byla zkoumána v páté otázce. Okolí bylo definováno do vzdálenosti 15 minut chůze od bydliště respondenta. Odpovědi byly identické s možnostmi u prvních tří otázek (velmi spokojen=1, spokojen=2, ani spokojen/ani nespokojen=3, nespokojen=4, velmi nespokojen=5, nevím=0). Z obr. 1.2 je patrné, že všichni dotazovaní otázku ohodnotili známkami 1–5, možnost „nevím“ využita nebyla. Celková spokojenost respondentů s bydlištěm a jeho okolím ve Žďáru nad Sázavou vyšla 1,90. Hodnota je nižší, než známka dvě (spokojen), proto je možné říci, že jsou obyvatelé v tomto ohledu více než spokojeni.

S kladným hodnocením – velmi spokojen a spokojen – je ztotožněno 217 respondentů. Z tohoto počtu je velmi spokojeno 69 a spokojeno 148 dotazovaných. Posoudit, zda jsou, nebo nejsou se svým bydlištěm a jeho nejbližším okolím spokojeni není schopno 33 respondentů. Minimální zastoupení odpovědí bylo zjištěno u záporných hodnocení – 4 respondenti jsou s okolím bydliště nespokojeni a pouze 1 velmi nespokojen. (Obr. 4.2)

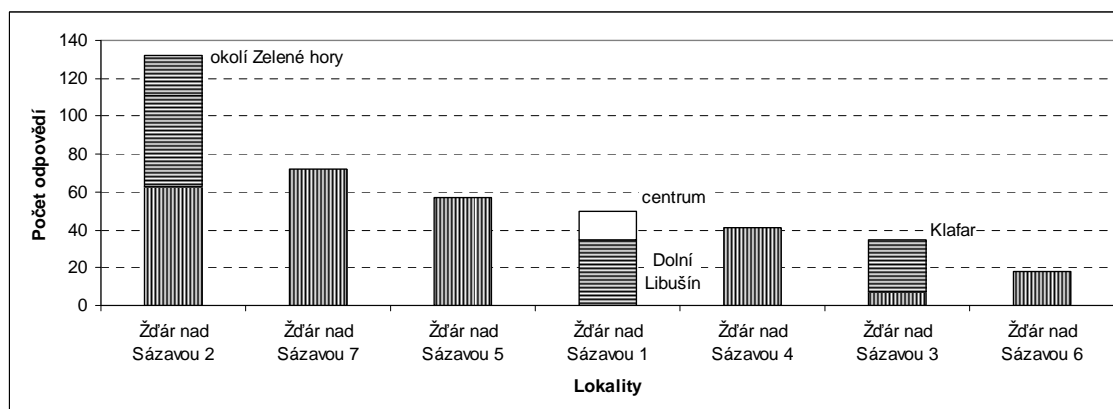

Obr. 4.2: Míra spokojenosti bydliště a jeho nejbližšího okolí ve Žďáru nad Sázavou v roce 2011

(Zdroj: dotazníkové šetření realizované ve dnech 21.–23.10.2011, vlastní zpracování.)

4.3 Nejlépe a nejhůře hodnocené lokality Žďáru nad Sázavou z hlediska kvality života

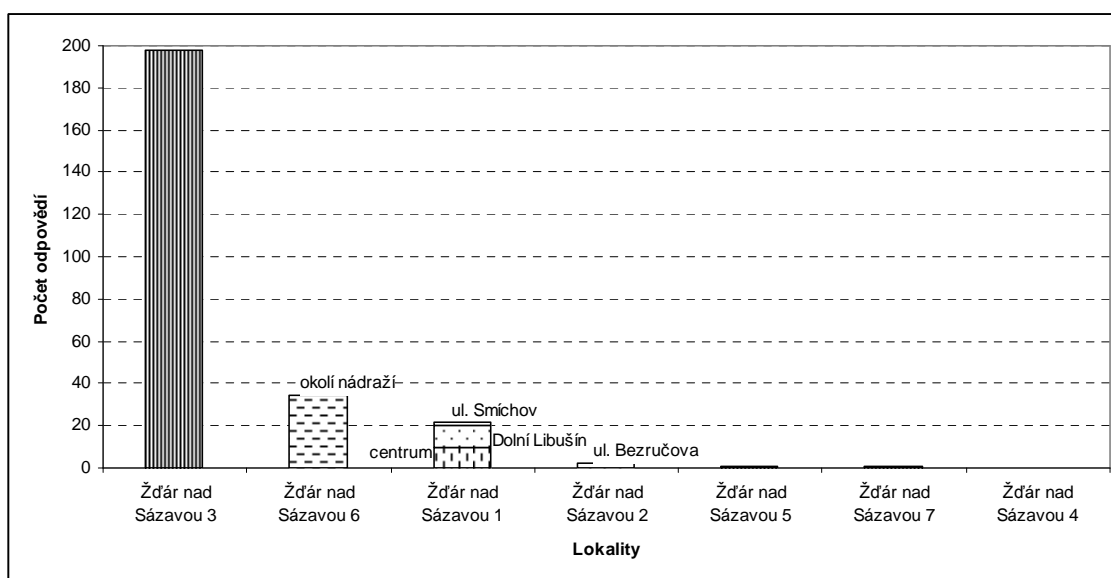
Otázka šestá byla postavena na zhodnocení lokalit, které respondenti považují z hlediska kvality života a životních podmínek za nejlepší, v rámci Žďáru nad Sázavou. Každý respondent mohl uvést maximálně 5 lokalit. Otázku zodpovědělo 238 dotazovaných a odpovědí bylo 405. Po úpravě a následném seskupení byl zjištěn následující výsledek (Obr. 4.3). Největší četnost odpovědí tvoří Žďáru nad Sázavou 2 – 132 odpovědí. V rámci této místní části dotazovaní často uváděli i okolí nacházející pod Zelenou horou. Počet odpovědí okolí Zelené hory bylo zjištěno 69. Druhou nejlepší lokalitou se 72 odpověďmi je Žďár nad Sázavou 7 a třetí Žďár nad Sázavou 5, kterou uvedlo 57 respondentů. Žďár nad Sázavou 1 jako celek není považován za nejkvalitnější lokalitu, ale respondenti uvedli dvě oblasti, které se jim v rámci této části jeví jako nejlepší. Vícekrát (35 odpovědí) byl zmíněn Dolní Libušín a 15 krát centrum. Pátou nejlépe hodnocenou částí je Žďár nad Sázavou 4, tu uvedlo 41 dotazovaných. V rámci Žďáru nad Sázavou 3 shledává nejlepší lokalitou Klafar – 28 respondentů – a pouze 7 dotazovaných považuje celou část za nejlepší. Nejmenší podíl odpovědí byl zjištěn u poslední místní části Žďár nad Sázavou 6 (18 dotazovaných).

Obr. 4.3: Nejlépe hodnocené lokality z hlediska kvality života ve Žďáru nad Sázavou v roce 2011

(Zdroj: dotazníkové šetření realizované ve dnech 21.–23.10.2011, vlastní zpracování.)

Posouzení nejhůřších lokalit z hlediska kvality života ve Žďáru nad Sázavou bylo v otázce 7. Stejně jako u otázky předchozí bylo možné uvést více lokalit, nejvíce však 5. Nejméně vhodných lokalit uvedlo 218 respondentů s celkovým počtem 258 odpovědí. Z celkového počtu odpovědí více jak tři čtvrtiny tvořil Žďár nad Sázavou 3 (198 respondentů). Lokalitu respondenti považují za nejhůřší díky výskytu romského obyvatelstva. Ostatní lokality města byly v odpovědích zastoupeny ve značně nižším počtu. Druhou lokalitou, ve které je podle respondentů nejhůřší kvalita života, je Žďár nad Sázavou 6, resp. okolí autobusového a vlakového nádraží. Oblast uvedlo 34 respondentů. V rámci Žďáru nad Sázavou uvedli dotazovaní 3 lokality s nejhůřší kvalitou života. Stejný počet – 10 odpovědí – bylo zjištěno u dvou z nich: centra města a Dolního Libušína. Třetí nacházející se v těsné blízkosti vlakové trati je ulice Smíchov, tu označili za nejhůřší 2 respondenti. Dvakrát byla označena i ulice Bezručova, která se nachází v bezprostřední blízkosti silnice první třídy – I/37.² Shodně odpovědi získaly místní části 5 a 7 – po jedné odpovědi. A ani jednou nebyl dotazovanými uveden Žďár nad Sázavou 4. (Obr. 4.4)

Obr. 4.4: Nejhůřše hodnocené lokality z hlediska kvality života ve Žďáru nad Sázavou v roce 2011

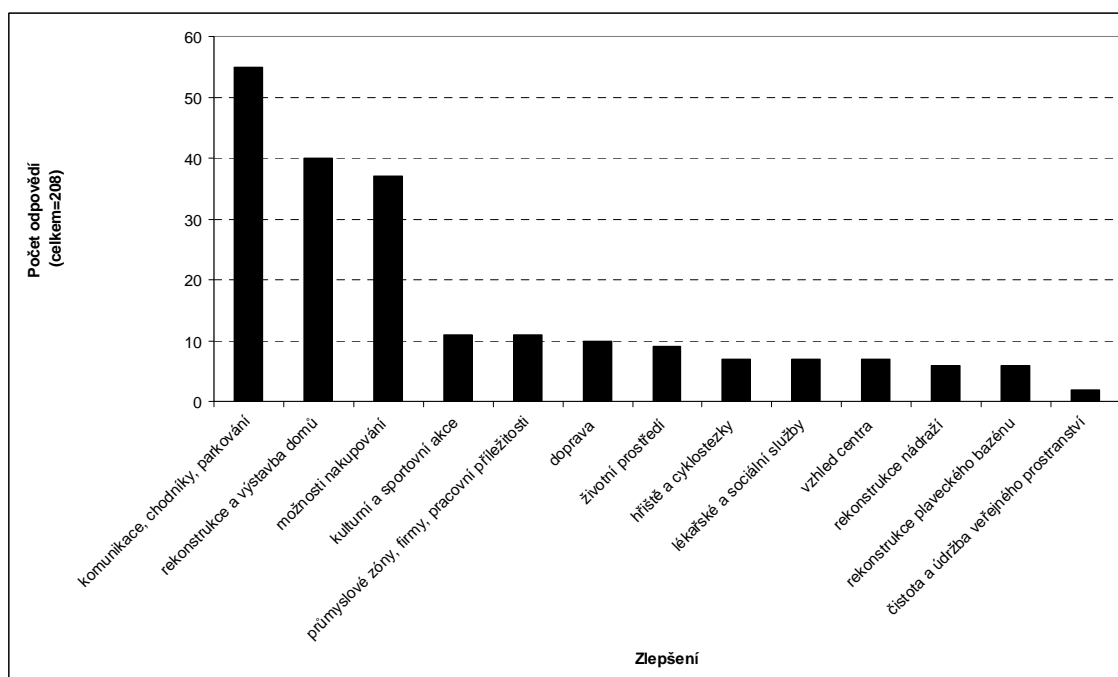
(Zdroj: dotazníkové šetření realizované ve dnech 21.–23.10.2011, vlastní zpracování.)

² Silnice I/37 vede z Trutnova přes Jaroměř, Hradec Králové, Pardubice, Chrudim, Žďár nad Sázavou a Velkou Bíteš, u níž se napojuje na dálnici D1.

4.4 Vývoj kvality života v posledních 5 letech

Otázky 8. a 9. byly zaměřena na vývoj kvality života za posledních 5 let. Respondenti měli tento vývoj postihnout za pomoci složek, ve kterých se kvalita života za posledních 5 let zlepšila (otázka 8.) a zhoršila (otázka 9.). Obě otázky byly otevřené a respondenti mohli uvést více příkladů.

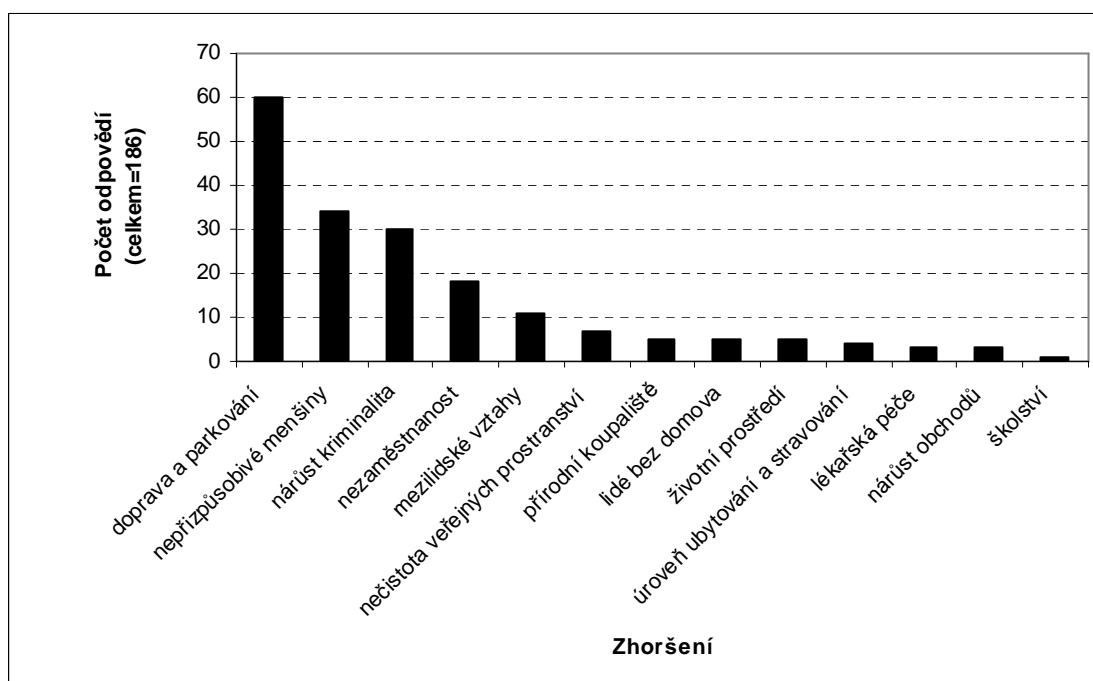
Celkem 145 respondentů uvedlo 208 složek, které byly následně sloučeny do 12 skupin na základě jejich podobnosti. Nejvíce byly v odpovědích zmíněny rekonstrukce komunikací a chodníků, výstavba kruhových objezdů či nových ploch pro parkování – 55 odpovědí. Zlepšení oslovení vidí i ve výstavbě a rekonstrukci domů (40 odpovědí). Za třetí největší změnu považují možnosti nakupování. Zbývající kategorie byly zastoupeny v menším počtu: nárůst kulturních a sportovních akcí (11 odpovědí), rozvoj průmyslových zón, firem a nárůstu pracovních příležitostí (11 odpovědí), menší intenzita dopravy (10 odpovědí), zlepšení životního prostředí (9 odpovědí), více hřišť a rozšíření cyklostezek (7 odpovědí), lepší lékařské a sociální služby (7 odpovědí), lepší vzhled centra (7 odpovědí), rekonstrukce nádraží a plaveckého bazénu (6 odpovědí) a 2x se v odpovědích objevila čistota a údržba veřejného prostranství. (Obr. 4.5)

Obr. 4.5: Oblasti zlepšení kvality života ve Žďáru nad Sázavou v roce 2011

(Zdroj: dotazníkové šetření realizované ve dnech 21.–23.10.2011, vlastní zpracování.)

V obr. 4.6 je uvedeno 13 oblastí kvality života, ve kterých došlo podle dotázaných za posledních 5 let ke zhoršení. Alespoň jeden příklad uvedlo 139 dotázaných a celkově bylo zjištěno 186 odpovědí. K nejzásadnějším patří zvýšení dopravy a málo parkovacích míst (60 odpovědí). Téměř o polovinu méně, 34 odpovědí, bylo zjištěno u nárůstu nepřizpůsobivých menšin – Romské obyvatelstvo. Jako třetí zhoršení vidí oslovení v zvětšení kriminality (30 odpovědí). Nezaměstnanost byla vzpomenua respondenty 18 krát. Menší zastoupení zbývajících odpovědí je u: nečistota na veřejných prostranstvích (11 odpovědí), dále osloveným chybí přírodní koupaliště (5 odpovědí), narostl počet lidí bez domova (5 odpovědí), zhoršilo se životní prostředí ve městě (5 odpovědí), poklesla úroveň ubytování a stravování (4 odpovědi), klesla úroveň lékařské péče (3 odpovědi), došlo nárůstu obchodů (2 odpovědi) a zhoršila se úroveň školství (1 odpověď).

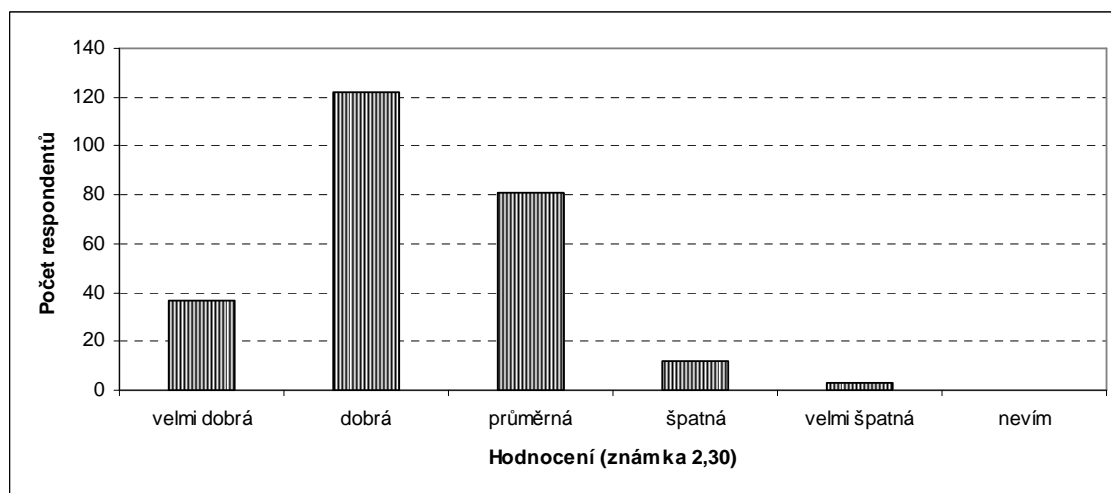

Obr. 4.6: Oblasti zhoršení kvality života ve Žďáru nad Sázavou v roce 2011
(Zdroj: dotazníkové šetření realizované ve dnech 21.–23.10.2011, vlastní zpracování.)

4.5 Celkové vnímání kvality života

Poslední desátá otázka byla zaměřena na celkové vnímání kvality života každého jednice. V této otázce je zahrnut i psychický a zdravotní nebo rodinný stav člověka. Stupnice pro posouzení byla sestavena obdobně jako u hodnocení spokojenosti v prvních třech otázkách a v otázce páté. Téměř polovina (122 respondentů) shledává svoji celkovou kvalitu jako dobrou a bezmála třetina (81 respondentů) jako průměrnou. Velmi dobře vnímá kvalitu svého života 37 obyvatel. Naopak špatnou 12 osob a dokonce velmi špatnou osoby 3. (Obr. 4.7)

Detailnější analýza respondentů, jimiž je kvalita života vnímána jako špatná a velmi špatná, ukázala následující složení. Špatnou kvalitu života cítí 8 respondentů bydlících v části Žďár nad Sázavou 3, 2 osoby ve Žďáru nad Sázavou 6 a po jednom obyvateli ve 2. a 4. místní části. Charakteristika respondentů je velmi pestrá. Mužů takto odpovědělo 7 a pouze 5 žen. Po 5 osobách bylo v kategorii do 30 let života a do 60 let života a právě polovina má maturitu. Jako velmi špatnou kvalitu života vnímají 2 osoby žijící v části Žďár nad Sázavou 6. Jde o muže a ženu ve věku do 30 let a se středoškolským vzděláním bez maturity. Třetí osobou je žena starší 60 let s vysokoškolským vzděláním ze Žďáru nad Sázavou 3.

Obr. 4.7: Celkové vnímání kvality života respondentů ve Žďáru nad Sázavou v roce 2011 (v %)

(Zdroj: dotazníkové šetření realizované ve dnech 21.–23.10.2011, vlastní zpracování.)

5 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ V NOVÉM MĚSTĚ NA MORAVĚ

Dotazníkové šetření v na území Nového Města na Moravě probíhalo v 5 vymezených částech na začátku listopadu v roce 2011. Celkový počet sebraných dotazníků byl 101. V následujících pěti podkapitolách, shodně jako u analýzy šetření ve Žďáru nad Sázavou, bude proveden rozbor. Analýza spokojenosti u prvních tří otázek bude uvedena v podkapitole 5.1. Na závěr této podkapitoly bude rozebrána 4. otázka, která souvisí s jednou složkou z 3. otázky. V kapitole 5.1.4 bude proveden rozbor významu složek hodnocených v prvních třech otázkách. Kapitola 5.2 popisuje rezidenční spokojenost respondentů s okolím jejich bydliště a kapitola 5.5 celkové vnímání kvality života. Podkapitola 5.3 je věnována lokalitám, které respondenti považují za nejlepší (otázka 6.) a za nejhorší (otázka 7.) z hlediska kvality života.. Otázky 8. a 9. byly zaměřeny na hodnocení zlepšení a zhoršení kvality života v posledních pěti letech, vše he uvedeno v kapitole 5.4.

5.1 Analýza spokojenosti parciálních složek kvality života

V této podkapitole budou rozebrány první tři otázky složené z celkem 35 složek a otázka čtvrtá zjišťující způsob přepravy do zaměstnání a školy. V tab. 5.1 jsou uvedeny všechny zkoumané složky život a známky spokojenosti s nimi a průměrné známky za každou otázku.

Otázka 1. byla zaměřena na zjištění spokojenosti respondentů s kvalitou života v širším pojetí prostřednictvím 19 složek. Průměrná známka za celou otázku je ve výši 2,63. Podle stupnice 2 (spokojen) – 3 (ani spokojen/ani nespokojen) lze známku slovně popsat ještě jako spíše spokojen. Průměrnou známku (2,63) tvoří 19 ukazatelů, z nichž je 11 ohodnoceno lépe a 8 hůře.

Kvality bydlení (2. otázka) byla hodnocena lépe, než otázka první. Průměrná známka za otázku dosáhla hodnoty 2,12, blížíci se známce 2, tedy téměř spokojen. Z 5 složek hodnotících kvalitu bydlení mají 3 nižší známku, než je průměrná známka 2,13.

Spokojenost s dostupností k základním složkám kvality života (k občanské vybavenosti, zaměstnání atd.) byla zkoumána v 3. otázce. Celkově byla vyhodnocena nejlépe. Průměrnou známku 1,90 tvoří 11 dostupností, z nichž je 7 lépe ohodnoceno, než 1,90

Tab. 5.1: Znamky spokojenosti s parciálními složkami kvality života a průměrné známky za jednotlivé otázky v Novém městě na Moravě v roce 2011

Otázka	Parciální složka	Celkem
1.	Možnosti nakupování	2,56
	Možnosti sportování	2,48
	Možnosti kulturního vyžití	2,76
	Zdravotní péče	1,80
	Úroveň výchovy a vzdělávání	2,29
	Nabídky pracovních příležitostí	3,91
	Množství stromů a ostatní zeleně	2,05
	Čistota ulic a veřejného prostranství	2,17
	Množství hluku, hlučnost prostředí	2,24
	Čistota ovzduší	1,85
	Množství dopravy v ulicích	2,70
	Práce a činnost místní samosprávy	2,91
	Velikost vlivu na dění v obci	3,45
	Možnosti parkování	3,27
	Služby MHD	4,00
	Bezpečnost osobního majetku	2,34
	Osobní bezpečnost	2,20
	Úroveň vandalismu	3,00
	Celkový vzhled místní lokality	1,95
		Průměrná známka
2.	Celková úroveň domu/bytu	1,85
	Soukromí, které dům/byt poskytuje	1,61
	Sousedské vztahy	2,20
	Pohled z okna obývacího pokoje	2,16
	Finanční náklady na bydlení	2,80
		Průměrná známka
3.	Dostupnost obchodu s potravinami	1,39
	Dostupnost do zaměstnání	1,92
	Dostupnost centra města	1,59
	Dostupnost mateřské a základní školy	1,65
	Dostupnost ostatního vzdělávání	2,30
	Dostupnost k přátelům a známým	1,81
	Dostupnost zábavných podniků, hospod, restaurací	2,08
	Dostupnost zdravotnického zařízení	1,57
	Dostupnost veřejného parku a lesa	1,65
	Dostupnost zastávky MHD	3,24
	Dostupnost základních služeb	1,68
		Průměrná známka

Zdroj: dotazníkové šetření realizované ve dnech 4.–6.11.2011, vlastní zpracování.

V tabulkách 5.2, 5.5 a 5.6 jsou zaznamenány známky spokojenosti se všemi 35 složkami života a procentuální zastoupení odpovědí 1–5. Celková spokojenost bude stejně jako analýzy spokojenosti ve Žďáru nad Sázavou hodnocena součtem odpovědí velmi spokojen (známka 1) a spokojen (známka 2). Celková nespokojenost vyjádřena souhrnně nespokojen (známka 4) a velmi nespokojen (známka 5). Ve výjimečných případech budou uvedeny samostatně. V textu za již zmiňovanými tabulkami 5.2, 5.5 a 5.6 bude detailnější rozbor věnován pouze složkám, které byly dle konečných známek vyhodnoceny jako nejlepší (interval známky 1,00–1,99) a nejhorší (známka 3 a více).

5.1.1 Spokojenost v širším pojetí

U jedenácti z devatenácti složek kvality života je více než polovina respondentů Nového Města na Moravě spokojena. Nejvyšší spokojenost byla zjištěna u zdravotní péče, čistoty ovzduší a celkového vzhledu místní lokality. S těmito složkami kvality života jsou více než tři čtvrtiny respondentů celkově spokojeny. A dokonce téměř polovina respondentů je se zdravotní péčí velmi spokojen (známka 1). Zároveň u čistoty ovzduší a u celkového vzhledu místní lokalit nebyla zaznamenána žádná odpověď velmi nespokojen (známka 5).

V souboru složek byly respondenti ještě celkově spokojeni s možnostmi kulturního vyžití a množstvím dopravy v ulicích (přibližně dvě pětiny respondentů), ale zároveň asi jedna pětina respondentů je s oběma složkami celkově nespokojena. Zvyšující se podíl nespokojenosti byl vyhodnocen u činnosti místní samosprávy a úrovně vandalismu (u obou téměř čtvrtina oslovených).

Dvě pětiny respondentů je nespokojeno se svým malým vlivem na dění v obci. Dále téměř polovina dotazovaných by uvítala více ploch pro parkování a téměř tři čtvrtiny by chtěly více pracovních příležitostí. Se službami městské hromadné dopravy jsou nespokojeny bez mála dvě třetiny respondentů. Toto hodnocení je opodstatněno tím, že v Novém městě na Moravě není zavedena městská hromadná doprava.

Co se týká využití možnosti „nevím“ v odpovědích respondentů bylo vyhodnoceno následující. Všichni dotazovaní dokázali oznámkovat zdravotní péči a čistotu ovzduší ve zkoumaném městě. Ovšem služby MHD, nabídku pracovních příležitostí a velikost vlivu na dění v obci už zcela všichni posoudit nedokázali. U posledních dvou složek kvality života využila odpověď nevím jedna desetina dotazovaných. Možnost „nevím“ se u služeb MHD zjištěna u dvou pětin osob, ale díky neexistenci MHD ve městě je hodnocení pochopitelné.

Tab. 5.2: Znamky spokojenosti a procentuální zastoupení jednotlivých odpovědí u parciálních složek kvality života v Novém Městě na Moravě 2011 (první otázka)

Složka kvality života	Znamka	Odpověď (v %)				
		1	2	3	4	5
Možnosti nakupování	2,56	19,0	32,0	26,0	20,0	3,0
Možnosti sportování	2,48	29,5	29,5	14,7	15,8	10,5
Možnosti kulturního vyžití	2,76	13,0	29,0	36,0	13,0	9,0
Zdravotní péče	1,80	47,5	34,7	10,9	4,0	3,0
Úroveň výchovy a vzdělávání	2,29	22,9	41,7	21,9	10,4	3,1
Nabídky pracovních příležitostí	3,91	2,2	7,8	16,7	43,3	30,0
Množství stromů, zeleně	2,05	33,3	39,4	20,2	3,0	4,0
Čistota veřejného prostranství	2,17	24,2	43,4	25,3	5,1	2,0
Množství hluku v prostředí	2,24	25,3	41,4	21,2	8,1	4,0
Čistota ovzduší	1,85	41,6	38,6	12,9	6,9	0,0
Množství dopravy v ulicích	2,70	11,0	34,0	34,0	16,0	5,0
Činnost místní samosprávy	2,91	4,2	29,2	42,7	19,8	4,2
Velikost vlivu na dění v obci	3,45	5,5	11,0	41,8	16,5	25,3
Možnosti parkování	3,27	9,4	18,8	25,0	29,2	17,7
Služby MHD	4,00	6,9	6,9	22,4	6,9	56,9
Bezpečnost osobního majetku	2,34	17,3	46,9	24,5	7,1	4,1
Osobní bezpečnost	2,20	24,7	47,4	16,5	6,2	5,2
Úroveň vandalismu	3,00	6,3	24,2	45,3	11,6	12,6
Celkový vzhled místní lokality	1,95	28,3	49,5	21,2	1,0	0,0

Zdroj: dotazníkové šetření realizované ve dnech 4.–6.11.2011, vlastní zpracování.

Vysoká spokojenost se zdravotní péčí (znamka 1,80) je především dána existencí nemocnice. Areál nemocnice poskytuje širokou základnu zdravotnických oddělení následujících oborů: chirurgické (oddělení anesteziologicko-resuscitační, chirurgické, gynekologicko-porodní, oční, ortopedické, urologické ad.), nechirurgické (oddělení dětské, infekční, interní, neurologické, onkologické, rehabilitační nebo oddělení dlouhodobě nemocných) a diagnostické (oddělení radiologické, klinických laboratoří a transfúzní služby, nukleární medicíny a patologicko-anatomické oddělení).

Dále byla velmi dobře hodnocena čistota ovzduší (znamka 1,85). V Novém Městě na Moravě nebyly nikdy v minulosti zjištěny závažnější problémy s čistotou ovzduší. Současný stav je možné ukázat na hodnotách emisí základních znečišťujících látek (REZZO 1–3), které poskytuje Veřejné databáze Českého statistického úřadu za okresy, kraje a Českou republiku. V tab. 5.3 jsou uvedeny emise v tunách na km² ve vybraných územních jednotkách. Kraj Vysočina a Jihomoravský kraj jsou z tohoto hlediska nejčistší v České republice. Okres Žďár nad Sázavou byl v roce 2010 v počtu těchto emisí v tunách na km² na 28. místě a v porovnání s Českou republikou jsou emise všech sledovaných látek nižší. Tento výsledek tedy potvrzuje stanovisko respondentů.

Tab. 5.3: Emise základních znečišťujících látek (REZZO 1–3) ve vybraných územních jednotkách v roce 2010

Územní jednotka	Tuhé	Oxid siřičitý	Oxidy dusíku	Oxid uhelnatý
Okres Žďár nad Sázavou	0,3	0,7	0,3	1,2
Kraj Vysočina	0,3	0,4	0,3	1,2
Jihomoravský kraj	0,2	0,5	0,6	0,9
Česká republika	0,4	2,2	1,7	3

Zdroj: ČSÚ: Veřejná databáze, vlastní zpracování.

Třetí a poslední největší spokojenost byla určena u celkového vzhledu/dojmu místní lokality (známka 1,95). Vzhledem k tomu, že jde o město menší velikosti s dlouhou historií, řadou nepoškozených historických budov, převahou rodinných domů, vyšším stupněm zeleně atd., je možné usoudit, že je každá lokalita v Novém Městě atraktivní a že má své kouzlo.

V Novém Městě bylo odhaleno 5 složek, se kterými byli oslovení nejvíce nespokojeni (známka vyšší než 3): nabídka pracovních příležitostí (známka 3,91), velikost vlivu na dění v obci (známka 3,45), možnosti parkování (známka 3,27), úroveň vandalismu (známka 3,00) a služby MHD (známka 4,00). V textu tedy bude ve zkoumaném městě popsána míra nezaměstnanosti, vliv na dny v obci, parkovací kapacity, služby MHD a vandalismus.

Přestože se na území studovaného města nachází několik významných zaměstnavatelů – Nemocnice Nové Město na Moravě, MEDIN, s.r.o., SPORTEN, s.r.o., SCHWARTZ TECHNICKÉ PLASTY ČR, s.r.o., KJELLBERG FINSTERWALDE ČR s.r.o., školská zařízení – byla v na konci října roku 2011, tedy přibližně v době průběhu šetření, míra nezaměstnanosti 8,9 %. A počet uchazečů na jedno volné pracovní místo byl dokonce 25. V porovnání se všemi níže uvedenými územními jednotkami jsou obě hodnoty nejvyšší (Tab. 5.4). Míra nezaměstnanosti je v okrese Žďár nad Sázavou, v porovnání s ostatními okresy, na 45. příčce a Kraj Vysočina, v porovnání s kraji, na 7. místě.

Tab. 5.4: Míra nezaměstnanosti a počet uchazečů na 1 volné pracovní místo ve Žďáru nad Sázavou a vybraných územních jednotkách (k 31.10.2011)

Územní jednotka	Míra nezaměstnanosti (%)	počet uchazečů na 1 volné pracovní místo
Nové Město na Moravě	8,9	25
Okres Žďár nad Sázavou	8,6	17
Kraj Vysočina	8,1	16
Česká republika	7,9	12

Zdroj: Integrovaný portál MPSV, vlastní zpracování.

S nárůstem osobní automobilové dopravy vzrůstá potřeba na vznik nových parkovacích míst. Parkovací kapacity jsou v Novém Městě na Moravě již nedostačující. Ve většině ulic jsou určena místa pro zaparkování osobních automobilů naplněna – ulice Tyršova (především u gymnázia, kulturního domu, bytové domy), ul. Budovatelů (bytové sídliště), ul. Pavlovova (bytové sídliště u nemocnice), ul. Malá, Drobného a Mírová (bytová sídliště v blízkosti vlakového nádraží). Větší veřejné parkovací plochy se nacházejí u nemocnice, obchodů s potravinami a u vlakového nádraží.

Součástí vlivu na dění v obci dozajista patří i vyjádření svého názoru k danému tématu. Nové Město na Moravě toto od června roku 2011 umožňuje na svých internetových stránkách prostřednictvím platformy *Váš názor*, kde se obyvatelé zkoumaného města mohou vyjadřovat k rozhodnutím, plánů a jiným dokumentům místní samosprávy.

V Novém Městě na Moravě městská hromadná doprava prozatím neexistuje. Stávající dostupnost lékařů, úřadů i ostatních služeb zejména pro starší obyvatele Nového Města je velmi problematická. Značně vzdálená poloha vlakového či autobusového nádraží, dále obou autobusového nádraží od nemocnice, obou nádraží od hřbitovů, centra města apod. Toto vše a samozřejmě i veřejná diskuse nad problémy vyústila v první fázi v projekt Dopravní terminál. V rámci tohoto projektu byl mimo jiné vybudován dopravní přestupní uzel pro železniční, autobusovou i pěší dopravu. U vlakového nádraží tak vzniklo 5 autobusových zastávek a 33 parkovacích míst (P+R). Vybudování tohoto zvýšilo následnou možnost propojení veřejné dopravy s městskou hromadnou. Dalším krokem bylo schválení zřízení městské hromadné dopravy v Novém Městě na Moravě. Výsledkem je rozhodnutí o umístění stavby (z 16.1.2013.) zastávek MHD v Novém Městě na Moravě. Jejich počáteční počet bude 6.

5.1.2 Spokojenost s bydlením

Kvalita bydlení v Novém Městě na Moravě se vyznačuje následující spokojeností. V tab. 5.5 je uvedeno zastoupení odpovědí v jednotlivých složkách bydlení. Více než čtyři pětiny respondentů je spokojeno s prvními dvěma komponenty – celkovou úrovní domu/bytu a soukromím v domě/bytě. Asi tři pětiny dotazovaných jsou dokonce velmi spokojeni se soukromím, které jim jejich bydlení poskytuje. Přibližně dvě třetiny respondentů jsou spokojeny s dalšími dvěma složkami – se sousedskými vztahy a s pohledem z okna obývacího pokoje.

Nejmenší spokojenost byla zjištěna u finančních nákladů na bydlení. Více než dvě pětiny jsou s náklady spokojeni, ovšem jedna pětina by chtěla na bydlení vydat méně financí.

Respondenti v rámci složek kvality bydlení v druhé otázce použili jen minimálně odpověď „velmi nespokojen“. Stejně tak nebyla téměř vůbec využita odpověď „nevím“. Asi třináctina dotazovaných neví, jaké jsou jejich finanční náklady na bydlení.

Tab. 5.5: Znamky spokojenosti a procentuální zastoupení jednotlivých odpovědí u parciálních složek kvality života v Novém městě na Moravě v roce 2011 (druhá otázka)

Složka kvality bydlení	Znamka	Odpověď (v %)				
		1	2	3	4	5
Celková úroveň domu/bytu	1,85	37,6	46,5	10,9	3,0	2,0
Soukromí dům/byt poskytuje	1,61	59,4	25,7	9,9	4,0	1,0
Sousedské vztahy	2,20	30,0	35,0	25,0	5,0	5,0
Pohled z okna obývacího pokoje	2,16	35,6	32,7	16,8	9,9	5,0
Finanční náklady na bydlení	2,80	7,5	36,6	33,3	14,0	8,6

Zdroj: dotazníkové šetření realizované ve dnech 4.–6.11.2011, vlastní zpracování.

5.1.3 Spokojenost s dostupností k základním složkám života

V tab. 5.6 jsou uvedeny známky dostupností k cílovým složkám kvality a procentuální zastoupení jednotlivých odpovědí. Vyjma dostupnosti zastávky MHD je více jak polovina respondentů spokojena. Zcela mimořádná je spokojenost s dostupností do obchodu s potravinami. Právě 94 % respondentů je celkově spokojeno a dokonce velmi spokojeno je 70 % dotazovaných.

Vysoké hodnoty spokojenosti byly zjištěny u dostupností: centra města (devět desetin respondentů), parku a lesa (osm devítin respondentů), základních služeb (osm devítin respondentů), mateřské a základní školy (sedm osmin respondentů), zdravotnického zařízení (sedm osmin respondentů), přátel a známých (pět šestin respondentů).

Tři čtvrtiny dotazovaných jsou spokojeni a jedenáctina nespokojena s dostupností do zaměstnání. Přibližně shodně nespokojeni jsou respondenti i s dostupností zábavných podniků či hospod. Nespokojenost byla dále zjištěna u dostupnosti ostatního vzdělávání – přibližně devítina osob. Největší nespokojenost je vnímána u dostupnosti k zastávkám městské hromadné dopravy.

Možnost známky od 1 do 5 využili zcela všichni respondenti u dostupnosti centra města, přátel a známých a základních služeb. Naopak dostupnost do zaměstnání nedokázala posoudit asi jedna osmina dotazovaných a více než dvě pětiny dotazovaných použily „nevím“ u dostupnosti zastávky MHD. Díky neexistenci hromadné dopravy ve městě je tento podíl odpovědí pochopitelný.

Tab. 5.6: Znamky spokojenosti a procentuální zastoupení jednotlivých odpovědí u dostupností v Novém městě na Moravě v roce 2011 (třetí otázka)

Dostupnost	Znamka	Odpověď (v %)				
		1	2	3	4	5
Obchodu s potravinami	1,39	70,0	24,0	4,0	1,0	1,0
Do zaměstnání/školy	1,92	46,6	28,4	15,9	4,5	4,5
Centra města	1,59	52,5	37,6	7,9	2,0	0,0
Mateřské a základní školy	1,65	51,5	36,1	8,2	4,1	0,0
Ostatního vzdělávání	2,30	25,8	35,5	26,9	6,5	5,4
K přátelům a známým	1,81	39,6	43,6	14,9	0,0	2,0
Zábavných podniků a hospod	2,08	35,8	33,7	21,1	5,3	4,2
Zdravotnického zařízení	1,57	58,0	29,0	11,0	2,0	0,0
Parku a lesa	1,65	49,0	40,0	8,0	3,0	0,0
Zastávky MHD	3,24	20,7	8,6	32,8	1,7	36,2
Základních služeb	1,68	45,5	43,6	7,9	3,0	0,0

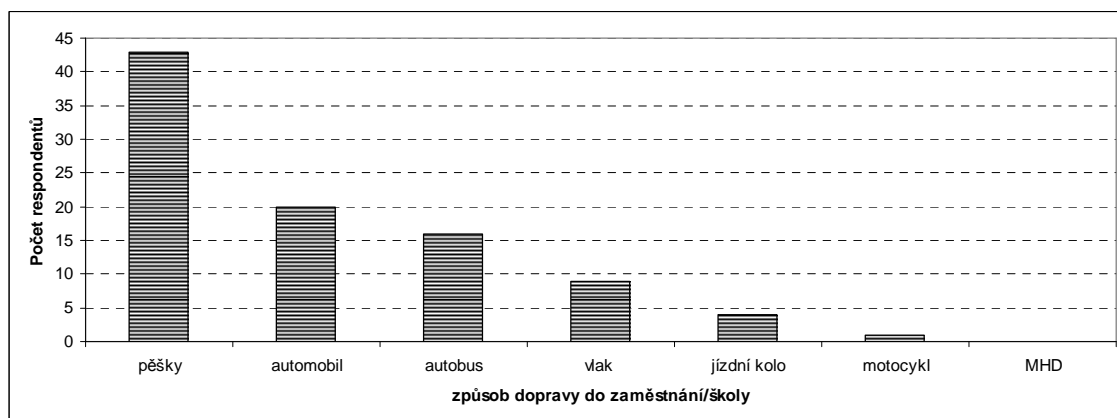
Zdroj: dotazníkové šetření realizované ve dnech 4.–6.11.2011, vlastní zpracování.

Spokojenost téměř u všech dostupností vypovídá ve všech ohledech o více než dobrém zázemí. Za zmínku stojí velmi nízká hodnota známky dostupnosti obchodu s potravinami – 1,39. Takováto vysoká spokojenost značí velmi dobrou polohu a rozmístění všech obchodů s potravinami. Komentář k dostupnosti zastávky MHD je, jak již bylo nastíněno výše, bezpředmětný.

Z výše uvedeného textu již víme, že je s dostupností do zaměstnání a školy spokojeny právě tři čtvrtiny respondentů. V obr. 5.1 jsou zaznamenány způsoby dopravy a využití dopravních prostředků do škol a do zaměstnání. Tyto údaje byly zjišťovány ve čtvrté otázce. Počet respondentů, kteří nevyužívají ani jeden ze způsobů dopravy je 8. Celkově tedy využívá některý způsob 93 respondentů. Téměř polovina při

své cestě do zaměstnání a školy chodí pěšky (43 osob). Osobním automobilem jezdí 20 respondentů a 16 osob využívá na cestě autobus. Čtyři zbývající prostředky jsou využívány méně než jednou desetinou respondentů – vlak 9 dotázaných, jízdní kolo 4 dotázaní, motocykl 1 dotázaný a MHD neuvedl žádný respondent.

Jízdní kolo a chůze při cestě do zaměstnání a školy využívá 47 respondentů, tedy je to polovina ze všech dojíždějících (93 osob), kteří mají cíl cesty na území Nového Města na Moravě, nebo v jeho blízkosti. Je tedy možné říci, že se spokojenost s dostupností do zaměstnání/školy (3/4 dotázaných) pravděpodobně odráží právě ve využití chůze a jízdního kola.

Obr. 5.1: Zastoupení jednotlivých druhů dopravních prostředků při cestě do zaměstnání nebo školy v Novém Městě na Moravě v roce 2011

(Zdroj: dotazníkové šetření realizované ve dnech 4.–6.11.2011, vlastní zpracování.)

5.1.4 Analýza významu parciálních složek kvality života

Spokojenost s parciálními složkami života může být lepší, nebo horší, ale za pomoci významu lze určit důležitost jednotlivých složek. Ve své podstatě jsou důležité, resp. významné všechny komponenty života člověka, ale některé jsou více a některé méně. V tab. 5.7 jsou uvedeny pouze vybrané složky kvality života – ty, jejichž známka významu je menší než 2,00. Znamky v intervalu 3,00 a více nebyly identifikovány u žádné složky.

V první otázce bylo takto významných 9 složek kvality života – zdravotní péče, množství zeleně, čistota veřejného prostranství, množství hluku v prostředí, čistota ovzduší, bezpečnost osobního majetku, osobní bezpečnost, úroveň vandalismu a celkový vzhled místní krajiny. V porovnání se známkami spokojenosti zjistíme, že se 3 jsou respondenti zároveň velmi spokojeni – zdravotní péče, čistota ovzduší a celkový vzhled místní lokality. Naopak u úrovně vandalismu byla zjištěna nejnižší spokojenost a to ve výši 3,00.

Rozbor významu složek kvality bydlení (otázka 2.) ukázal důležitost všech 5 složek. V porovnání se známkami spokojeností, jsou respondenti nejvíce spokojeni se soukromím, které jim poskytuje jejich dům/byt a s celkovou úrovní domu/bytu a nejméně spokojeni finančními náklady na bydlení (známka 2,80).

U poslední třetí otázky je pro respondenty významných 6 z 11 dostupností k základním složkám života: dostupnost obchodu s potravinami, do zaměstnání/školy, centra města, k přátelům a známým, zdravotnického zařízení a parku a lesa. Se všemi zmíněnými složkami jsou oslovení velmi spokojeni.

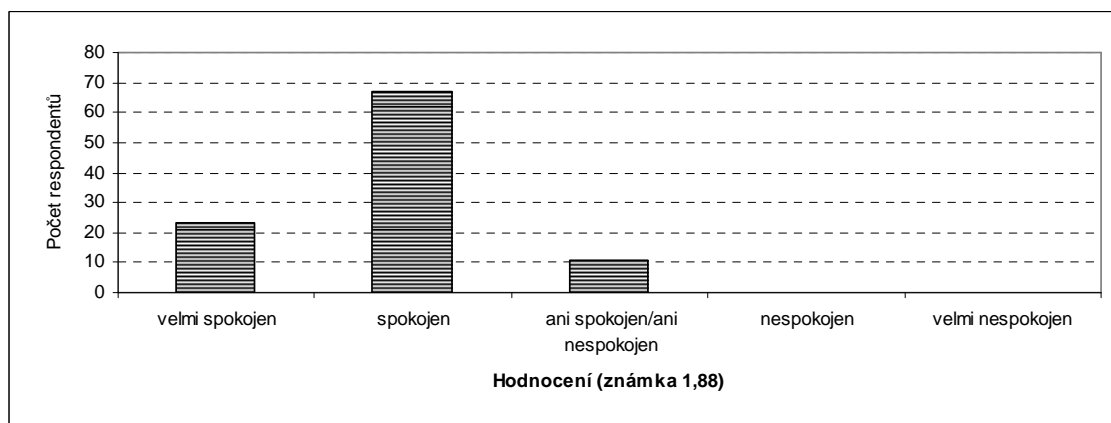
Tab. 5.7: Znamky významu a jeho procentuální složení odpovědí u vybraných parciálních složek života v Novém Městě na Moravě v roce 2011

Ot.	Složka života	Spokojenost	Význam	Odpověď (v %)		
				1+2	3	4+5
1. Širší pojetí	Zdravotní péče	1,80	1,72	79,2	15,8	5,0
	Množství stromů, zeleně	2,05	1,91	76,0	18,0	6,0
	Čistota veřejného prostranství	2,17	1,89	79,8	15,2	5,1
	Množství hluku v prostředí	2,24	1,93	74,7	21,2	4,0
	Čistota ovzduší	1,85	1,66	83,2	14,9	2,0
	Bezpečnost osobního majetku	2,34	1,52	87,8	10,2	2,0
	Osobní bezpečnost	2,20	1,47	90,0	8,0	2,0
	Úroveň vandalismu	3,00	1,99	64,6	26,0	9,4
	Celkový vzhled místní lokality	1,95	1,78	84,0	16,0	0,0
2. Kvalita bydlení	Celková úroveň domu/bytu	1,85	1,48	94,0	5,0	1,0
	Soukromí dům/byt poskytuje	1,61	1,34	97,0	1,0	2,0
	Sousedské vztahy	2,20	1,84	78,2	17,8	4,0
	Pohled z okna obývacího pokoje	2,16	1,80	84,0	13,0	3,0
	Finanční náklady na bydlení	2,80	1,85	78,9	15,8	5,3
3. Dostupnost	Obchodu s potravinami	1,39	1,52	90,0	7,0	3,0
	Do zaměstnání/školy	1,92	1,67	81,1	17,8	1,1
	Centra města	1,59	1,72	88,9	10,1	1,0
	K přátelům a známým	1,81	1,57	87,8	12,2	0,0
	Zdravotnického zařízení	1,57	1,54	86,0	13,0	1,0
	Parku a lesa	1,65	1,59	87,0	11,0	2,0

Zdroj: dotazníkové šetření realizované ve dnech 4.–6.11.2011, vlastní zpracování.

5.2 Spokojenost s okolím bydliště

Míra spokojenosti obyvatel s bydlištěm a jeho nejbližším okolím do maximální vzdálenosti 15 minut chůze v Novém Městě na Moravě byla zjišťována v otázce páté. Dotazovaní hodnotili svoje bydliště opět pomocí známek, jejichž význam byl shodný jako v hodnocení spokojenosti u prvních tří otázek šetření (velmi spokojen=1, spokojen=2, ani spokojen/ani nespokojen=3, nespokojen=4, velmi nespokojen=5, nevím=0). Průměrná hodnota celkové známky za celou otázku činí 1,88. Protože je známka nižší než 2 (spokojen), jsou respondenti s bydlištěm a okolím více než spokojeni. Z obr. 5.2 je jasně patrné, že okolí svého bydliště hodnotí kladně 90 respondentů – 23 osob velmi spokojeno a 67 spokojeno. Pouze 11 dotazovaných není schopno posoudit, zda jsou, nebo nejsou spokojeni. Zbývající možnosti nevyužil při hodnocení žádný respondent.

Obr. 5.2: Míra spokojenosti bydliště a jeho nejbližšího okolí v Novém Městě na Moravě v roce 2011 (v %)

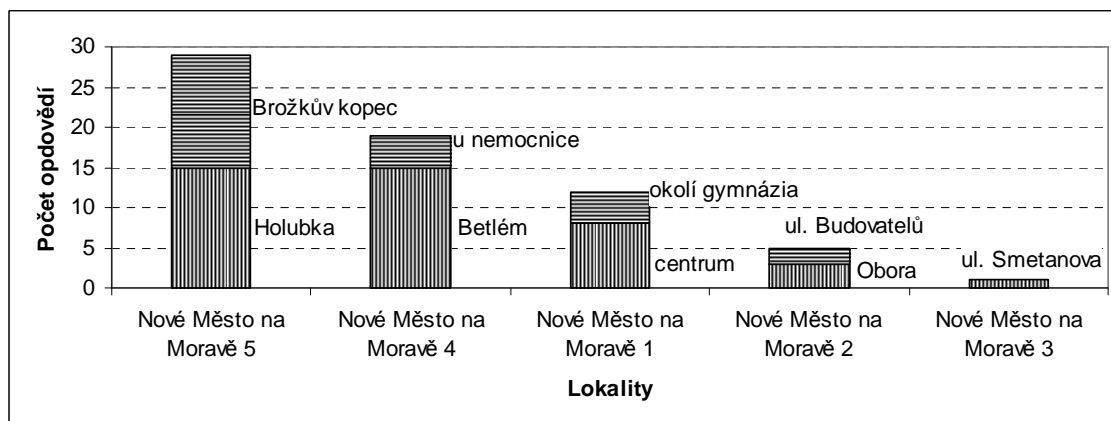
(Zdroj: dotazníkové šetření realizované ve dnech 4.–6.11.2011, vlastní zpracování.)

5.3 Nejlépe a nejhůře hodnocené lokality Nového Města na Moravě z hlediska kvality života

Šestá otázka byla zaměřena na výběr lokalit, které oslovení považují za nejlepší z hlediska kvality života a životních podmínek. Nejvyšší možný počet lokalit, jež mohl každý z respondentů uvést, byl omezen na 5. Alespoň jednu lokalitu uvedlo 40 dotázaných. Celkem bylo zjištěno 66 odpovědí, po jejichž zpracování vzniklo následující vnímání nejlepších lokalit v Novém Městě na Moravě. Zbývajících 61 respondentů nedokázalo určit lokalitu, která splňuje kritérium z hlediska nejlepších životních podmínek.

Dle odpovědí respondentů (obr. 5.3) se jako nejlepší lokality jeví Holubka (15 respondentů), Brožkův kopec (14 respondentů) a Betlém (15 respondentů). První dvě tvoří převážně volně stojící nebo řadové domy v okrajové části zkoumaného města. Lokalita Betlém se nachází nedaleko centra města, také v okrajové části a je rovněž tvořena rodinnými domy. Spadá do Nového Města na Moravě 4, kde jako nejlepší lokalitu shledávají 4 oslovení i okolí nemocnice.

V části Nové Město na Moravě byly vyhodnoceny dvě nejlepší lokality – centrum (8 dotázaných) a okolí gymnázia (4 dotázaní). Zbývajících lokality byly zmíněny minimálně. Oboru, zahrádkářská lokality, považuje za nejlepší lokalitu 3 oslovení, ulici Budovatelů 2 oslovení a ulici Smetanovu 1 oslovený.

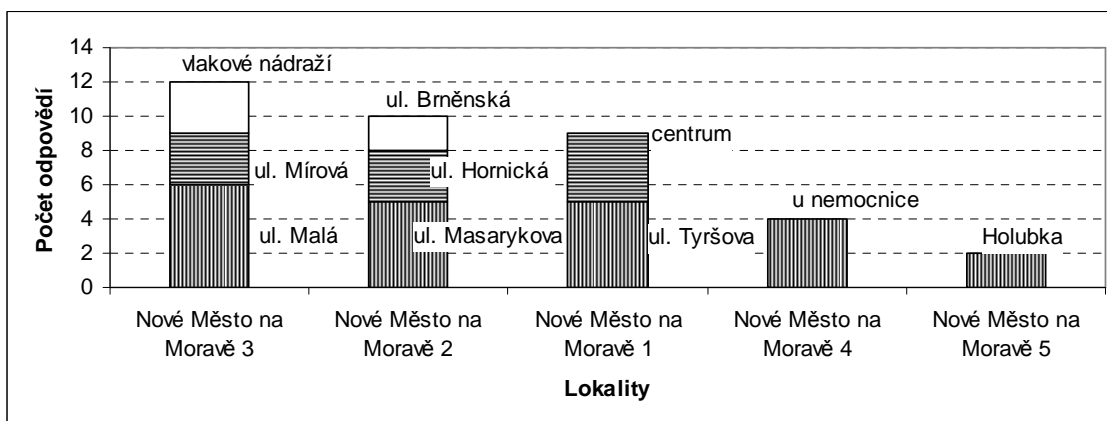

Obr. 5.3: Nejlepší lokality z hlediska kvality života a životních podmínek v Novém Městě na Moravě v roce 2011 (v %)

(Zdroj: dotazníkové šetření realizované ve dnech 4.–6.11.2011, vlastní zpracování.)

V obr. 5.4 jsou uvedeny odpovědi na otázku 8, v níž měli dotazovaní uvést maximálně 5 lokalit, které jsou podle nich z hlediska kvality života naopak nejhorší. Na otázku odpovědělo pouze 28 respondentů a většina z nich uvedla jednu lokalitu (zpravidla ulici), neboť celkový počet odpovědí je 37. Zbývajících 73 respondentů si totiž nemyslí, že by v Novém městě na Moravě byly lokality s nejhorší kvalitou života.

Celkově nejhorší částí je Nové Město na Moravě 3 – části v blízkosti vlakového nádraží. Až 12 respondentů si shledává jako nejhorší tuto část. Ovšem např. samotnou lokalitu vlakového nádraží označili pouze 3 respondenti, stejný počet ulici Mírovou a 6 respondentů ulici Malou. Ulice Mírová je v těsné blízkosti železniční trati a ulice Malá je spojnicí mezi centrem města a rezidenční lokalitou Brožkova kopce. V Novém Městě na Moravě 2 byly označeny jako nejhorší ulice tři: Masarykova (5 oslovených), Hornická (3 oslovení) a Brněnská (2 oslovení). U ulice Masarykovy a Brněnské jsou rušné ulice především díky dopravě, která je zde velmi hustá. Ulicí Brněnskou vede dokonce silnice první třídy. V ulici Hornické se nachází panelové domy s velkým počtem bytů. Centrum a ulice Tyršova rovněž patří pro respondenty k těm nejhorším z hlediska kvality života. Ulice Tyršova představuje hlavní dopravní komunikaci v části kolem stadionu a gymnázia. Dále dotázaní hodnotili jako nejhorší území u nemocnice (4 dotázaní) a Holubku (2 dotázaní).

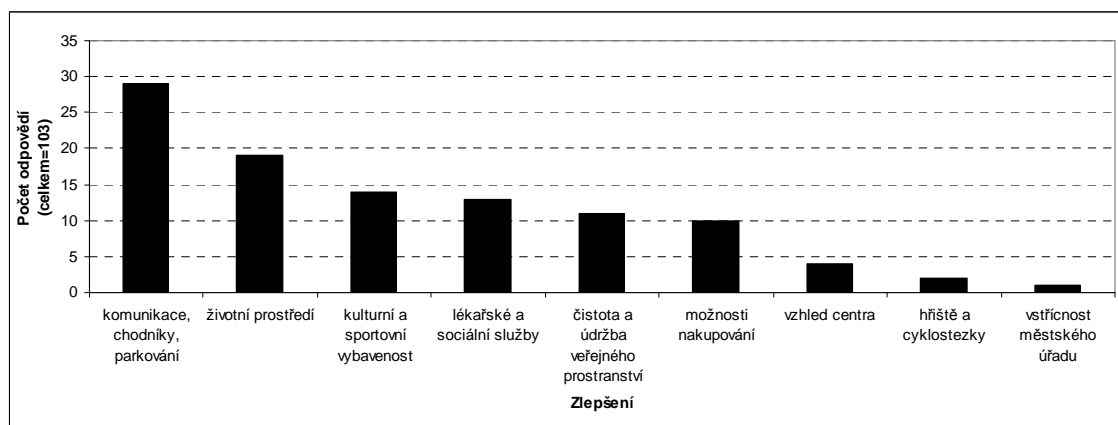
Obr. 5.4: Nejhorší lokality z hlediska kvality života a životních podmínek v Novém Městě na Moravě roce 2011 (v %)

(Zdroj: dotazníkové šetření realizované ve dnech 4.–6.11.2011, vlastní zpracování.)

5.4 Vývoj kvality života v posledních 5 letech

Vývoj kvality života za posledních 5 let bylo vyhodnoceno z otázky 8. a 9. V otázce 8. respondenti uváděli, co se v jejich městě z hlediska kvality života zlepšilo, a v otázce 9., v čem se kvalita života naopak zhoršila. Jak bylo uvedeno dříve, otázky byly otevřené.

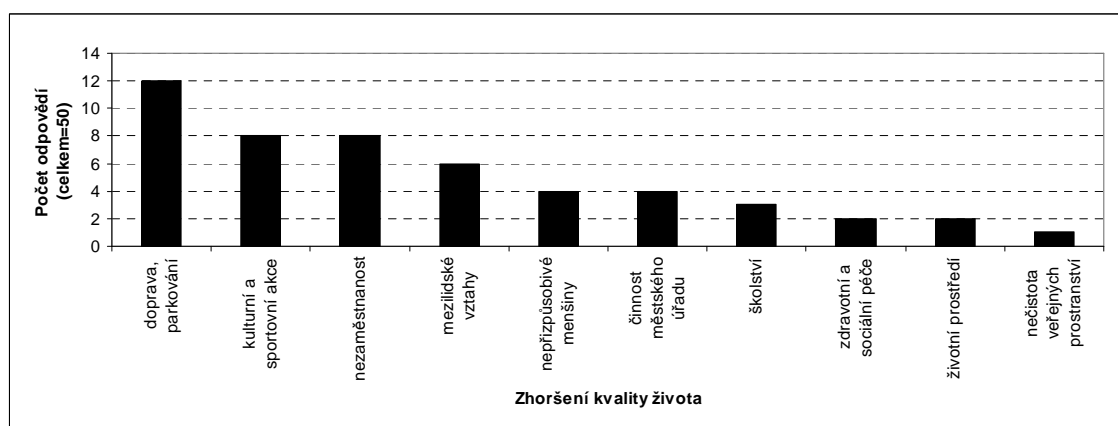
V otázce zlepšení celkem uvedlo alespoň jednu odpověď 66 respondentů. Celkový počet sebraných odpovědí je 103 a byly seskupeny do níže uvedených (Obr. 5.5) oblastí. Nejvíce pozitivních změn se událo v rekonstrukci komunikací, chodníků a parkování – 29 odpovědí. Odpovědi týkající se zlepšení životního prostředí bylo zjištěno 19 krát. Přibližně stejného zlepšení se dostalo kulturní a sportovní vybavenosti (14 odpovědí) a lékařským a sociálním službám (13 odpovědí). Rovněž podobně hodnotí respondenti čistotu a údržbu veřejných prostranství (11 odpovědí) a možnosti nakupování (10 odpovědí). Zlepšení vzhledu centra, hřiště a cyklostezek nebo vstřícnost městského úřadu bylo zjištěno v méně než 5 případech.

Obr. 5.5: Oblasti zlepšení kvality života v Novém Městě na Moravě v roce 2011

(Zdroj: dotazníkové šetření realizované ve dnech 4.–6.11.2011, vlastní zpracování.)

Pro oslovené v Novém Městě na Moravě bylo obtížné uvést určitou oblast zhoršení. Otázku zodpovědělo 48 dotázaných a téměř všichni zmínili pouze 1 příklad zhoršení. V obr. 5.6 je tedy celkově 50 odpovědí zařazeno do 10 oblastí největšího zhoršení v kvalitě života. Z odpovědí bylo nejvícekrát vyhodnoceno zhoršení v oblasti dopravy a parkování (12 krát). Dále poklesl počet kulturních a sportovních akcí a vzrostla nezaměstnanost (oboje uvedeno 8 krát). S mezilidskými vztahy jsou respondenti nespokojeni v 6 případech. Nárůst nepřizpůsobivých menšin, zhoršení činnosti městského úřadu, školství, zdravotní a sociální péče, životního prostředí a nečistoty na veřejných prostranstvích bylo v odpovědích vyhodnoceno v minimálním zastoupení.

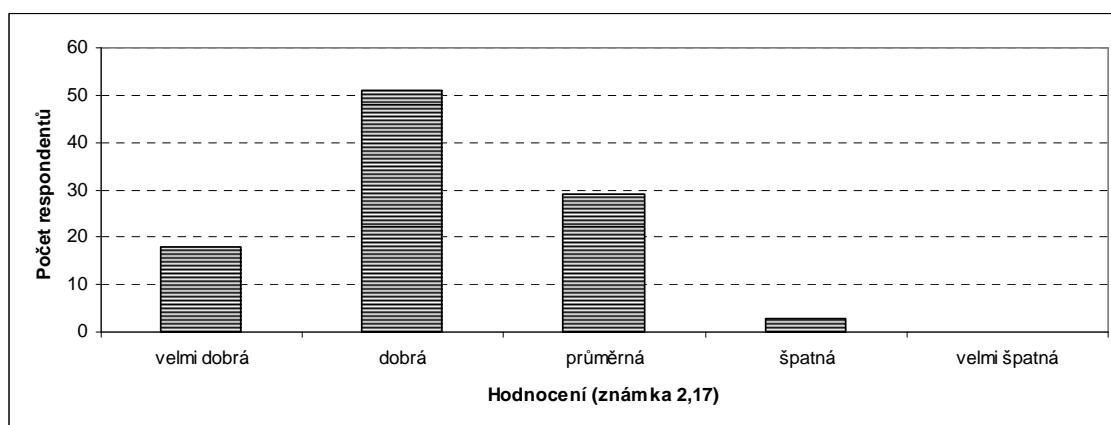
Obr. 5.6: Oblasti zhoršení kvality života v Novém Městě na Moravě v roce 2011
(Zdroj: dotazníkové šetření realizované ve dnech 4.–6.11.2011, vlastní zpracování.)

5.5 Celkové vnímání kvality života

Poslední položená otázka se týkala celkového vnímání kvality života respondentů. Celkové vnímání představuje i zahrnutí současného citění jedince – jaký je jeho fyzický i psychický stav. Celkové vnímání kvality života se může velmi rychle změnit a to právě v závislosti na svém stavu. Respondenti vybírali z 6 možností, jak vnímají kvalitu svého života – velmi dobrá, dobrá, průměrná, špatná, velmi špatná a nevím. Poslední možnost při hodnocení nevyužil ani jeden z oslovených.

Z obr. 5.7 je patrné, že největší zastoupení odpovědí se skládaly z prvních tří možností. Jako dobrou cítí svoji kvalitu života 51 oslovený a dokonce velmi dobrou 18 oslovených. Celkově tedy kvalitu života vnímají kladně více než dvě třetiny respondentů. Naopak záporně vnímají kvalitu svého života pouze 3 oslovení a to pouze jako špatnou. Těmito 3 oslovenými jsou ženy, dvě z nich bydlí v části Nové Město na Moravě 1 (ZSJ Nové Město na Moravě – střed a ZSJ U stadiónu) a jedna v části Nové Město na Mor. 2. Všechny dotazované žijí ve zkoumaném městě větší část svého života. Odpověď „velmi nespokojen“ nebyla v souboru zjištěna ani jedenkrát.

Vysoký podíl tvoří i dotazovaní, kteří si myslí, že jejich kvalita života není dobrá, ale ani špatná – je průměrná (29 respondentů).

Obr. 5.7: Celkové vnímání kvality života respondentů v Novém Městě na Moravě v roce 2011 (v %)

(Zdroj: dotazníkové šetření realizované ve dnech 4.–6.11.2011, vlastní zpracování.)

6 POROVNÁNÍ VÝSLEDKŮ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ VE ŽĎÁRU NAD SÁZAVOU A V NOVÉM MĚSTĚ NA MORAVĚ

Výstupní částí předkládané kvalifikační práce je komparace výsledků šetření kvality života ve Žďáru nad Sázavou a v Novém Městě na Moravě. Níže bude porovnána zjištěná spokojenost respondentů u prvních tří otázek (širší pojetí kvality života, bydlení a dostupnost k jednotlivým složkám kvality života) a význam těchto složek pro obyvatele obou měst. Následovat bude porovnání spokojenosti s nejbližším okolím do vzdálenosti čtvrt hodiny chůze (otázka pátá) a výsledky celkového vnímání kvality života ve zkoumaných městech (otázka desátá). Uvedeny budou i oblasti zlepšení a zhoršení v kvalitě života.

6.1 Porovnání spokojenosti

Ve třech tabulkách níže (tab. 6.2, 6.3 a 6.4) jsou uvedeny známky spokojenosti za obě zkoumaná města a rozdíly v těchto hodnotách známek spokojenosti. Jednotlivé složky v těchto tabulkách jsou seřazeny dle rozdílu mezi spokojenostmi obou měst. Rozdíly budou popsány dle vytvořených kategorií:

Tab. 6.1: Kategorie a intervaly rozdílů mezi spokojenostmi ve Žďáru nad Sázavou a v Novém Městě na Moravě v roce 2011

Kategorie	Rozdíl
Zanedbatelný	0 – ±0,10
Nízký	±0,11 – ±0,25
Větší	±0,26 – ±0,50
Vysoký	±0,51 a více, resp. méně

(Zdroj: dotazníkové šetření realizované ve dnech 21.–23.10 a 4.–6.11.2011, vlastní zpracování.)

6.1.1 Spokojenost v širším pojetí

V tabulce 6.2 jsou porovnány rozdíly u parciálních složek kvality života z první otázky. Průměrná hodnota známky za celou otázku je u Žďáru nad Sázavou 2,52 a u Nového Města na Moravě 2,63. Složek, u nichž byla zjištěna menší hodnota známky, je ve Žďáru nad Sázavou – jedenáct z devatenácti. Známky tedy poukazují vyšší spokojenost ve Žďáru nad Sázavou než v Novém městě na Moravě. V textu níže budou rozebrány jednotlivé složky přes rozdíly mezi spokojenostmi zkoumaných měst.

Do první kategorie, kde byl zjištěn zanedbatelný rozdíl, patří 6 složek. Z výsledků šetření vyplývá, že je v obou městech shodný celkový vzhled lokalit. Dále je srovnatelná situace ve velikosti vlivu na dění v obci, množství stromů a ostatní zeleně, úroveň výchovy a vzdělávání, možnosti sportování a nabídky pracovních příležitostí.

Podobně jsou na tom v obou městech dále s bezpečností osobního majetku, čistotou ovzduší a možnostmi kulturního vyžití. U těchto tří zmíněných složek byl zjištěn nízký rozdíl mezi spokojenostmi ve Žďáru nad Sázavou a v Novém městě na Moravě.

Skupina, do níž patří složky kvality života, mezi nimiž jsou větší rozdíly, se skládá z 8 komponentů. U dvou – možnosti parkování a práce a činnost místní samosprávy – byly určeny nižší známky spokojenosti za Žďáru nad Sázavou. U šesti dalších byly známky naopak u Žďáru nad Sázavou vyšší. V Novém Městě na Moravě je tedy lepší osobní bezpečnost, vyšší čistota veřejných prostranství a ulic, menší míra vandalství, více zdravotní péče, méně dopravy v ulicích a méně hluku v prostředí.

Největší rozdíl mezi spokojenostmi se nachází u možností nakupování a služeb MHD. Rozdíl u služeb MHD je 2,41. Dopravní obslužnost na území Nového Města na Moravě prozatím neexistuje. Městská hromadná doprava na území Žďáru nad Sázavou je zajištěna 14 pravidelnými linkami. Provozovatelem je firma ZDAR, a.s., která zabezpečuje městskou hromadnou dopravu i ve Velkém Meziříčí.

Spokojenost s možnostmi nakupování byla jednoznačně vyšší ve Žďáru nad Sázavou – 1,97. V Novém Městě na Moravě vyjádřili respondenti svoji spokojenost známkou 2,56. Rozdíl tedy činí 0,59. Četnost obchodů je v Novém Městě velmi malá. Nachází se zde následující obchody s potravinami: Billa (u autobusového nádraží), Penny Market (na Komenského náměstí) a Lidl (vlakové nádraží). Co se týká obchodů s ostatním zbožím (oblečení, obuv, drogerie, pekařství, řeznictví), nalezneme zde pouze menší zastoupení v centru města (Vratislavovo, Palackého i Komenského náměstí). Naopak ve Žďáru nad Sázavou, vyjma jedné, je v každé z místních částí alespoň jeden obchod s potravinami (ALBERT super- a hypermarket, 2x PENNY market, LIDL, KAUF LAND, PRAMEN, 2 x COOP, FLOP, 2x POTRAVINY ESO a DAOS). Rovněž se ve Žďáru nad Sázavou nachází velké množství obchodů nabízející další zboží (oblečení, obuv, elektronika, elektrospotřebiče, nábytek, knihy, drogerie, zahradní nábytek, potřeby pro dům, les, zahradu atd.)

Tab. 6.2: Porovnání spokojeností u parciálních složek kvality života ve Žďáru nad Sázavou a v Novém Městě na Moravě v roce 2011 (první otázka)

Složka kvality života	Žďár nad Sázavou	Nové Město na Moravě	Rozdíl*
Služby MHD	1,59	4,00	2,41
Možnosti nakupování (zboží a služby)	1,97	2,56	0,59
Možnosti parkování	2,84	3,27	0,43
Práce a činnost místní samosprávy	2,55	2,91	0,36
Možnosti kulturního vyžití	2,57	2,76	0,19
Bezpečnost osobního majetku	2,20	2,34	0,14
Nabídky pracovních příležitostí	3,82	3,91	0,09
Možnosti sportování	2,43	2,48	0,05
Úroveň výchovy a vzdělávání	2,24	2,29	0,05
Množství stromů a ostatní zeleně	2,01	2,05	0,04
Velikost vlivu na dění v obci	3,42	3,45	0,03
Celkový vzhled místní lokality	1,95	1,95	0,00
Kvalita (čistota) ovzduší	2,02	1,85	-0,17
Osobní bezpečnost	2,49	2,20	-0,29
Čistota ulic a veřejného prostranství	2,50	2,17	-0,33
Úroveň vandalismu	3,34	3,00	-0,34
Zdravotní péče	2,16	1,80	-0,36
Množství dopravy v ulicích	3,06	2,70	-0,36
Množství hluku, hluchnost prostředí	2,73	2,24	-0,49
Průměrná známka	2,52	2,63	0,11

* Sloupec je tvořen rozdílem hodnot známek Nového Města na Moravě a Žďáru nad Sázavou

(Zdroj: dotazníkové šetření realizované ve dnech 21.–23.10 a 4.–6.11.2011, vlastní zpracování.)

Na závěr rozboru jednotlivých složek a rozdílů mezi zkoumanými městy v první otázce se na známky podíváme zpětně. Pokud provedeme několik drobných úprav, dostaneme následující výsledek. V prvním kroku vyřadíme obě složky, mezi nimiž byl odhalen největší rozdíl ve spokojenostech ($\pm 0,51$ a více, resp. méně). A v druhém kroku nebudeme uvažovat se šesti složkami, u nichž byly zjištěny minimální, zanedbatelné rozdíly mezi spokojenostmi (0 – $\pm 0,10$). Po vyloučení osmi složek kvality života zjistíme, že více složek s nižší známkou u spokojenosti, má Nové Město na Moravě a to v poměru 7:4. Průměrné známky po této úpravě mají podobu: 2,59 – Žďár nad Sázavou a 2,48 – Nové Město na Moravě. Je tedy možné konstatovat, že po vyřazení nejmenších a největších rozdílů je spokojenost z hlediska širšího vnímání v Novém Městě na Moravě větší.

6.1.2 Spokojenost s bydlením

Další tabulka 6.3 obsahuje porovnání spokojeností z hlediska kvality bydlení mezi městy. Z průměrných známek za celou otázku je opět patrné, že je větší spokojenost ve Žďáru nad Sázavou než v Novém Městě na Moravě. Z hlediska rozdílů je u obou zkoumaných měst možné srovnatelně hodnotit pohled z okna v obývacím pokoji a celkovou úroveň domů, nebo bytů. Rozdíly mezi spokojenostmi u těchto složek jsou zanedbatelné ($0 - \pm 0,10$).

Zbývající tři složky kvality bydlení mají mezi spokojenostmi větší rozdíly ($\pm 0,26 - \pm 0,50$). Vyšší spokojenost se vztahy se sousedy a finančními náklady na bydlení vykazují výsledky za Žďár nad Sázavou. Naopak v Novém Městě na Moravě je patrně lepší soukromí, které poskytuje obyvatelům jejich bydlení.

Tab. 6.3: Porovnání spokojeností u parciálních složek kvality života ve Žďáru nad Sázavou a v Novém Městě na Moravě v roce 2011 (druhá otázka)

Složka bydlení	Žďár nad Sázavou	Nové Město na Moravě	Rozdíl
Finanční náklady na bydlení	2,41	2,80	0,39
Sousedské vztahy	1,84	2,20	0,36
Celková úroveň domu/bytu	1,77	1,85	0,08
Pohled z okna obývacího pokoje	2,18	2,16	-0,02
Soukromí dům/byt poskytuje	1,95	1,61	-0,34
Průměrná známka	2,03	2,12	0,10

(Zdroj: dotazníkové šetření realizované ve dnech 21.–23.10 a 4.–6.11.2011, vlastní zpracování.)

Stejně jako u předchozí otázky vynecháme složky života, u nichž byl zjištěn minimální rozdíl ($0 - \pm 0,10$) mezi spokojenostmi – celková úroveň domu/bytu a pohled z okna v obývacím pokoji. Po tomto úkonu se průměrné známky za celkovou kvalitu bydlení změnilly: 2,07 za Žďár nad Sázavou a 2,20 za Nové Město na Moravě. Z tohoto tedy vyplývá, že i po úpravě je spokojenost s bydlením ve Žďáru nad Sázavou vyšší, než v Novém Městě na Moravě.

6.1.3 Spokojenost s dostupností k základním složkám života

Porovnání známek spokojenosti s dostupností k základním složkám kvality života mezi zkoumanými městy je zaznamenáno v tab. 6.4. Průměrná známka spokojenosti za celou otázku ve Žďáru nad Sázavou je ve výši 1,77 a v Novém Městě na Moravě o 13 setin více. V obou případech jde o velmi kladně hodnocenou část.

Z výsledků zanedbatelných rozdílů je možné konstatovat, že je v obou městech shodná dostupnost dalšího vzdělávání a dostupnost do zaměstnání/školy. U druhé zmíněné dostupnosti je rozdíl dokonce nulový.

Nízkých rozdílů mezi dostupnostmi bylo ve třetí otázce vyhodnoceno 6 a pouze s jednou z nich je spokojenost větší ve Žďáru nad Sázavou než v Novém Městě na Moravě – dostupnost k přátelům a známým. Se zbývajícimi 5 dostupnostmi jsou spokojenější v Novém Městě na Moravě. Z tohoto tedy vyplývá, že obyvatelé Nového Města na Moravě mají blíže centrum, základní služby, mateřskou a základní školu, obchod s potravinami a park i les.

Rozdíly ve spokojenostech u dostupnosti zábavných podniků a hospod a u dostupnosti zdravotnického zařízení jsou již větší. Díky budově nemocnice mají obyvatelé Nového Města na Moravě vyšší spokojenost v této složce. Naopak více zábavných podniků a hospod se nachází ve Žďáru nad Sázavou.

Díky tomu, že území Nového Města na Moravě není obsluhováno městskou hromadnou dopravou, je rozdíl mezi oběma dostupnostmi vysoký – rozdíl je 1,90.

Shodně jako v závěru u předcházejících otázek i v tomto případě vynecháme známky dostupností s nejmenšími (0 – ±0,10) a největšími (±0,51 a více, resp. méně) rozdíly. Po vyřazení dostupnosti do zaměstnání, dostupnosti ostatního vzdělávání a dostupnosti zastávky MHD, že jsou respondenti v Novém městě na Moravě spokojenější v 6 dostupnostech z 8. Následné průměrné známky u obou měst za celou třetí otázku jsou: 1,74 u Žďáru nad Sázavou a 1,68 u Nového Města na Moravě. Po vyloučení vybraných rozdílů bylo tímto zjištěno, že jsou jednotlivé složky kvality života dostupnější v Novém Městě na Moravě.

Tab. 6.4: Porovnání spokojeností u dostupností k parciálním složkám kvality života ve Žďáru nad Sázavou a v Novém Městě na Moravě v roce 2011 (třetí otázka)

Dostupnost	Žďár nad Sázavou	Nové Město na Moravě	Rozdíl
Zastávky MHD	1,34	3,24	1,90
Zábavných podniků a hospod	1,73	2,08	0,35
K přátelům a známým	1,58	1,81	0,23
Do zaměstnání	1,92	1,92	0,00
Ostatního vzdělávání	2,31	2,30	-0,01
Centra města	1,71	1,59	-0,12
Základních služeb	1,81	1,68	-0,13
Mateřské a základní školy	1,78	1,65	-0,13
Obchodu s potravinami	1,54	1,39	-0,15
Parku a lesa	1,85	1,65	-0,20
Zdravotnického zařízení	1,91	1,57	-0,34
Průměrná známka	1,77	1,90	0,13

(Zdroj: dotazníkové šetření realizované ve dnech 21.–23.10 a 4.–6.11.2011, vlastní zpracování.)

6.1.4 Největší spokojenost

V tabulce níže jsou uvedeny nejlépe hodnocené složky kvality života v obou studovaných městech (známka 1,00–1,99). Celkový počet takto hodnocených složek je ve Žďáru nad Sázavou 16 a v Novém Městě na Moravě 13. Ve studovaných městech jsou respondenti shodně nejvíce spokojeni s těmito 11 složkami: celkový vzhled místní lokality, soukromí a celková úroveň domu/bytu, dostupnost – obchodu s potravinami, zdravotnického zařízení, centra města, mateřské a základní školy, veřejného parku a lesa, základních služeb, k přátelům a známým a dostupnost do zaměstnání. V Novém Městě na Moravě jsou oslovení navíc nejvíce spokojeni se zdravotní péčí a čistotou ovzduší a ve Žďáru nad Sázavou se službami MHD, možnostmi nakupování, sousedskými vztahy, dostupností zastávky MHD s dostupností zábavných podniků a hospod. (Tab. 6.5)

Tab. 6.5: Složky kvality života, se kterými jsou respondenti Žďáru nad Sázavou a Nového Městě na Moravě v roce 2011 nejvíce spokojeni (známka 1,00–1,99)

Ot.	Žďár nad Sázavou		Nové Město na Moravě	
1. Širší pojetí	Služby MHD	1,59	Zdravotní péče	1,80
	Celkový vzhled místní lokality	1,95	Čistota ovzduší	1,85
	Možnosti nakupování	1,97	Celkový vzhled místní lokality	1,95
2. Bydlení	Celková úroveň domu/bytu	1,77	Soukromí dům/byt poskytuje	1,61
	Sousedské vztahy	1,84	Celková úroveň domu/bytu	1,85
	Soukromí dům/byt poskytuje	1,95	-	-
3. Dostupnost	Zastávky MHD	1,34	Obchodu s potravinami	1,39
	Ochodu s potravinami	1,54	Zdravotnického zařízení	1,57
	K přátelům a známým	1,58	Centra města	1,59
	Centra města	1,71	Mateřské a základní školy	1,65
	Zábavných podniků, hospod	1,73	Veřejného parku a lesa	1,65
	Mateřské a základní školy	1,78	Základních služeb	1,68
	Základních služeb	1,81	K přátelům a známým	1,81
	Veřejného parku a lesa	1,85	Do zaměstnání	1,92
	Zdravotnického zařízení	1,91	-	-
	Do zaměstnání	1,92	-	-

(Zdroj: dotazníkové šetření realizované ve dnech 21.–23.10 a 4.–6.11.2011, vlastní zpracování.)

6.1.5 Největší nespokojenost

Největší nespokojenost byla vyhodnocena u 4 složek ve Žďáru nad Sázavou a u 6 složek v Novém Městě na Moravě. Shodně byli respondenti obou měst nespokojeni s úrovní vandalismu velikostí vlivu na dění v obci a s nabídkami pracovních příležitostí. Navíc si obyvatelé Žďáru nad Sázavou stěžují na množství dopravy v ulicích. Oslovení v Novém Městě na Moravě jsou navíc nespokojeni s možnostmi parkování. Co se týká služeb MHD a dostupnosti zastávky MHD je hodnocení obou složek díky neexistenci městské hromadné dopravy irelevantní. (Tab. 6.6)

Tab. 6.6: Složky kvality života, se kterými jsou respondenti Žďáru nad Sázavou a Nového Města na Moravě v roce 2011 nejvíce nespokojeni (známka 3,00 a více)

Ot.	Žďár nad Sázavou	Nové Město na Moravě		
1. Širší pojetí	Množství dopravy v ulicích	3,06	Úroveň vandalismu	3,00
	Úroveň vandalismu	3,34	Možnosti parkování	3,27
	Velikost vlivu na dění v obci	3,42	Velikost vlivu na dění v obci	3,45
	Nabídky pracovních příležitostí	3,82	Nabídky pracovních příležitostí	3,91
	-	-	Služby MHD	4,00
3.	-	-	Dostupnost zastávky MHD	3,24

(Zdroj: dotazníkové šetření realizované ve dnech 21.–23.10 a 4.–6.11.2011, vlastní zpracování.)

6.1.6 Nejvýznamnější složky života

Ve své podstatě tvořily výzkum složky, které hrají v životě člověka důležitou roli. Cílem ale bylo najít ty, jež jsou pro obyvatele Nového Města na Moravě a Žďáru nad Sázavou nejvýznamnější. V tab. 6.7 jsou uvedeny všechny složky, jejichž známka nepřesáhla hodnotu 1,99. Nevýznamné složky (známka 3,00 a více) nebyly v souboru vyhodnoceny žádné.

Ze souboru 35 hodnocených složek je pro oslovené ve Žďáru nad Sázavou nejvýznamnějších 22 a pro oslovené v Novém Městě na Moravě o 3 složky méně, tedy 19. V první otázce (širší pojetí) jsou dokonce na prvních 5 místech stejné složky: osobní bezpečnost, bezpečnost osobního majetku, čistota ovzduší, zdravotní péče a celkový vzhled místní lokality. Dále jsou pro respondenty v obou městech důležité – čistota veřejného prostranství, množství stromů a zeleně a množství hluku v prostředí. Pro dotázané ve Žďáru nad Sázavou jsou navíc významné možnosti nakupování a služby MHD a pro dotázané v Novém Městě na Moravě je ještě důležitá úroveň vandalismu.

Velmi důležité jsou zcela všechny složky z druhé otázky (bydlení) pro obyvatele Nového Města na Moravě. Naopak respondenti ve Žďáru nad Sázavou nepokládají za

nejdůležitější pohled z okna v obývacím pokoji. Ostatní složky bydlení jsou pro ně nejvýznamnější.

I u dostupností byly na prvních třech místech vyhodnoceny shodné nejvýznamnější složky: dostupnost obchodu s potravinami, dostupnost zdravotnického zařízení a dostupnost k přátelům a známým. Oslovení dále jako velmi důležité uvádějí dostupnost do zaměstnání a dostupnost centra města. Obyvatelé ve Žďár nad Sázavou ještě jako velice významné považují dostupnost základních služeb a dostupnost zastávky městské hromadné dopravy.

Tab. 6.7: Složky kvality života, které jsou pro respondenty Žďáru nad Sázavou a Nového Města na Moravě v roce 2011 nejvýznamnější (známka 1,00–1,99)

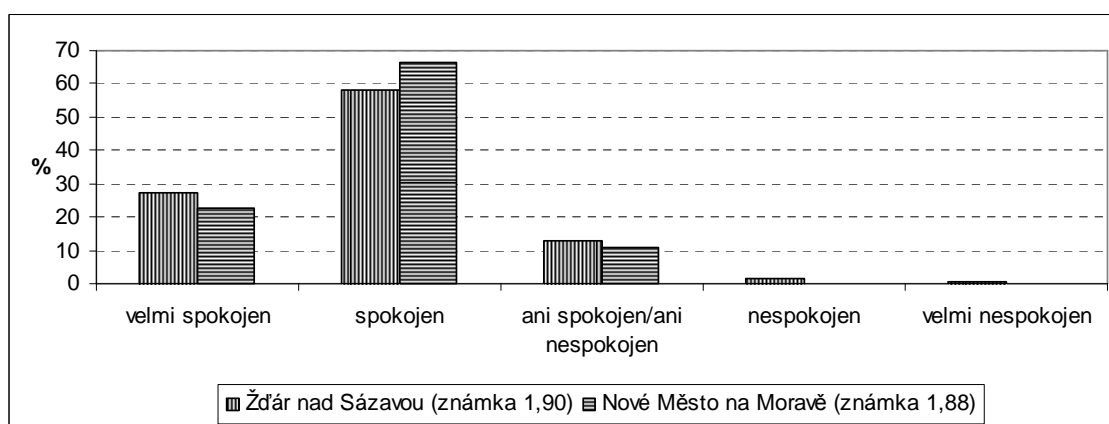
Ot.	Žďár nad Sázavou		Nové Město na Moravě	
1. Širší pojetí	Osobní bezpečnost	1,42	Osobní bezpečnost	1,47
	Bezpečnost osobního majetku	1,48	Bezpečnost osobního majetku	1,52
	Zdravotní péče	1,65	Čistota ovzduší	1,66
	Čistota ovzduší	1,83	Zdravotní péče	1,72
	Celkový vzhled místní lokality	1,83	Celkový vzhled místní lokality	1,78
	Možnosti nakupování	1,84	Čistota veřejného prostranství	1,89
	Služby MHD	1,87	Množství stromů, zeleně	1,91
	Množství stromů, zeleně	1,91	Množství hluku v prostředí	1,93
	Čistota veřejného prostranství	1,94	Úroveň vandalizmu	1,99
	Množství hluku v prostředí	1,96	-	-
2. Bydlení	Soukromí dům/byt poskytuje	1,44	Soukromí dům/byt poskytuje	1,34
	Celková úroveň domu/bytu	1,53	Celková úroveň domu/bytu	1,48
	Finanční náklady na bydlení	1,53	Pohled z okna obývacího pokoje	1,80
	Sousedské vztahy	1,89	Sousedské vztahy	1,84
	-	-	Finanční náklady na bydlení	1,85
3. Dostupnost	Zdravotnického zařízení	1,58	Obchodu s potravinami	1,52
	Obchodu s potravinami	1,68	Zdravotnického zařízení	1,54
	K přátelům a známým	1,71	K přátelům a známým	1,57
	Základních služeb	1,74	Parku a lesa	1,59
	Zastávky MHD	1,79	Do zaměstnání/školy	1,67
	Centra města	1,88	Centra města	1,72
	Do zaměstnání/školy	1,93	-	-
	Parku a lesa	1,94	-	-

(Zdroj: dotazníkové šetření realizované ve dnech 21.–23.10 a 4.–6.11.2011, vlastní zpracování.)

6.2 Spokojenost s bydlištěm a jeho nejbližším okolí

Odpovědi respondentů v hodnocení nejbližšího okolí (do 15 minut chůze) v rámci bydliště se v obou zkoumaných městech nejvícekrát skládaly z možnosti – spokojen. V Novém Městě na Moravě tuto odpověď zvolily bez mála dvě třetiny obyvatel a ve Žďáru nad Sázavou necelých 60 %. Druhé největší zastoupení tvoří první odpověď. S bydlištěm a jeho okolím je velmi spokojeno asi 27 % obyvatel Žďáru a skoro 23 % obyvatel Nového Města na Moravě. U třetí možnosti už se procentuální rozdíl v uvedených odpovědích velmi snížil, okolo 10 % v obou městech.

Průměrné hodnoty známek za otázku zkoumající míru spokojenosti s bydlištěm a jeho nejbližším okolí určují vyšší spokojenost u Nového Města na Moravě. I když je nutné upozornit, že hodnoty známek se liší pouze o 2 setiny známky. Z tohoto tedy vyplývá, že i obyvatelé Žďáru nad Sázavou jsou se stavem svého bydliště i okolí srovnatelně spokojeni. (Obr. 6.1)

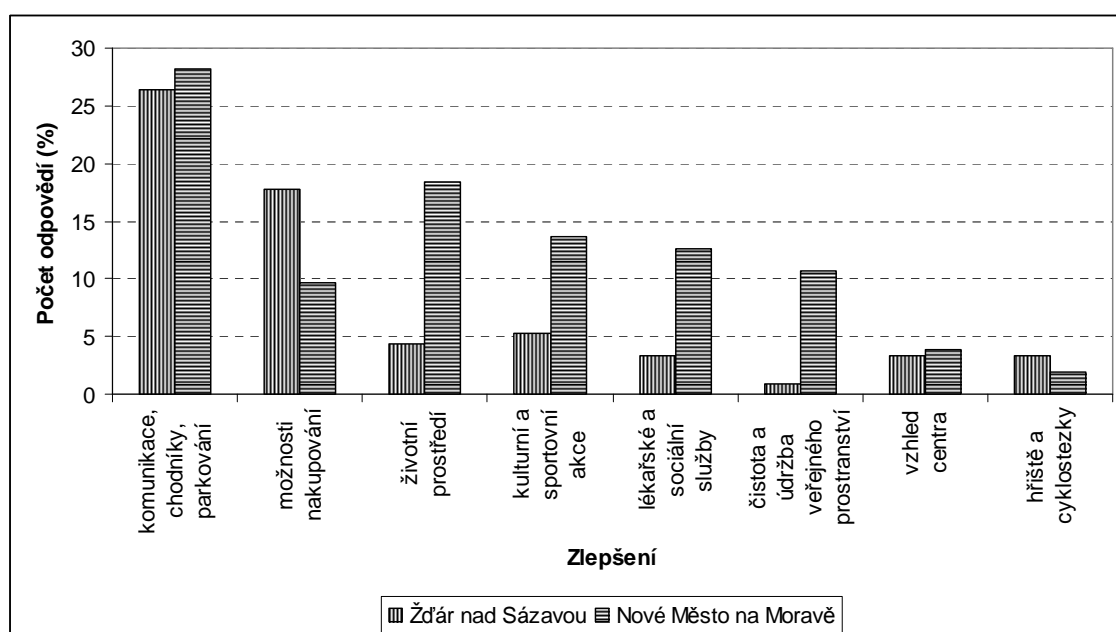
Obr. 6.1: Míra spokojenosti s bydlištěm a jeho nejbližším okolím ve Žďáru nad Sázavou a v Novém Městě na Moravě v roce 2011 (v %)

(Zdroj: dotazníkové šetření realizované ve dnech 21.–23.10 a 4.–6.11.2011, vlastní zpracování.)

6.3 Změny k lepšímu

V níže přiloženém obr. 6.2 jsou uvedeny oblasti zlepšení, které byly u obou zkoumaných měst současně vyhodnoceny. K největšímu zlepšení došlo v oblasti rekonstrukcí komunikací, chodníků a vzniku parkovacích ploch. Dále došlo v přibližně ve stejném poměru k zlepšení vzhledu centra.

U možností nakupování a vzniku hřišť a cyklostezek vidí více respondentů Žďáru nad Sázavou. Naopak u zbývajících oblastí se více změn odehrálo v Novém Městě na Moravě: zlepšení životního prostředí, nárůst kulturních a sportovních akcí, lepší lékařské a sociální služby a čistější veřejného prostranství.

Obr. 6.2: Oblasti zlepšení kvality života ve Žďáru nad Sázavou a v Novém městě na Moravě roce 2011

(Zdroj: dotazníkové šetření realizované ve dnech 21.–23.10 a 4.–6.11.2011, vlastní zpracování.)

Mezi další oblasti zlepšení kvality života považují obyvatelé ve Žďáru nad Sázavou:

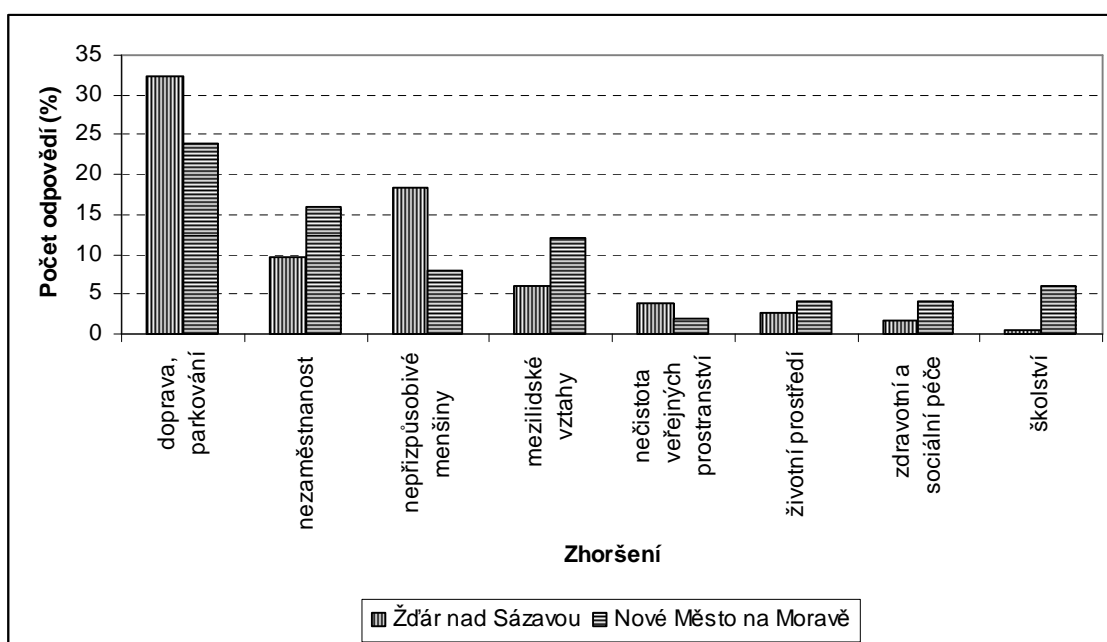
- rekonstrukci a výstavbu domů (19 % odpovědí),
- průmyslové zóny, vznik firem a pracovních míst (5 % odpovědí),
- zlepšení dopravní situace (5 % odpovědí),
- rekonstrukce nádraží (3 % odpovědí) a
- rekonstrukce plaveckého bazénu (3 % odpovědí).

V Novém Městě na Moravě obyvatelé vidí zlepšení v posledních 5 letech u:

- vstřícnosti městského úřadu (1 % odpovědí).

6.4 Změny k horšímu

V obr. 6.3 je graficky znázorněno zastoupení jednotlivých oblastí zhoršení v obou městech současně v posledních 5 letech. Zhoršení v oblasti dopravy a parkování vyplývá zejména z nárůstu osobních automobilů a nedostatku parkovacích ploch. Jako další tři nejvíce problematické oblasti respondenti vidí v – nárůstu nezaměstnanosti, příchodu nepřizpůsobivých obyvatel a to zejména romské národnosti a zhoršení vztahů mezi lidmi.

Obr. 6.3: Oblasti zhoršení kvality života ve Žďáru nad Sázavou a v Novém městě na Moravě roce 2011

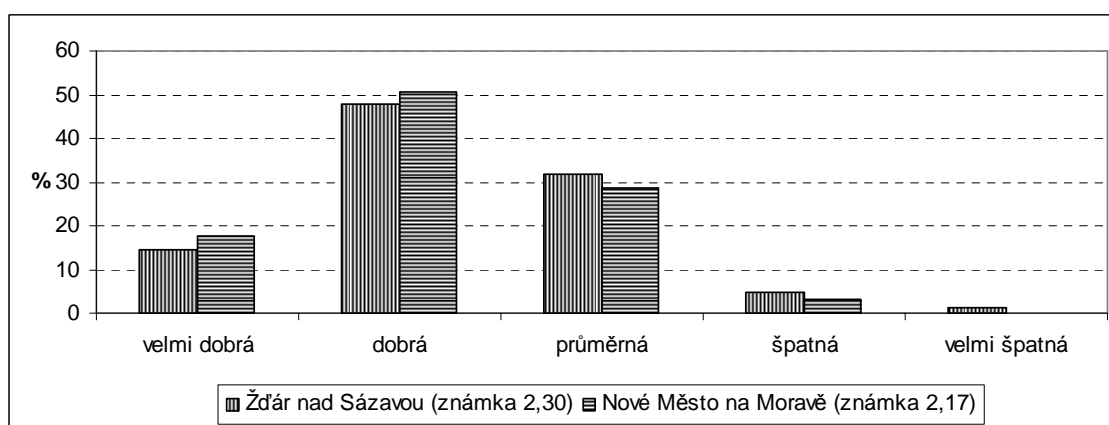
(Zdroj: dotazníkové šetření realizované ve dnech 21.–23.10 a 4.–6.11.2011, vlastní zpracování.)

6.5 Celkové vnímání kvality života

Doposud analyzované jednotlivé složky kvality života i jejich sumarizace v sobě nezahrnovaly psychickému a fyzickému stavu každého jedince. Proto je nesmírně důležitá spojení těchto částí pro dotvoření vnímání kvality života. Každá osoba může svoji kvalitu života hodnotit z krátkodobějšího či dlouhodobějšího pohledu. Celkové vnímání kvality života mezi vybranými městy nevykazuje razantní rozdíly.

Jako velmi dobrou shledává v Novém Městě na Moravě téměř 18 % a ve Žďáru n. S. téměř 15 % obyvatel. Asi polovina obyvatel Nového Města na Moravě vnímá kvalitu života jako dobrou. V druhém městě je to pod 50 %. U Poslední tři odpovědi je větší procentuální zastoupení odpovědí respondentů ze Žďáru. Ani dobrou, ale ani špatnou nevidí KŽ téměř třetina obyvatel, špatnou 4,71 % a velmi špatnou 1,18 %. Bez mála tři procenta respondentů Nového Města na Moravě hodnotí svoji kvalitu života jako špatnou, ovšem ani jeden respondent ji necítí velmi špatně.

Souhrnně lze říci, že 62 % oslovených Žďáru nad Sázavou, a dokonce více jak dvě třetiny obyvatel Nového Města na Moravě zvolilo za odpověď první dvě možnosti. Jako průměrnou svoji kvalitu života cítí v obou studovaných městech téměř třetina dotázaných. Z tohoto tedy vyplývá, že celkově vnímají kvalitu svého života lépe obyvatelé Nového Města na Moravě (o 13 setin známky). (Obr. 6.4)

Obr. 6.4: Celkové vnímání kvality života respondentů ve Žďáru nad Sázavou a v Novém Městě na Moravě v roce 2011 (v %)

(Zdroj: dotazníkové šetření realizované ve dnech 21.–23.10 a 4.–6.11.2011, vlastní zpracování.)

7 ZÁVĚR

Výzkum problematiky kvality života se v současnosti těší velkému zájmu nejen ze strany vědeckých pracovníků ale i široké veřejnosti. Kvalita života je jakousi úrovní atraktivity daného místa a právě s místem je jednoznačně spjata. Jde tedy o to, jak dobře se lidem na vybraném místě žije. Kvalita života je tedy výsledkem interakce člověka a okolního prostředí – rezidenční prostředí. To je jedním z nejdůležitějších faktorů, které velmi výrazně působí na život každého jedince.

Obě zkoumaná města mají hodně společných rysů. Obě vznikla přibližně ve stejnou dobu, byla významnými centry okresu, jejich rozvoj probíhal současně a obě patří k městům světového významu. Je tedy otázkou, ve kterém z těchto měst je v současnosti lepší kvalita života. Za pomoci výzkumu percepce kvality života obyvatel Žďáru nad Sázavou a Nového Města na Moravě vznikla analýza rezidenční spokojenosti.

Ve Žďáru nad Sázavou dle výsledků šetření na výbornou fungují služby městské hromadné dopravy, existuje dobrá síť obchodů s nejrůznějším zbožím a celkový vzhled lokalit patří rovněž k těm nejlepším. Z hlediska bydlení jsou v tomto městě výborné vztahy mezi sousedy, soukromí v domě a i celková úroveň domů nebo bytů je perfektní. Všechny dostupnosti k jednotlivým složkám života byly, vyjma jedné, vyhodnoceny jako výborné. Jsou jimi dostupnost – zastávky městské hromadné dopravy, obchodu s potravinami, k přátelům a známým, centra města, zábavných podniků a hospod, mateřské a základní školy, základních služeb, veřejného parku a lesa, zdravotnického zařízení a do zaměstnání.

V Novém Městě na Moravě je na základě šetření poskytována výborná zdravotní péče, čisté ovzduší a celkový vzhled místní lokality patří také k těm nejlepším. Bydlení v Novém městě na Moravě je dobré z hlediska celkové úrovně domů a bytů, které se zde nacházejí a z hlediska soukromí. Z dostupností byly nejlépe vyhodnoceny dostupnost obchodu s potravinami, zdravotnického zařízení, centra města, mateřské a základní školy, veřejného parku a lesa, základních služeb, k přátelům a známým a do zaměstnání.

Rezidenční nespokojenost se v obou městech projevila téměř ve shodných složkách. Ve výzkumu bylo vyhodnoceno několik problematických složek života – úroveň vandalizmu, velikost vlivu na dění v obci a nabídky pracovních příležitostí. Ve Žďáru nad Sázavou je navíc problematická doprava v ulicích. V Novém Městě na Moravě je dále nespokojenost s možnostmi parkování.

Spokojenost se složkami života byla hodnocena za pomoci známek. Celkové známky spokojeností jsou následující. Z hlediska širšího pojetí byla vyhodnocena

známka u Žďáru nad Sázavou 2,52 a v Novém Městě na Moravě 2,63; z hlediska bydlení u Žďáru nad Sázavou 2,03 a v Novém Městě na Moravě 2,12 a z hlediska dostupnosti daného místa u Žďáru nad Sázavou 1,77 a v Novém Městě na Moravě 1,90. Ze známek tedy vyplývá, že je celkově obyvatelstvo Žďáru nad Sázavou spokojenější.

Výzkum nejlepších a nejhorších lokalit z hlediska kvality života a životních podmínek v rámci obou studovaných měst poskytl ucelený pohled na jednotlivé místní části Žďáru nad Sázavou a vymezené části v Novém Městě na Moravě. V obou městech se jako nejlepší lokality ukázaly být ty, kde je největší podíl rodinných domů s vyšším zastoupením zeleně. Naopak mezi ty nejhorší patří ve Žďáru nad Sázavou místní část Stalingrad, kde se nachází početná romská menšina. Nejhorší lokality v Novém Městě na Moravě patří ty, jež jsou v blízkosti vlakového nádraží a komunikací prvních tříd.

Součástí výzkumu byly i změny kvality života za posledních 5 let. V obou městech se nejvíce zhoršila nezaměstnanost a to především vlivem hospodářské krize. Dále narostl počet nepřízpůsobivých menšin především romského obyvatelstva. Vzorec, podle kterého se v dnešní době chováme, asi není ten správný, jako třetí nejproblematictější oblastí byly vyhodnoceny vztahy mezi lidmi. Na druhou stranu se v obou městech výrazně zlepšily možnosti nakupování.

Co se týká celkové rezidenční spokojenosti s bydlištěm a jeho okolím jsou obyvatelé velmi spokojeni v obou městech a úroveň jejich spokojenosti dosahuje téměř shodné hodnoty. Ve Žďáru nad Sázavou je celkově spokojeno 85 % obyvatel a v Novém městě je celkově spokojeno 89 % obyvatel.

Celkové vnímání kvality života uzavírá celý výzkum a má potvrdit sloučení všech částí života. Respondenti vnímají celkově svoji kvalitu života jako dobrou – ve Žďáru nad Sázavou 62 % a v Novém Městě na Moravě 68 % osob.

Z výsledků tedy vyplývá, že obě studovaná města mají velký potenciál nabízet obyvatelům dobré rezidenční prostředí s velmi dobrou občanskou vybaveností. I když byly ve městech vyhodnoceny určitě problémové lokality a zhoršení v některých oblastech života, je možné konstatovat, že se rezidenční spokojenost i celkové vnímání kvality života pohybuje na velmi dobré úrovni.

8 SUMMARY

This thesis provides an analysis of preception of life quality of residents in Žďár nad Sázavou and in Nové Město na Moravě. Analysis is focused mainly on residential satisfaction within the examined towns. With help of satisfaction of residence was performed an evaluation of components in terms of wider perception, housing and availability of particular components of life. Also, a research of selected components of life in terms of meaning for residents of both towns was performed.

Within the investigation was also found out overall residential satisfaction with place of residence and its immediate surroundings of residents of both towns. Immediate surroundings were defined as anywhere within 15 minutes of walk from the residence of questioned residents. 90% of residents of both towns were generally satisfied with their residence and its immediate surroundings. .

The research of best and worst sites in terms of quality of life and living conditions within both examined towns provided overall view on separate local parts of Žďár nad Sázavou and defined parts of Nové Město na Moravě. As the best sites in both towns proved to be places with largest amount of detached houses and with higher amount of plants. On the other hand, as the worst site was identified Stalingrad district of Žďár nad Sázavou with higher concentration of the Gypsy minority.

Judging of changes in quality of life within last 5 years revealed some problematic areas of life like increase in unemployment, influx of new and non-adaptive minorities and worsening of human relationships.

Last evaluation of residents concerned their overall perception of the quality of life. In this regard, 62% of inhabitants is satisfied with the quality of life in Žďár nad Sázavou and 68% in Nové Město na Moravě.

In the conclusion of this thesis is performed a comparative analysis of residential satisfaction and other parts of the research of the quality of life in Žďár nad Sázavou and in Nové Město na Moravě. Following this, the most important findings about residential satisfaction and quality of life in both examined towns are summarized. The research provided information on the best and the worst components of life and their meaning to residents of the examined towns. Even though in both towns exist certain problems, the overall residential satisfaction and perception of the quality of life is well received by the residents.

9 SEZNAM LITERATURY POUŽITÝCH ZDROJŮ

Použitá literatura

AMÉRIGO, M., ARAGONÉS, J. I. (1997): A theoretical and methodological approach to the study of residential satisfaction. *Journal of Environmental Psychology*, 17, s. 47–57.

ANDRÁŠKO, I. (2004): Percepčia činností samosprávy a vybraných aspektov kvality života (na príklade výskumu medzi obyvateľmi Považskej Bystrice). In: Časopriestorové aspekty trsformačných procesov v Českej republike a v Slovenskej republike. Bratislava: Geografický ústav SAV, s. 45–51.

ANDRÁŠKO, I. (2005): Dve dimenzie kvality života v kontexte percepcií obyvateľov miest a vidieckych obcí. In: Vaishar, A.; Ira, V.: Geografická organizace Česka a Slovenska v súčasnom období. Ostrava: Ústav geoniky Akademie věd ČR Ostrava, s. 6–13.

ANDRÁŠKO, I. (2007): Vnútoraná štruktúra mesta z hľadiska kvality života. Bratislava: Geografický ústav SAV, dizertační práce, s. 147.

ANDRÁŠKO, I. (2008): Hlavné komponenty spokojnosti s kvalitou životných podmienok v mestských štvrtiach Bratislavy. In: Kallabová, E.; Smolová, I.; Ira, V. a kol.: Změny regionálních struktur České republiky a Slovenské republiky. Brno: Ústav Geoniky AV ČR a UP v Olomouci, s. 74–79.

BARTOŠ, J. (1988): Historický místopis Moravy a Slezska v letech 1848–1960. Ostrava: Profil, 385 s.

CAMBELL, A., CONVERSE, P. E., RODGERS, W. L. (1976): The quality of american life. New York: Russell Sage Foundation, 583 ss.

CARNAHAN, D., GOVE, W., GALLE, O. R. (1974): Urbanization, population density and overcrowding: trends in the quality of life in urban America. *Social Forces*, 53, s. 62–72.

CRETSER, G. A., LEON, J. (1977): Indicators of quality of life...Selected economic, social and psychological variables. *Speeches/Meeting papers*, 23 s.

DISSART, J. C., DELLER, S. C. (2000): Quality of life in the planning literature. *Journal of PLanning Literature*, 15, s. 135–161

FELCE, D., PERRY, J. (1995): Quality of life: its definition and measurement. *Research in Development Dissabilities*, 16, s. 51–74.

FILKA, I.; ŠVOMA, J. (1998): *Stručné dějiny města Žďáru nad Sázavou. Žďár nad Sázavou: Městský úřad Žďár nad Sázavou*, 162 s.

FILKA, I.; ŠVOMA, J. (2005): *Žďár nad Sázavou v zrcadle staletí. Žďár nad Sázavou: Město Žďár nad Sázavou*, 151 s.

GALSTER, G. C., HESSER, G. W. (1981): Residential satisfaction. Compositional and contextual correlates. *Environment and behavior*, 13, s. 734–758.

HANCOCK, T., LABONTÉ, R., EDWARDS, R. (1999): Indicators that count! Measuring population health and the community level. *Canadian Journal of public health*, 90, s.22–26.

HELBURN, N. (1982): Presidential address: geography and the quality of life. *Annals of the Association of American Geographers*, 72, s. 445–456.

CHARNES, A., COOPER, W. W., KOZMETSKY, G. (1973): Measuring, monitoring and modeling quality of life. *Management Science*, 19, s. 1172–1188.

IRA, V. (2002): Každodenné aktivity človeka z hľadiska kvality a udržateľnosti života. *Geografické informácie*, 7, s. 179–187.

IRA, V. (2004): City in the mind: behaviorálno–geografické hodnotenie kvality života v meste. *Geografické štúdie*, 12, s. 46–52.

IRA, V. (2005): Quality of life and urban space (case study from city of Bratislava, Slovakia). *Europa XXI*, 12, s. 83–96.

IRA, V. (2005): Kvalita života a postavenie Slovenska z hľadiska medzinárodných porovnaní. In: Vaishar, A.; Ira, V.: *Geografická organizace Česka a Slovenska v súčasnom období*. Ostrava: Ústav geoniky Akademie věd ČR Ostrava, s. 30–38.

IRA, V., ANDRÁŠKO, I. (2007): Kvalita života z pohľadu humánnej geografie. Geografický časopis, 59, č. 2, s. 159–179.

JOHNSON, R. J., GREGORY, D., PRATT, G., WATTS, M., eds. (2000): The dictionary of human geography. Blackwell, Oxford, 958 s.

KLADIVO, P. (2011): Prostorová diferenciace kvality života obyvatel města Olomouce. Brno: Přírodovědecká fakulta Masarykovy univerzity, dizertační práce, 163 s.

KLADIVO, P. a kol. (2009): Vybrané aspekty kvality života Olomouce a blízkého zázemí. In: Lipský, Z.; Popková, K.; Poštolka, V.; Šmída, J. (eds): Geodny Liberec 2009. Výroční mezinárodní konference České geografické společnosti Liberec 25.–29.8.2008, Česká republika. Sborník příspěvků. Liberec: Technická univerzita v Liberci, Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická, s. 87–94.

KOPEČNÁ, M. (2013): Reziidenční stabilita obyvatel zázemí Prahy. In: Svobodová, H ed.: Výroční konference České geografické společnosti. Nové výzvy pro geografii. Masarykova univerzita, Brno, s. 190–197.

LIU, B. (1976): Quality of life indicators in U. S. metropolitan areas: A statistical analysis. Praeger Publishers, 315 s.

MARKOVÁ, L. (2009): Nové Město na Moravě. Havlíčkův Brod: Elmar, 181 s.

MASSAM, B. H. (2002): Quality of life: public planning and private living. Progress and Planning, 58, s. 141–227.

MICHÁLEK, A. (2005): Súčasná pozícia ČR a SR a ich porovnávanie z aspektu vybraných socio-ekonomických ukazateľov. In: Vaishar, A.; Ira, V.: Geografická organizace Česka a Slovenska v súčasnom období. Ostrava: Ústav geoniky Akademie věd ČR Ostrava, s. 39–52.

MITCHELL, G., NAMDEO, A., KAY, D. (2001): A new disease – burden method for estimating, the impact of outdoor air quality on human health. Science of total environment, 246, s. 153–164.

- MURGAŠ, F. (2005): Konceptuální rámec kvality života v geografii. In: Vaishar, A.; Ira, V.: Geografická organizace Česka a Slovenska v současném období. Ostrava: Ústav geoniky Akademie věd ČR Ostrava, s. 65–74.
- MYERS, D (1987): Community-relevant measurement of quality of life: a focus on local trends. *Urban Affairs Quarterly*, 23, s. 108–125.
- MYERS, D (1988): Building knowledge about quality of life for urban planning. *Journal of the American Association of Planners*, 54, s. 347–358.
- OUŘEDNÍČEK, M., TEMELOVÁ, J. (2011): Nové sociálně prostorové nerovnosti, lokální rozvoj a kvalita života. *Sociologický časopis*, 47, s. 625–631.
- PACIONE, M. (1982a): The use of objective and subjective measures of quality of life in human geography. *Progress in Human Geography*, 6, s. 495–514.
- PACIONE, M. (1982b): Evaluating the quality of the residential environment in a deprived council estate. *Geoforum*, 13, s. 45–55.
- PACIONE, M. (1986): Quality of life in Glasgow: an applied geographical analysis. *Environment and Planning, A* 18, s. 1499–1520.
- PACIONE, M. (1990): Urban liveability: a review. *Urban Geography*, 11, s. 11–30.
- PACIONE, M. (2003a): Introduction on urban environmental quality and human wellbeing. *Landscape and Urban Planning*, 65, s. 1–3.
- PACIONE, M. (2003b): Urban environmental quality and human wellbeing – a social geographical perspective. *Landscape and Urban Planning*, 65, s. 19–30.
- ROGERSON, R. J., FINDLAY, A. M., MORRIS, A. S., COOMBES, M. G. (1989): Indicators of quality of life: some methodological issues. *Environment and Planning, A* 21, s. 1655–1666.
- SCHNEIDER, M. (1976): The „quality of life“ and social indicators research. *Public Administration Review*, 36, s. 397–305.

ŠVOMA, J.; LOPOUR, M.; MIKULE, S. (2007): 400 let povýšení Žďáru na město: 1607-2007 : památník k oslavě 400letého jubilea. Žďár nad Sázavou: Město Žďár nad Sázavou, 144 s.

VAN KAMP, I., LEIDELMEIJER, K., MARSMAN, G., De HOLLANDER, A. (2003): Urban environmental quality and human well-being: towards a conceptual framework and demarcation of concepts; a literature study. *Landscape and Urban Planning*, 65, s. 5–18.

WILSON, J. O. (1969): Quality of life in the United States: an excursion into the new frontier of socio-economic indicators. *Landscape and Urban Planning*, s. 48.

WINGO, L. (1973): The quality of life: towards a macroeconomic definition. *Urban Studies*, č. 10, s. 3–18.

ZEMEK M.; BARTUŠEK A. (1956): Dějiny Žďáru nad Sázavou I (1252–1617). Havlíčkův Brod: Krajské nakladatelství, 392 s.

ZEMEK M.; BARTUŠEK A. (1962): Dějiny Žďáru nad Sázavou II (1618–1784), 1. část. Havlíčkův Brod: Krajské nakladatelství, 364 s.

ZEMEK M.; BARTUŠEK A. (1970): Dějiny Žďáru nad Sázavou II (1618–1784), 2. část. Havlíčkův Brod: Krajské nakladatelství, 290 s.

ZEMEK M.; BARTUŠEK A. (1970): Dějiny Žďáru nad Sázavou III (1784–1974). Havlíčkův Brod: Krajské nakladatelství, 290 s.

Studentské kvalifikační práce

BLAŽÁK, M. (2009): Vybraný aspekt kvality života v suburbánní zázemí Olomouce. Olomouc: Přírodovědecká fakulta Univerzity Palackého univerzity, bakalářská práce, 44 s.

BAJGART, M. (2011): Kvalita života v Brně (se zaměřením na městské části Líšeň a Slatina). Olomouc: Přírodovědecká fakulta Univerzity Palackého univerzity, bakalářská práce, 44 s.

FOŘTOVÁ, M. (2011): Kvalita života ve vybraných městech Ústeckého kraje. Ústí nad Labem: Fakulta sociálně ekonomická Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem.

v Brně (se zaměřením na městské části Líšeň a Slatina). Olomouc: Přírodovědecká fakulta Univerzity Palackého univerzity, bakalářská práce, 44 s.

JEŘÁBKOVÁ, H. (2011): Kvalita života v rurálním prostoru – příklad obce Doubravice nad Svitavou. Brno: Přírodovědecká fakulta Masarykovy univerzity, diplomová práce, 112 s.

KLEINWÄCHTEROVÁ, K. (2012): Kvalita života jako faktor suburbánní migrace. Brno: Přírodovědecká fakulta Masarykovy univerzity, bakalářská práce, 45 s.

MACRINEANU, M. (2012): Kvalita života v Olomouci z pohledu objektivní a subjektivní dimenze. Olomouc: Přírodovědecká fakulta Univerzity Palackého univerzity, diplomová práce, 99 s.

MATÚŠOVÁ, L. (2013): Kvalita ovzduší jako složka hodnocení kvality života na Ostravsku. Olomouc: Přírodovědecká fakulta Univerzity Palackého univerzity, diplomová práce, 99 s.

ROKYTOVÁ, B. (2012): Spokojenost s kvalitou života obyvatel města Olomouce. Olomouc: Přírodovědecká fakulta Univerzity Palackého univerzity, diplomová práce, 95 s.

Internetové zdroje

BAZÉN Žďár nad Sázavou [online]. c2013 [cit. 2013-04-24]. Dostupné z WWW: <<http://www.bazen-zdar.cz/>>.

Český statistický úřad [online]. c2013 [cit. 2013-04-24]. Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/>>.

IDOS [online]. [cit. 2013-04-24]. Dostupné z WWW: <<http://www.jizdnirady.idnes.cz/vlakyautobusy/spojeni/>>.

Integrovaný portál MPSV [online]. [cit. 2013-04-24]. Dostupné z WWW: <<http://www.portal.mpsv.cz/sz/>>.

MAPY.cz [online]. [cit. 2013-04-24]. Dostupné z WWW: <<http://www.mapy.cz/>>.

MEDIN [online]. c2011 [cit. 2013-04-24]. Dostupné z WWW: <<http://www.medin.cz/>>.

Radnice Nové Město na Moravě [online]. [cit. 2013-04-24]. Dostupné z WWW: <<http://www.radnice.nmmn.cz/>>.

Sporten [online]. c2013 [cit. 2013-04-24]. Dostupné z WWW: <<http://www.sporten.cz/cze/home/>>.

TOKOZ – ZÁMKY A KOVÁNÁ, ZAKÁZKOVÁ VÝROBA [online]. [cit. 2013-04-24]. Dostupné z WWW: <<http://www.tokoz.cz/>>.

ZDAR [online]. c2008 [cit. 2013-04-24]. Dostupné z WWW: <<http://www.zdar.cz/>>.

Žďas a.s. [online]. [cit. 2013-04-24]. Dostupné z WWW: <<http://www.zdas.cz/>>.

Žďár nad Sázavou - oficiální stránky města památky UNESCO [online]. c2009 [cit. 2013-04-24]. Dostupné z WWW: <<http://www.zdarns.cz/>>.

PŘÍLOHY

Příloha 1: Vzor dotazníku

Příloha 2: Výsledky dotazníkového šetření ve Žďáru nad Sázavou – zastoupení jednotlivých odpovědí respondentů u vybraných otázek (otázky 1–3, 5 a 10)

Příloha 3: Výsledky dotazníkového šetření v Novém Městě a Moravě – zastoupení jednotlivých odpovědí respondentů u vybraných otázek (otázky 1–3, 5 a 10)

Příloha 1: Vzor dotazníku

Vážená pani, vážený pane,
 vědeckí pracovníci Geografického ústavu a Katedry geografie Univerzity Palackého v Olomouci vykonávají výzkum subjektivního vnímání kvality života obyvatel města Žďáru nad Sázavou/Nového Města na Moravě, a to zejména ve vztahu k místu bydliště. Celý výzkum je přísně anonymní. Vaše osobní údaje nejsou v rámci tohoto dotazníku zjišťovány, a tedy nemůžou být ani nikde zveřejněny. Průměrný čas na vyplnění dotazníku je 10 minut.
 Dotazník je určen pro respondenty starší 15 let žijící na území Žďáru nad Sázavou. Pokud nespĺňujete tato kritéria, dotazník, prosím, nevyplňujte. Děkuji.

Pohlaví:	☐ muž	☐ žena		
Věk:	☐ 15–29	☐ 30–59	☐ 60 a více let	
Dosažené vzdělání:	☐ ZŠ	☐ SŠ bez maturity	☐ SŠ s maturitou	☐ VŠ
Jak dlouho bydlíte ve Žďáře nad Sázavou?	☐ od narození	☐ větší část života	☐ menší část života	☐ krátce
Typ domu/bytu:	☐ rodinný dům	☐ cihlový byt – nový	☐ cihlový byt – starší	☐ panelový
Uveďte lokalitu, ve které bydlíte (ulice, čtvrť, významný orientační bod):				
.....				

1. Jak hodnotíte spokojenost s jednotlivými složkami kvality života v místě vašeho bydliště a význam těchto složek pro Vás:

(známkování jako ve škole: 1 velmi spokojen/velmi významné, 2 spokojen/významné, 3 neutrální postoj, 4 nespokojen/nevýznamné, 5 velmi nespokojen/velmi nevýznamné, 0 nevím)

	spokojenost						význam pro Vás					
	1	2	3	4	5	0	1	2	3	4	5	0
Možnosti nakupování	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Možnosti sportování	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Možnosti kulturního vyžití	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Zdravotní péče	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Úroveň výchovy a vzdělávání	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Nabídky pracovních příležitostí	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Množství stromů a ostatní zeleně	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Čistota ulic a veřejného prostranství	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Množství hluku, hlučnost prostředí	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Čistota ovzduší	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Množství dopravy v ulicích	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Práce a činnost místní samosprávy	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Velikost Vašeho potenciálního vlivu na dění v obci	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Možnosti parkování	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Služby MHD	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Bezpečnost vašeho osobního majetku (dům/byt, auto)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Osobní bezpečnost (před napadením, loupeží apod.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Úroveň vandalizmu	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Celkový vzhled, dojem, který místní lokalita vyvolává	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

2. Jak hodnotíte dům/byt ve kterém žijete:

(známkování jako předtím: 1 velmi spokojen, 2 spokojen, 3 neutrální postoj, 4 nespokojen, 5 velmi nespokojen, 0 nevím)

	spokojenost						význam pro Vás					
	1	2	3	4	5	0	1	2	3	4	5	0
Celková úroveň domu/bytu (vzhled, velikost atd.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Množství soukromí, které Vám dům/byt poskytuje	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sousedí, sousedské vztahy	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Pohled z okna Vašeho obývacího pokoje	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Finanční náklady na bydlení.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Příloha 1: Vzor dotazníku (Pokračování)

3. Jak hodnotíte dostupnost (nakolik je pro Vás jednoduché/náročné dostat se na dané místo při použití Vámi upřednostňované formy dopravy):
(známkování shodné jako předtím, tj. 1 nejlepší hodnocení, 3 neutrální postoj, 5 nejhorší hodnocení, 0 nevím)

	spokojenost						význam pro Vás					
	1	2	3	4	5	0	1	2	3	4	5	0
Dostupnost nejbližšího obchodu s potravinami	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Dostupnost do zaměstnání (místa vašeho pracoviště)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Dostupnost centra města	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Dostupnost mateřské a základní školy	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Dostupnost ostatních vzdělávacích zařízení (např. střední, vysoké, jazykové školy)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Dostupnost k vašim přátelům a známým	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Dostupnost zábavních podniků, hospod a restaurací	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Dostupnost zdravotnického zařízení/lékaře	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Dostupnost veřejného parku a lesa	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Dostupnost nejbližší zastávky MHD	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Dostupnost základních služeb (pošta, banka atd.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

4. Jaký dopravní prostředek využíváte nejčastěji při cestě do zaměstnání:

- MHD autobus vlak auto motocykl bicykl pěšky
 jiné
 nedojždím

5. Jak jste spokojen/-a s Vaším bydlištěm a jeho nejbližším okolím (vzdálenost max. 15 min. chůze od Vašeho domu/bytu):

1. velmi spokojen 2. spokojen 3. neutrální postoj (ani spokojen/ani nespokojen)
4. nespokojen 5. velmi nespokojen 0. nevím.

6. Uveďte lokality (max. 5), které považujete z hlediska kvality života, resp. životních podmínek za nejlepší v rámci Žďáru nad Sázavou/Nového Města na Moravě:

.....

7. Uveďte lokality (max. 5), které považujete z hlediska kvality života, resp. životních podmínek za nejhorší v rámci Žďáru nad Sázavou/Nového Města na Moravě:

.....

8. V čem se podle Vás za posledních 5 let kvalita života obyvatel Žďáru nad Sázavou/Nového Města na Moravě nejvíce zlepšila:

.....

9. V čem se podle Vás za posledních 5 let kvalita života obyvatel Žďáru nad Sázavou/Nového Města na Moravě nejvíce zhoršila:

.....

10. Jak celkově vnímáte kvalitu Vašeho života:

1. velmi dobrá 2. dobrá 3. průměrná 4. špatná 5. velmi špatná 0. nevím

Ještě jednou děkuji za Vaši ochotu a čas.

Příloha 2: Výsledky dotazníkového šetření ve Žďáru nad Sázavou – zastoupení jednotlivých odpovědí respondentů u vybraných otázek (otázky 1–3, 5 a 10)

Otázka	Parciální složka	Známky (SPOKOJENOST)						Známky (VÝZNAM)					
		1	2	3	4	5	0	1	2	3	4	5	0
1.	Možnosti nakupování	86	105	51	12	1	0	120	76	45	8	6	0
	Možnosti sportování	31	105	64	23	7	25	62	63	63	19	31	17
	Možnosti kulturního vyžití	38	90	66	48	6	7	60	96	57	23		19
	Zdravotní péče	80	96	43	24	10	2	156	46	41	7	4	1
	Úroveň výchovy a vzdělávání	36	108	60	10	3	38	61	59	49	20	34	32
	Nabídky pracovních příležitostí	5	13	58	84	59	36	91	42	43	12	35	32
	Množství stromů a ostatní zeleně	92	101	32	27	3	0	91	112	39	8	4	1
	Čistota ulic a veřejného prostranství	34	106	77	28	9	1	95	95	50	11	3	1
	Množství hluku, hlučnost prostředí	33	82	75	48	16	1	103	84	48	11	8	1
	Kvalita (čistota) ovzduší	75	115	49	9	4	3	118	79	38	15	2	3
	Množství dopravy v ulicích	28	44	87	62	27	7	76	92	50	25	6	6
	Práce a činnost místní samosprávy	37	85	59	26	16	32	41	95	59	27	9	24
	Velikost vlivu na dění v obci	2	29	65	56	26	77	14	50	82	33	14	62
	Možnosti parkování	43	61	60	38	35	18	76	71	43	13	34	18
	Služby MHD	128	82	24	3	0	18	116	69	37	13	7	13
	Bezpečnost osobního majetku	75	94	49	17	14	6	172	47	23	8	1	4
	Osobní bezpečnost	69	69	63	27	25	2	185	40	20	6	2	2
	Úroveň vandalizmu	7	45	97	61	42	3	99	79	58	10	7	2
Celkový vzhled místní lokality	88	107	43	15	1	1	107	91	51	6	0	0	

Příloha 2: Výsledky dotazníkového šetření ve Žďáru nad Sázavou – zastoupení jednotlivých odpovědí respondentů u vybraných otázek (otázky 1–3, 5 a 10) (Pokračování)

Otázka	Parciální složka	Známky (SPOKOJENOST)						Známky (VÝZNAM)					
		1	2	3	4	5	0	1	2	3	4	5	0
2.	Celková úroveň domu/bytu	111	103	32	7	2	0	154	71	26	4	0	0
	Soukromí, které dům/byt poskytuje	103	94	36	12	10	0	178	51	17	8	1	0
	Sousedské vztahy	110	102	26	8	9	0	99	98	49	5	4	0
	Pohled z okna obývacího pokoje	87	81	50	28	9	0	76	91	59	21	8	0
	Finanční náklady na bydlení	45	100	74	24	9	3	161	59	23	4	4	4
3.	Dostupnost obchodu s potravinami	141	96	10	4	2	2	135	76	34	4	4	2
	Dostupnost do zaměstnání	67	87	34	7	1	59	109	52	28	8	17	41
	Dostupnost centra města	120	93	37	5	0	0	100	98	45	9	2	1
	Dostupnost mateřské a základní školy	78	105	26	3	0	43	55	49	40	29	44	38
	Dostupnost ostatního vzdělávání	39	84	45	14	8	65	35	58	48	24	44	46
	Dostupnost k přátelům a známým	145	75	28	5	0	2	121	96	23	10	2	3
	Dostupnost zábavných podniků, hospod	104	105	26	4	2	14	59	75	75	15	21	10
	Dostupnost zdravotnického zařízení	92	107	45	7	3	1	155	62	27	8	2	0
	Dostupnost veřejného parku a lesa	115	80	39	16	2	3	100	81	54	12	2	6
	Dostupnost zastávky MHD	182	56	7	2	2	6	138	53	40	12	7	5
Dostupnost základních služeb	97	115	35	5	1	2	127	75	39	11	0	3	
5.	Spokojenost s bydlištěm a jeho nejbližším okolí	69	148	33	4	1	0	-	-	-	-	-	-
10.	Celkové vnímání kvality života	37	122	81	12	3	0	-	-	-	-	-	-

Příloha 3 Výsledky dotazníkového šetření v Novém Městě a Moravě – zastoupení jednotlivých odpovědí respondentů u vybraných otázek (otázky 1–3, 5 a 10)

Otázka	Parciální složka	Známky (SPOKOJENOST)						Známky (VÝZNAM)					
		1	2	3	4	5	0	1	2	3	4	5	0
1.	Možnosti nakupování	19	32	26	20	3	1	30	42	22	3	4	0
	Možnosti sportování	28	28	14	15	10	6	24	29	15	14	13	6
	Možnosti kulturního vyžití	13	29	36	13	9	1	26	33	25	10	6	1
	Zdravotní péče	48	35	11	4	3	0	55	25	16	4	1	0
	Úroveň výchovy a vzdělávání	22	40	21	10	3	5	34	27	25	7	6	2
	Nabídky pracovních příležitostí	2	7	15	39	27	11	34	17	26	6	11	7
	Množství stromů a ostatní zeleně	33	39	20	3	4	2	43	33	18	2	4	1
	Čistota ulic a veřejného prostranství	24	43	25	5	2	2	36	43	15	5	0	2
	Množství hluku, hlučnost prostředí	25	41	21	8	4	2	38	36	21	2	2	2
	Kvalita (čistota) ovzduší	42	39	13	7	0	0	54	30	15	1	1	0
	Množství dopravy v ulicích	11	34	34	16	5	1	24	40	28	7	1	1
	Práce a činnost místní samosprávy	4	28	41	19	4	5	23	25	38	7	1	7
	Velikost vlivu na dění v obci	5	10	38	15	23	10	14	19	35	12	12	9
	Možnosti parkování	9	18	24	28	17	5	28	30	25	6	12	0
	Služby MHD	4	4	13	4	33	43	18	7	15	8	19	34
	Bezpečnost osobního majetku	17	46	24	7	4	3	61	25	10	2	0	3
	Osobní bezpečnost	24	46	16	6	5	4	66	24	8	1	1	1
	Úroveň vandalismu	6	23	43	11	12	6	48	14	25	5	4	5
Celkový vzhled místní lokality	28	49	21	1	0	2	38	46	16	0	0	1	

Příloha 3 Výsledky dotazníkového šetření v Novém Městě a Moravě – zastoupení jednotlivých odpovědí respondentů u vybraných otázek (otázky 1–3, 5 a 10) (Pokračování)

Otázka	Parciální složka	Známky (SPOKOJENOST)						Známky (VÝZNAM)					
		1	2	3	4	5	0	1	2	3	4	5	0
2.	Celková úroveň domu/bytu	38	47	11	3	2	0	59	35	5	1	0	1
	Soukromí, které dům/byt poskytuje	60	26	10	4	1	0	72	26	1	2	0	0
	Sousedské vztahy	30	35	25	5	5	1	43	36	18	3	1	0
	Pohled z okna obývacího pokoje	36	33	17	10	5	0	39	45	13	3	0	1
	Finanční náklady na bydlení	7	34	31	13	8	8	42	33	15	2	3	6
3.	Dostupnost obchodu s potravinami	70	24	4	1	1	1	62	28	7	2	1	1
	Dostupnost do zaměstnání	41	25	14	4	4	13	49	24	16	0	1	11
	Dostupnost centra města	53	38	8	2	0	0	40	48	10	1	0	2
	Dostupnost mateřské a základní školy	50	35	8	4	0	4	29	31	24	5	8	4
	Dostupnost ostatního vzdělávání	24	33	25	6	5	8	21	19	31	13	9	8
	Dostupnost k přátelům a známým	40	44	15	0	2	0	54	32	12	0	0	3
	Dostupnost zábavných podniků, hospod	34	32	20	5	4	6	32	23	30	5	4	7
	Dostupnost zdravotnického zařízení	58	29	11	2	0	1	61	25	13	1	0	1
	Dostupnost veřejného parku a lesa	49	40	8	3	0	1	56	31	11	2	0	1
	Dostupnost zastávky MHD	12	5	19	1	21	43	26	6	27	3	8	31
Dostupnost základních služeb	46	44	8	3	0	0	35	49	14	2	0	1	
5.	Spokojenost s bydlištěm a jeho nejbližším okolí	23	67	11	0	0	0	-	-	-	-	-	-
10.	Celkové vnímání kvality života	18	51	29	3	0	0	-	-	-	-	-	-